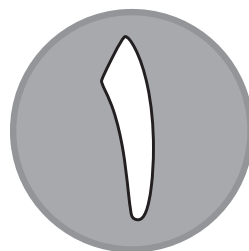

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۵/۲/۱۱

آزمون ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح
۸۰ سؤال در ۹۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲		ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳		علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴		جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵		جامعه شناسی (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۶		روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریشه n ام و توان گویا
تابع نمایی
صفحه‌های ۸۶ تا ۱۰۴

۱- **نهایی** مقدار کدام گزینه از سایر گزینه‌ها کوچک‌تر است؟

(۱) $\left(\frac{1}{2}\right)^{0/2}$ (۲) $\left(\frac{1}{2}\right)^{1/2}$ (۳) $\left(\frac{1}{2}\right)^{0/1}$ (۴) $\left(\frac{1}{2}\right)^{2/3}$

۲- اگر نمودار تابع نمایی $y = \left(\frac{3}{2a+1}\right)^{-x}$ افزایشی باشد (با بزرگ شدن x مقدار y نیز افزایش می‌یابد)، محدوده a کدام است؟

(۱) $0 < a < \frac{3}{2}$ (۲) $0 < a < 1$ (۳) $a > \frac{2}{3}$ (۴) $a > 1$

۳- **نهایی** دو تابع نمایی $f(x) = a^x$ و $g(x) = \left(\frac{1}{a}\right)^x$ (با شرط $a > 1$) از نظر نموداری نسبت به هم چه وضعیتی دارند؟

- (۱) دو نمودار نسبت به محور y ها قرینه می‌باشند.
(۲) دو نمودار نسبت به محور x ها قرینه می‌باشند.
(۳) دو نمودار موازی هم می‌باشند.
(۴) دو نمودار همدیگر را در نقطه $(0, 2)$ قطع می‌کند.

۴- **نهایی** نمودار کدام یک از توابع $y = 2^x$ و $y = 3^x$ و $y = 4^x$ و $y = \left(\frac{1}{5}\right)^{-x}$ به ازای $x < 0$ بالاتر از سایرین قرار دارد؟

(۱) $y = 2^x$ (۲) $y = 3^x$ (۳) $y = 4^x$ (۴) $y = \left(\frac{1}{5}\right)^{-x}$

۵- قیمت کالایی ۳۰۰ هزار تومان است. اگر ۲ سال قیمت آن با درصد تغییرات ۱۰ درصد کاهش و سپس در ۳ سال بعد از آن با درصد تغییرات ۲ درصد کاهش یابد. قیمت این کالا بعد از این ۵ سال تقریباً چند هزار تومان می‌شود؟ $\left(\frac{98}{100}\right)^3 \approx 0.94$

(۱) ۲۶۵ (۲) ۲۵۰ (۳) ۲۲۸ (۴) ۲۶۸

۶- حجم آب دریاچه‌ای ۲۰۰۰ لیتر است. اگر حجم آب آن با نرخ ده درصد سالیانه کاهش یابد، پس از سه سال حجم آن چند لیتر خواهد بود؟

(۱) ۱۳۲۶ (۲) ۱۷۵۸ (۳) ۱۴۵۸ (۴) ۱۲۷۱

۷- آقای فرزین سال گذشته با حقوق ۱ ماه خود می‌توانست ۵ گرم طلا به قیمت هر گرم ۷ میلیون تومان بخرد، حقوق وی طی امسال ۲۰ درصد افزایش و قیمت طلا دو برابر شده است. اگر نرخ رشد طلا طی یک سال r درصد و میزان طلایی که می‌تواند امسال بخرد m گرم باشد، اندازه $r + m$ کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۱۰۳ (۳) ۶ (۴) ۱۰۵

۸- جمعیت یک روستا در حال حاضر ۴۰۰ نفر است. اگر رشد جمعیت به صورت نمایی و با ضریب ثابت ۱۰ درصد در سال باشد. جمعیت این روستا پس از گذشت ۱۰ سال چه میزان خواهد بود؟

(۱) $400 \cdot (0.9)^{10}$ (۲) $400 \cdot (1/1)^9$ (۳) $400 \cdot (1/1)^{10}$ (۴) $400 \cdot (0.9)^9$

۹- ریشه سوم عدد a برابر $\sqrt[3]{-25}$ و ریشه چهارم مثبت b برابر $\sqrt[4]{26}$ است، ریشه دوم منفی ab -۱۰ کدام است؟

(۱) -۶۰ (۲) وجود ندارد. (۳) -۱۲۰ (۴) -۴۸۰

۱۰- از معادله $\left(\frac{5}{3}\right)^{-3} = \left(\frac{5}{3}\right)^x \cdot \left(\frac{3}{5}\right)^4 \cdot (0.36)^4$ ، مقدار x کدام است؟

(۱) $\frac{25}{4}$ (۲) $\frac{25}{2}$ (۳) $-\frac{25}{2}$ (۴) $-\frac{25}{4}$

محل انجام محاسبات

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- کدام مورد در خصوص گزاره $(p \Rightarrow q) \vee (\sim p \vee q)$ همواره درست است؟(۱) هم‌ارز با $q \Rightarrow p$ است.(۲) هم‌ارز با $p \vee q$ است.

(۳) همواره درست است.

(۴) همواره نادرست است.

۱۲- «مربع نصف حاصل‌ضرب دو عدد برابر معکوس مجموع آن دو عدد است» به‌صورت ریاضی در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

$$(1) \left(\frac{xy}{2}\right)^2 = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$$

$$(2) \frac{x^2 y^2}{4} = \frac{1}{x+y}$$

$$(3) \left(\frac{xy}{4}\right)^2 = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$$

$$(4) \frac{x^2 y^2}{2} = \frac{1}{x+y}$$

۱۳- گزاره $a < b \Rightarrow ac < bc$ (a, b, c اعداد حقیقی می‌باشند) به‌صورت زیر اثبات شده است. اولین ایراد این استدلال در کدام گام است؟ $a < b$ طرفین را با c جمع می‌کنیم (گام اول) $a + c < b + c$ طرفین نامساوی را در c ضرب می‌کنیم (گام دوم) $c(a + c) < c(b + c)$ c را در پرانتزها ضرب می‌کنیم (گام سوم) $ac + c^2 < bc + c^2$ c^2 را از طرفین کم می‌کنیم (گام چهارم) $ac + c^2 < bc + c^2$ $ac < bc$

(۱) گام اول

(۲) گام دوم

(۳) گام سوم

(۴) گام چهارم

۱۴- در تابع $f(x) = \begin{cases} s(x) & , x \leq -1 \\ -g(x) + 3 & , -1 < x \leq 3 \\ 3h(x) - 1 & , x > 3 \end{cases}$ که $g(x)$ تابعی همانی، $h(x)$ تابعی ثابت با برد ۲ و $s(x)$ تابعی خطی با شیب ۲- و عرض از

مبدأ ۳ است، حاصل $\frac{1}{4}f(1) - f(6) - 3f(-1)$ کدام است؟

(۲) ۹

(۱) ۱۱

(۴) ۱۲

(۳) -۲۱

۱۵- مساحت حاصل از برخورد نمودارهای $y = |x + 2|$ و $y = |x - 2|$ و محور x ها کدام است؟

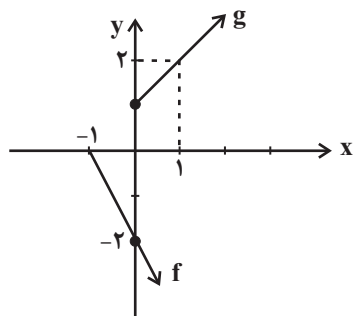
(۴) ۶

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

محل انجام محاسبات

۱۶- نمودار توابع f و g در شکل زیر رسم شده است. مقدار تابع $(f+2g)(x)$ در $x=1$ ، کدام است؟

(۱) صفر

(۲) -۲

(۳) -۱

(۴) ۱

۱۷- حقوق کارکنان یک شرکت برحسب میلیون تومان به ترتیب ۲۰، ۱۷، ۵، ۱۵، ۱۲، ۸ است. اگر این شرکت در راستای اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل،

حقوق افراد را دو برابر کرده و ۴ میلیون نیز از حقوق هر شخص برای مالیات و بیمه کسر کند، خط فقر به روش میانه برای کارکنان چقدر تغییر

می‌کند؟

(۲) ۲/۷۵ میلیون تومان کاهش می‌یابد.

(۱) ۴/۷۵ میلیون تومان افزایش می‌یابد.

(۴) ۲/۷۵ میلیون تومان افزایش می‌یابد.

(۳) ۴/۷۵ میلیون تومان کاهش می‌یابد.

۱۸- اگر نرخ بیکاری در جامعه‌ای ۳۰٪ و جمعیت فعال ۳۰ میلیون نفر باشد. آنگاه جمعیت شاغل در این جامعه چند میلیون نفر است؟

(۲) ۲۱

(۱) ۲۰

(۴) ۲۱/۵

(۳) ۲۰/۵

۱۹- فرض کنید $f(x) = \frac{2x-1}{|x|-\text{sign}(x)}$ ، بر مجموعه $D_f = \{-2/5, 2/1, 0/8, 4\}$ تعریف شده باشد، ماکزیمم عضو مجموعه برد تابع f کدام است؟

([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۴) ۴

(۳) ۳/۲

(۲) ۳

(۱) $\frac{7}{3}$

۲۰- اگر $f(x) = a\left[\frac{x+1}{2}\right]$ و $g(x) = 2x^2 + 5x + a^2$ و $a < 0$ باشد و داشته باشیم $(f+g)(-2) = 0$ ، حاصل $(f-g)(2)$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء

صحیح است.)

(۴) -۲۰

(۳) -۱۸

(۲) ۲۰

(۱) ۱۸

علوم و فنون ادبی (۳)

فصل چهارم

صفحه‌های ۹۵ تا ۱۲۲

علوم و فنون ادبی (۲)

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- **نهایی** کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی اشکال دارد؟

(۱) از میان آثار مولانا «فیه ما فیه» و «مجالس خمس» را او گفته و شاگردان نوشته‌اند و «مکاتیب» به قلم خود اوست.

(۲) فخرالدین عراقی در کتاب «لمعات» خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

(۳) در دوره سبک هندی با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران کاربرد لغات عربی کم شد، اما لغات ترکی رواج یافت.

(۴) زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد، زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره بوده است.

۲۲- **نهایی** به ترتیب در چه سده‌ای برخی از نویسندگان، آثار موجود را که به نثر ساده بود به نثر فنی بازمی‌نوشتند و در چه سده‌ای کتاب‌های مشکل را به

زبان ساده بازنویسی می‌کردند؟

(۱) پنجم / هفتم و هشتم (۲) ششم و هفتم / هشتم (۳) ششم / هفتم و هشتم (۴) پنجم و ششم / هفتم

۲۳- **نهایی** موارد زیر به ترتیب در کدام سطح ویژگی‌های شعر معاصر تا انقلاب اسلامی طبقه‌بندی می‌شوند؟

(الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.

(ب) مخاطب شعر عامه مردم هستند.

(ج) گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود.

(د) موضوع شعر محدود نیست.

(ه) ابهام در شعر پسندیده است.

(۱) زبانی، زبانی، ادبی، فکری، فکری (۲) فکری، زبانی، فکری، فکری، زبانی

(۳) فکری، فکری، ادبی، فکری، ادبی (۴) زبانی، فکری، فکری، ادبی، زبانی

۲۴- موضوع و نویسنده چند اثر کاملاً درست ذکر شده است؟

(الف) تذکره شاه طهماسب: زندگی‌نامه / شاه طهماسب صفوی

(ب) رشحات عین‌الحیات: عرفان / علی بن حسین واعظ کاشفی

(ج) مجالس المؤمنین: زندگی‌نامه / شیخ بهایی

(د) جامع عباسی: فقه / اسکندربیک ترکمان

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۵- به ترتیب چند مورد از موارد زیر مربوط به ویژگی زبانی شعر سبک عراقی و چند مورد مربوط به ویژگی ادبی شعر سبک هندی است؟

«استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ / «می» اندک‌اندک جای «همی» را گرفته است. / در حقیقت شاعر این سبک، تک‌بیت‌گو است. / به‌کارگیری

حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است. / چهارچوب زبان همان چهارچوب فارسی قدیم است. / دایره واژگان شعر گسترش یافت. / بدیع و

بیان جز به صورت طبیعی و تصادفی کمتر استفاده شده است.»

(۱) چهار - سه (۲) سه - سه (۳) سه - چهار (۴) چهار - دو

۲۶- سبک شعری کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) آنچنان تشنه لعل لب سیراب توام

(۲) زلف کافرکیش او ایمان من بر باد داد

(۳) جوانی‌ش را خوی بد یار بود

(۴) منعم مکن ز باده که ارباب عقل را

کآب سرچشمه حیوان نکند سیرابم

ای عزیزان پیش کافر کی بود ایمان عزیز

ابا بد همیشه به پیکار بود

از جام عشق واله و مدهوش کرده‌اند

۲۷- ویژگی سبک هندی در کدام بیت دیده می‌شود؟

- (۱) آن بت که جمال و زینت مجلس ماست
- (۲) زینت ظاهر غبار معنی اسرار ماست
- (۳) چهره عقل تو فارغ ز غبار ستم است
- (۴) چو عشق آمد حجاب از پیش برخاست

- در مجلس ما نیست ندانیم کجاست
شیشه رنگین حجاب آب و رنگ باده است
عرصه ملک تو ایمن ز سپاه فتن است
تو را این راز معنی کل بیاراست

۲۸- با توجه به سبک شعر زیر همه گزینه‌ها ویژگی این سبک را به درستی بیان کرده‌اند؛ به جز ...

«من دلم سخت گرفته است از این

میهمان خانه مهمان کشی روزش تاریک»

(۱) استفاده طبیعی از آرایه‌های ادبی

(۳) توجه زیاد به مفاهیم سیاسی و اجتماعی

(۲) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.

(۴) مخاطب شعر معمولاً حاکمان بودند.

۲۹- در همه ابیات کلمات مشخص شده دارای معنای مجازی هستند، به جز ...

- (۱) چون نفسی دیگرم ز عمر امان نیست
- (۲) چنان أعجوبه أفلاق بودی
- (۳) سوسن چو زبان داشت فروشد به خموشی
- (۴) دستی نه که با قضا در آویزم من

- این نفسی چند در هوس به چه تازم
که أفلاقش همه عشاق بودی
در سینه او گوهر اسرار نهادند
پایی نه که از دست تو بگیرم من

۳۰- کدام ابیات مزین به تشبیه و هر دو نوع استعاره هستند؟

- الف) نسترن پیرهن از رشک به تن چاک زده
- ب) تیرمرو سنبل از آن گشته که نبود او را
- ج) گل که از فرط لطافت نبرد بار نسیم
- د) گل سوری همه از شاخ گشوده است دهان

- برهنه دیده مگر آن صنم گل‌رخسار
در بر طره مشکین نگارین مقدار
از چه رو گشته شب و روز مجاور با خار
تا کند وصف رخ آن بت عاشق آزار

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج»

(۳) «ج» - «د»

(۴) «الف» - «د»

۳۱- کدام بیت دارای استعاره است؟

- (۱) لعبت چشمم دمی دور نگردد ز اشک
- (۲) گر تو به تیغم زنی کز نظرم دور شو
- (۳) ای لب میگون تو هم شکر و هم شراب
- (۴) موی تو و شخص من پرگره و پرشکن

- زان که نگیرد کنار مردم دریا ز آب
سایه نگردد جدا ذره‌ای از آفتاب
وی دل پر خون من هم نمک و هم کباب
چشم تو و بخت من مست می و مست خواب

۳۲- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده‌اند؟

«سختی رسد از چرخ به نازک سخنان بیش

با سنگ سروکار بود شیشه‌گری را»

(۱) تشخیص، تشبیه، اغراق

(۳) لف و نشر، استعاره، حسن تعلیل

(۲) اسلوب معادله، کنایه، حس آمیزی

(۴) ایهام، کنایه، مجاز

۳۳- آرایه‌های مذکور در مقابل همه ابیات درست‌اند؛ به جز ...

- (۱) زنگ از جبین آینه صیقل نمی‌برد
- (۲) نرود حسرت شمشیر تو از دل به هلاک
- (۳) ربودی تو آب عقیق از لبانت
- (۴) حسن را خط غبارش بی‌نیاز از زلف کرد

- زین سان که می‌برد لب خامش ز دل غبار (تشخیص، استعاره مصرحه)
گرچه در خواب بود تشنه همان آب خورد (اسلوب معادله، جناس)
شکستی تو نرخی نبات از کلامت (مجاز، حسن تعلیل)
احتیاج دام نبود خاک دامن‌گیر را (ایهام، استعاره مکنیه)

۳۴- آرایه‌های ذکرشده در همه ابیات درست است؛ به جز ...

- (۱) کلید گنج سعادت، زبان خاموشی ست
(۲) حجاب مانع روزی است خاکساران را
(۳) من آن زمان ز دل چاک چاک شستم دست
(۴) ز کاوش جگر فکر ناامید مباش
- صدف به مزد خموشی، گهر ز نیسان یافت (حسن تعلیل، اسلوب معادله)
تنور از نفس آتشین خود نان یافت (تشبیه، اسلوب معادله)
که شانه راه در آن زلف عنبرافشان یافت (تشخیص، کنایه)
که ذره در دل خود آفتاب تابان یافت (حس آمیزی، استعاره)

۳۵- آرایه‌های «اسلوب معادله - تمثیل - تشبیه - استعاره - حس آمیزی» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- الف) مجال خواب نمی‌باشدم ز دستِ خیال
ب) عشق نگذارد که بنشیند غباری بر دلم
ج) ندارد حلقه ای جز نعلِ وارون، محملِ لیلی
د) دل عاشق به اشک ناب تسکین می‌شود اما
ه) در هر نظر به رنگ دگر جلوه می‌کند
- (۱) «ج» - «ه» - «الف» - «ب» - «د»
(۲) «ه» - «ج» - «ب» - «الف» - «د»
(۳) «الف» - «ب» - «ه» - «د» - «ج»
(۴) «ب» - «الف» - «ج» - «د» - «ه»

۳۶- کدام گزینه به ترتیب، آرایه نادرست هر کدام از ابیات را بیان می‌کند؟

- الف) ای که نصیحتم کنی کز پی او دگر مرو
ب) چو ذکر دیگری کردی نماند شعر را لذت
ج) داد آگهی ز خاصیت آب زندگی
د) «سایه» ز آتشکده ماست فروغ مه و مهر
- در نظر سبکتین عیب ایاز می‌کنی (جناس، تلمیح، اسلوب معادله)
چو با خس کرد آمیزش نماند آب روان روشن (استعاره، جناس، اسلوب معادله)
زهری که ریخت عشق تو در انگبین مرا (تلمیح، ایهام، استعاره)
وه از این آتش روشن که به جان من و توست (حسن تعلیل، ایهام تناسب، تمثیل)

- (۱) اسلوب معادله، استعاره، ایهام، تمثیل
(۲) اسلوب معادله، جناس، استعاره، ایهام تناسب
(۳) تلمیح، اسلوب معادله، ایهام، تمثیل
(۴) اسلوب معادله، جناس، تلمیح، حسن تعلیل

۳۷- تعداد آرایه‌هایی که در مقابل ابیات آمده است، همگی درست‌اند؛ به جز ...

- (۱) دور از بهشت روی تو در دوزخ غم
(۲) شد جهان در چشم من، از رفتن جانان، سیاه
(۳) بگشابه شکرخنده لب لعل شکرریز
(۴) خار سودای تو در دل به هوای گل وصل
- هر موی من از آتش غمت زبانه ای است (چهار تشبیه)
بُرد با خود، میهمان من، چراغ خانه را (یک مجاز)
با پسته شیرین ز شکر شور برانگیز (سه استعاره مصرّحه)
بنشانندیم و همه خون جگر بار آورد (دو تشبیه)

۳۸- کدام بیت با قابلیت دسته‌بندی هجایی به دو شیوه، تعداد هجای بیشتری در هر مصراع را دارد؟

- (۱) حیران اطوار خودم، درمانده کار خودم
(۲) یاقوت جان من یاقوت جان بیار
(۳) چو قلم به دست گیرم که حکایت نویسم
(۴) هرگز کسی به خوبی چون یار ما نباشد
- هر لحظه دارم نیتی چون قرعه رمال‌ها
لعل روان من لعل روان بیار
سخنم رسد به پایان و قلم به سر درآید
مه را نظیر رویش گفتن روا نباشد

۳۹- تعداد هجاها در پایه‌های آوایی همسان کدام گزینه متفاوت با دیگر گزینه‌هاست؟

- (۱) تا بر درت هر کس روان چون آب چشمم نگذرد
(۲) یک سر مو از غم تو نیست که اندر تن من
(۳) من از حسرت گرچه مردم خوشم هم
(۴) نرود نقش خیال تو زمانی ز ضمیرم
- بر خاک آن ره خاها خواهیم ز مژگان ریختن
آب حیاتی ندهد یا گه‌ری می‌نشود
که باری تو با آرزویی رسیدی
خود من ساده درون صورت گیری نپذیرم

۴۰- کدام بیت فاقد حذف همزه است؟

- (۱) از رخت آیینه را خوش دولتی رو داده است
(۲) مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند
(۳) احرام چه بندیم که آن قبله نه اینجاست
(۴) ای صورت عشق ابد خوش رو نمودی در جسد
- در درون خانه‌اش ماه است و بیرون آفتاب
که اعتراض بر اسرار علم غیب کند
در سعی چه کوشیم که از مروه صفا رفت
تا ره بری سوی احد جان را از این زندان ما

۴۱- تعداد هجاهای پایه‌های آوایی در هر دو بیت کدام گزینه برابر است؟

- (الف) نصیحت گوش کن جانا که از جان دوست‌تر دارند
(ب) جهاننا همانا فسونی و بازی
(ج) ساقیا توبه شکستم جرعه‌ای می‌ده به دستم
(د) صبا باز با گل چه بازار دارد؟
(هـ) زمانی برق پرخنده زمانی رعد پرناله
- جوانان سعادتمند پند پیر دانا را
که بر کس نیایی و باکس نسازی
من ز می ننگی ندارم می‌پرستم می‌پرستم
که هموارش از خواب بیدار دارد؟
چنان چون مادر از سوگ عروس سیزده ساله
- (۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ه» (۳) «د» - «ج» (۴) «الف» - «ج»

۴۲- با توجه به وزن هر یک از ابیات زیر، جاهای خالی با کدام گروه از کلمات به‌درستی کامل می‌شود؟

- (الف) با آن که می‌رسانی آن باده بقا را
(ب) ای غم اگر مو شوی پیش منت بار نیست
(ج) ساقی ز شراب حق پر دار شرابی را
(د) جام باده، پر شکر است، می رتانی
(هـ) راح تلخ، میسر است، یکی جام
- بی‌تو نمی‌گوارد این ..... ما را
..... این مقام هیچ تو را کار نیست
در ده ..... دل‌های کبابی را
(۲) باده‌ها، بی‌ضرر است، تو به جای می
(۴) آب آتشین، دائمی است، مل بی‌غش را

۴۳- کدام مصراع در وزنی دوری سروده نشده است؟

- (۱) دل من که باشد که تو را نباشد
(۲) من کجا بودم عجب بی‌تو این چندین زمان
(۳) نیکو نگر که منم آن را که می‌نگری
(۴) چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید
- تعداد پایه‌های آوایی در چند مورد از مصراع‌های زیر با مصراع «به صحرا گرد مجنونی به کوه آواز فرهادی» یکسان است؟
(الف) تا شراب آلوده لعلت گفت حرفی از کباب
(ب) شهی از گدایان چرا می‌گریزی
(ج) دمی ای کاش ساقی لعل آن زیبا جوان گردد
(د) بی تو حرام است به خلوت نشست
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۴- دربارهٔ رباعی زیر نمی‌توان گفت ...

- جان است و زبان است و زبان دشمن جان
شیرین سخنی بگفت شاه صنمان
- گر جانست به‌کارست نگه‌دار زبان
سر برگ درخت است و زبان باد خزان

(۱) مصراع دوم بیت اول دارای دو هجای کشیده است.

(۲) بیت دوم مزین به حس‌آمیزی و دو تشبیه فشرده است.

(۳) قافیهٔ آن بر مبنای قاعدهٔ ۲ است و واژهٔ «زنان» نیز می‌تواند با آن هم‌قافیه شود.

(۴) از لحاظ مفهومی، ضرب‌المثل «زبان سر سبز می‌دهد بر باد» متناسب با رباعی است.

۴۶- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) هیچ چیز نیست ز آهن سخت‌تر
  - (۲) کامجویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست
  - (۳) دام عقل است آن که چشمش می‌پرد بهر شکار
  - (۴) پسته‌ها را لعل می‌گونت گریبان چاک کرد
- هم بنا بر آب دارد درنگر (فناپذیری)
بر زمستان صبر باید، طالب نوروز را (تحمل سختی)
چشم دام عشق از سیمرغ و از عنقا پر است (مذمت دنیاطلبی)
تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادام‌ها (برتری جمال معشوق)

۴۷- مفاهیم «قضای نهاده، تعلق و وابستگی، تحمل سختی‌ها، عنایت و التفات، ارزش باطن و محتوا» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) به بال کاغذی از بحر آتشین گذرم
  - (ب) در حسن بی‌تکلف معنی نظاره کن
  - (ج) گفتم که بسی خط خطا بر تو کشیدند
  - (د) چون شانه باش تخته مشق هزار زخم
  - (هـ) ریشه آزادی در خاک این گلشن کجاست؟
- (۱) «ج»، «هـ»، «د»، «الف»، «ب»
(۲) «الف»، «هـ»، «ب»، «ج»، «د»
(۳) «ج»، «ب»، «د»، «الف»، «هـ»
(۴) «الف»، «د»، «ب»، «ج»، «هـ»

۴۸- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) هشیار کی شود دل سرگشته ای همام
  - (۲) ماندم ز عذرا وامقی چون من نبودم لایقی
  - (۳) قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن
  - (۴) یک لحظه غمت از دل من می‌نشود دور
- چون مستی‌اش ز نرگس مستت کفایت است
لیکن خمار عاشقی در سر دل خمار را
موج جزو بدن آب روان می‌باشد
گویی که غمت را جز از این رای دگر نیست

۴۹- مفهوم کلی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی‌های عشق
  - (۲) ز مرگ تلخ پروا نیست بی‌برگ‌نویان را
  - (۳) نه مردی گر به شمشیر از جفای دوست برگردی
  - (۴) چنان به پای تو در مردن آرزومندم
- آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است
چراغ تنگدستان خامشی را از هوا گیرد
دهل را کاندرون باد است ز انگشتی فغان دارد
که زندگانی خویشم چنان هوس نکند

۵۰- کدام گزینه با قطعه شعر زیر از نیما یوشیج قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«آی آدم‌ها که بر ساحل نشسته شاد و خندانید / یک نفر در آب دارد می‌سپارد جان / یک نفر دارد که دست‌وپای دائم می‌زند / ... / یک نفر در آب دارد می‌کند بیهوده جان قربان»

- (۱) صدای درد همسایه و چشمی بی‌خبر در خواب
  - (۲) عقده‌ای هرگز نکردم باز از کار کسی
  - (۳) دست رغبت کس نمی‌سازد به سوی من دراز
  - (۴) آن چشم مست بین که به شوخی و دلبری
- تن کودک چه می‌لرزد! شب از سرمای نامردی
در چمن بیکار چون دست چنار افتاده‌ام
چون گل پژمرده بر روی مزار افتاده‌ام
قصد هلاک مردم هشیار می‌کند

درس هشتم، نهم و دهم
صفحه‌های ۸۲ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- هر یک از موارد زیر با کدام موضوع در ارتباط است؟

- اصالت بخشیدن به تنوع و تکثر هویت‌ها

- مجلس شورای اسلامی در نظریه آیت‌اله‌خمینی

- روش او در علوم اجتماعی مشابه روشی است که کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

(۱) انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها - روابط و ساختارهای جامعه عادلانه باشد - فارابی

(۲) از بین بردن فرصت معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها - روابط و ساختارهای جامعه عادلانه باشد - ابن‌خلدون

(۳) انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها - حاکمان و کارگزاران جامعه عالم و عادل باشند - ابن‌خلدون

(۴) از بین بردن فرصت معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها - حاکمان و کارگزاران جامعه عالم به عدالت و عمل‌کننده به آن باشند - فارابی

۵۲- کدام مورد به‌ترتیب درباره «عقل ابزاری» و «عقل نظری» درست است؟

(۱) یکی از انواع عقل در معنای خاص است - قانون جاذبه زمین

(۲) فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن - یکی از انواع عقل در معنای عام است

(۳) اصل انقباض و انبساط فلزات - فلسفه، ریاضیات و طبیعیات

(۴) کسب دانش درباره پدیده‌های طبیعی و مادی - خوبی عدالت و بدی ظلم

۵۳- **نهایی** به‌ترتیب کدام متفکران:

- با طرح مسئله اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.

- با نگاهی تبیینی کتاب «تجارب‌الامم» را در هشت جلد تألیف کرد.

- می‌کوشد تا نگاهی منتقدانه به نوگرایی را برگزیند.

(۱) فارابی - ابن‌خلدون - علامه

(۳) طه عبدالرحمن - ابوریحان بیرونی - عابد الجابری

(۴) علامه - ابوعلی مسکویه - طه عبدالرحمن

۵۴- **نهایی** هر یک از مثال‌های زیر به کدام‌یک از انواع عقل اشاره دارد؟

- معنای برخاستن یک فرد در جمع

- ارزیابی وضعیت ارزش آزادی در روابط انسانی

- درک عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی

(۱) عقل تفسیری - عقل انتقادی - عقل ابزاری

(۲) عقل تجربی - عقل ابزاری - عقل انتقادی

(۳) عقل تفسیری - عقل تجربی - عقل ابزاری

(۴) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل تفسیری

۵۵- **نهایی** کدام‌یک از گزینه‌های زیر پیامد تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن نیست؟

(۱) تحلیل مسائل جامعه جهانی

(۲) محدود شدن علوم اجتماعی به سطح تجویزی

(۳) فراهم آوردن زمینه طرح نظریات جدید

(۴) توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام

۵۶- به ترتیب کدامیک ویژگی علوم اجتماعی جهان اسلام نیست و کدامیک کارکرد علوم اجتماعی جهان اسلام است؟

- (۱) تبیین علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند - راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.
- (۲) تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند - درباره ارزش‌ها، هنجارها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند.
- (۳) توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد - از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده می‌کند.

- (۴) توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد - قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده‌های اجتماعی را دارد.

۵۷- فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را به چه فرصتی تبدیل کرد؟

- (۱) شکل دادن به دانش علمی
- (۲) برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب
- (۳) شکل‌گیری امت اسلامی
- (۴) مواجهه فعال با قدرت‌های اجتماعی موجود

۵۸- به ترتیب چرا؟:

- اندیشمندان مسلمان هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند.

- جریان دیگری که از درون رویکرد تفسیری شکل می‌گیرد معتقد است خود علم سلطه‌گری می‌کند.

- (۱) زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند - زیرا به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارهاست
- (۲) زیرا تفسیر را بی‌نیاز از استدلال می‌دانند - زیرا به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارهاست
- (۳) زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند - زیرا خوب را به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بد بودن برخی دیگر از آنان قلمداد می‌کند.
- (۴) زیرا تفسیر را بی‌نیاز از استدلال می‌دانند - زیرا خوب را به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بد بودن برخی دیگر از آنان قلمداد می‌کند.

۵۹- کدام گزینه، جدول زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

جامعه مورد نظر فارابی	عامل شکل‌گیری جوامع از نظر ابن‌خلدون	روش مطالعات ابوریحان بیرونی
ب	الف	ج

- (۱) علم عمران - مدینه فاضله - روش تجربی در کنار روش انتقادی (۲) عصبیت - مدینه فاضله - روش انتقادی در کنار روش تجربی
- (۳) علم عمران - مدینه ضالّه - روش انتقادی در کنار روش عقلی (۴) عصبیت - مدینه ضالّه - روش انتقادی در کنار روش عقلی

۶۰- به ترتیب «سیاست هویت»، «میرزای نائینی» و «علم در مدینه فاضله» با کدام گزینه در ارتباط قرار می‌گیرند؟

- (۱) متعلق به دوره پسامدرن است - معتقد بود که ما نمی‌توانیم آن ویژگی جامعه مطلوب فقه شیعه را که مستلزم تغییر نظام پادشاهی است تحقق بخشیم - علوم عقلی را در بر نمی‌گیرد.
- (۲) برخی از پیدایش آن به باز شدن جعبه پاندورا یاد می‌کنند - نظریه مشروطه - به علم تجربی محدود نمی‌شود.
- (۳) تأکید بر هویت‌های خاص و محلی - نظریه ولایت فقیه - علوم عقلی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد.
- (۴) متعلق به دوره پسامدرن است - در آغاز قرن بیستم نظام مشروطه را تبیین کرد - به علم تجربی محدود می‌شود.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- کدام گزینه از پیامدهای لیبرالیسم اولیه نیست؟

- (۱) کارگران را از حمایت و دستگیری صاحبان ثروت برخوردار کرد.
- (۲) روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت.
- (۳) کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آنها اجازه مهاجرت داد.
- (۴) موانعی را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.

۶۲- به چه دلیل بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد؟

- (۱) آسیب‌های بحران اقتصادی فقط متوجه اقشار فقیر است.
- (۲) سرمایه‌داران، فشارهای بحران را به اقشار ضعیف انتقال می‌دهند.
- (۳) بحران اقتصادی از عوامل داخلی جوامع اثر می‌پذیرد.
- (۴) آسیب‌های چالش فقر و غنا تمامی جامعه را در برمی‌گیرد.

۶۳- جهان غرب از چه طریق، تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی ارائه می‌کند؟

- (۱) تبلیغ معنویت‌های کاذب در کشورهای غربی
- (۲) ارائه تفسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی
- (۳) مقابله نظامی و سیاسی و محاصره و تحریم اقتصادی
- (۴) سازمان‌دهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی

۶۴- در خصوص «جنگ‌های جهانی» و «بحران‌های زیست‌محیطی» به‌ترتیب کدام گزینه درست است؟

- (۱) درون‌فرهنگی - منطقه‌ای
- (۲) برون‌فرهنگی - منطقه‌ای
- (۳) درون‌فرهنگی - فرامنطقه‌ای
- (۴) برون‌فرهنگی - فرامنطقه‌ای

۶۵- کدام گزینه در رابطه با عبارت «هر فرهنگی، نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و هر نوع اخلاقی نیز جویای فرهنگی

متناسب با خود است» درست است؟

- (۱) جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.
- (۲) بخش فردی و ذهنی جهان انسانی، سازنده بخش اجتماعی و فرهنگی آن است.
- (۳) بین جهان ذهنی یا فردی با جهان اجتماعی یا فرهنگی، تناسب و هماهنگی وجود دارد.
- (۴) هر یک از دو بخش جهان فردی و اجتماعی جهان انسانی، مستقل از یکدیگر عمل می‌کنند.

۶۶- تأثیر ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در دوران خلافت چگونه بود؟

- (۱) سازماندهی تدریجی اقتدار جامعه اسلامی براساس مناسبات قومی و قبیله‌ای
- (۲) مقاومت آشکار در برابر اسلام تا فتح مکه
- (۳) سرازیر شدن گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام به مدینه
- (۴) تشکیل حکومت اسلامی در مکه

۶۷- کدام گزینه به ویژگی مشترک میان انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم اشاره دارد؟

- (۱) داشتن هویت فرهنگی و تمدنی
(۲) وابستگی به بلوک شرق
(۳) شکل‌گیری با جنبش‌های چریکی احزاب مختلف
(۴) جهت‌گیری ضداستعماری

۶۸- کدامیک از موارد زیر مربوط به دیدگاه قرآن در مورد تعامل جهان‌ها با یکدیگر است؟

- (۱) جهان تکوینی، به جهان طبیعت محدود می‌گردد.
(۲) جهان تکوینی، ماده‌ی خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
(۳) ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود.
(۴) ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند.

۶۹- به‌ترتیب، ویژگی استبداد ایلی - قومی و استعمار نو، کدام است؟

- (۱) عقبه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. - برای حفظ سلطه‌ی جهان غرب از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی بهره می‌برد.
(۲) به‌رغم هویت اسلامی خود، در رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلامی قرار می‌گرفت. - از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی بهره می‌برد.
(۳) با وجود هویت اسلامی، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. - با اتکاء به قدرت اقتصادی و فرهنگی خود سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.
(۴) به‌رغم هویت غیراسلامی خود، از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید. - با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

۷۰- به‌ترتیب «علت اهمیت انقلاب اسلامی در مبارزه با اسرائیل»، «مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام»، «علت نامیده شدن بیداری

اسلامی با عنوان بهار عربی» و «سطح بیداری اسلامی در جهان امروز» کدام است؟

- (۱) ساقط کردن مهم‌ترین حامی اسرائیل در منطقه - قرار دادن الگوی نوین در برابر امت اسلامی - قرار دادن این انقلاب‌ها در چارچوب بلوک شرق و غرب - سطح نخبگان
(۲) ارائه راهکار برای مبارزه با اسرائیل - جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده‌ی مردم در کشورهای عربی - معرفی انقلاب‌ها به عنوان بخشی از فرایند غربی شدن - سطح فرهنگ عمومی
(۳) طرح مسئله اسرائیل به عنوان مسئله جهان اسلام - شکل‌گیری جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین - منحرف کردن این انقلاب‌ها از مسیر اسلامی - سطح عموم مردم
(۴) مقاومت در برابر صهیونیسم از موضع اعتقاد اسلامی - تشکیل دولت‌های اسلامی با جمهوری‌های آزاد - تلاش برای کسب اعتبار از دست رفته ارزش‌های رنسانس - سطح دولتمردان و اندیشمندان

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۷۱- کدام عبارت‌ها درست می‌باشند؟

- (الف) در سلسله مراتب شناخت «تفکر» که شامل استدلال و تصمیم‌گیری است، پس از تشکیل حافظه صورت می‌گیرد.
(ب) آزمون‌های روان‌شناختی باید در دفعات متعدد اجرا، نمرات کاملاً یکسانی داشته باشند.
(ج) تبیین‌های مختلف برای یک پدیده، معمولاً در تضاد با یکدیگر قرار می‌گیرند.
(د) روش‌های به‌کار رفته در هر یک از منابع چهارگانه آگاهی، می‌توانند در پاسخ به یک پرسش واحد، نتایج مکمل و غیرمتضادی ارائه کنند.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۷۲- در رابطه با این سؤال که «چرا رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوان‌ها، رشدیافته‌تر است؟» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) آگاه بودن بیشتر (۲) تعامل با محیط بازتر (۳) اجتماعی بودن بیشتر (۴) تعامل با محیط متنوع‌تر

۷۳- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) لازمه تمرکز کردن، داشتن توجه است و عدم تفکیک دو مفهوم توجه و تمرکز توسط اغلب افراد به دلیل ارتباط نزدیک این دو مفهوم است.
(۲) تکالیف ساده و متفاوتی که فرد از حواس مختلف برای انجام دادن آن‌ها استفاده می‌کند، اثر منفی ناشی از تقسیم توجه را کاهش می‌دهد.
(۳) در عبارت «زمانی که دزدگیر ماشینی به خاطر عبور گربه به صدا درآید.» از حالات چهارگانه ردیابی علامت، «هشدار کاذب» رخ داده است.
(۴) عبارت «برخی از دانش‌آموزان به‌صورت غیرواقعی درس را مشکل تلقی می‌کنند، در حالی که برخی چنین برداشتی ندارند.» محصول ورود تعداد زیادی خطای ادراکی به نظام شناختی است.

۷۴- هر کدام از موقعیت‌های زیر، به‌ترتیب با کدام‌یک از موارد مطرح‌شده، همخوانی بیشتری دارد؟

- آرش حافظه بسیار خوبی دارد، به‌گونه‌ای که انگار از تصاویر عکس می‌گیرد و همه را با جزئیات در ذهنش نگه‌می‌دارد.
- علی در هنگام تماشای مسابقه والیبال، مجبور می‌شود که ورزشگاه را زودتر ترک کند، اما تمام وقایع بازی را برای دوستش تعریف می‌کند.
- آوا همیشه بعد از رسیدن به خانه و یک استراحت کوتاه سعی می‌کند تمام دروسی را که در آن روز آموخته، مرور کند.
- فاطمه برای ذخیره بهتر مفاهیم کتاب فلسفه در حافظه خود سعی می‌کند آن‌ها را با مفاهیم دیگری که در سال گذشته مطالعه کرده، پیوند بزند و با مثال‌های بیشتر مواجه شود.

(۱) رمزگردانی معنایی - خطای حذف کردن - تداخل اطلاعات - بسط معنایی

(۲) رمزگردانی دیداری - خطای اضافه کردن - گذشت زمان - بسط معنایی

(۳) رمزگردانی معنایی - خطای اضافه کردن - تداخل اطلاعات - تمایز بخشی

(۴) رمزگردانی دیداری - خطای حذف کردن - گذشت زمان - تمایز بخشی

۷۵- باتوجه به متن زیر، گزینه صحیح را انتخاب کنید.

«علم تجربی از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه خود استفاده می‌کند و یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است. پژوهش دانشمندان با طرح کردن یک مسئله شروع می‌شود. در جواب به این مسئله، پاسخ‌های اولیه‌ای از طرف دانشمند پیشنهاد می‌شود.

(الف)

برای مثال ما می‌دانیم که یکی از تغییرات شناختی دوره نوجوانی، این است که نوجوان می‌کوشد تا حافظه خود را تقویت کند. یکی دیگر از یافته‌های

(ب)

روانشناسی علمی، پدیده جالبی است که بیان می‌کند فقدان یکی از حواس، از طریق قوی‌تر شدن سایر حواس، جبران می‌شود. این اصول و قوانین علمی، قبل از آنکه به صورت عمومی در کتاب‌ها و مقالات علمی نوشته شوند، حتماً به صورت تجربی تأیید شده‌اند.

بنابراین مطالبی که امروزه دانشمندان حوزه روانشناسی می‌دانند و بر اساس آن کار خود را انجام می‌دهند، از یک سری قواعد و ضوابط پیروی می‌کنند.

(ج)

۱) هدف کلی متن، معرفی روش‌های گوناگون کسب آگاهی و معرفت است.

۲) منظور از «الف» در این متن، نظریه است که خود متشکل از مجموعه‌ای از اصول و قوانین است.

۳) منظور از «ب» در این متن، تفکر فرضی یا فرضیه‌سازی است که در کودکی نیز دیده می‌شود.

۴) «ج» نمونه‌ای از حافظه معنایی است که در آن دانش عمومی ذخیره می‌شود.

۷۶- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- در چه صورت، مسئله به جای تهدید تبدیل به یک موضوع خوشایند می‌شود؟

- منظور از «ارزیابی راه‌حل» در مراحل حل مسئله چیست؟

- تلاش حل‌کننده مسئله در روش «کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب» معطوف به چیست؟

- به چه دلیل ناتوانی در حل مسئله، احساس فشار روانی را به وجود می‌آورد؟

۱) تلاش برای حل مسائل با روش درست - مقایسه نتایج به دست آمده، قبل و بعد از به کار گرفتن راه‌حل - از بین بردن فاصله بین دو وضعیت موجود

و مطلوب - بازداري از رسیدن به هدف

۲) با افزایش امکانات و توانمندی‌های افراد - مقایسه نتایج به دست آمده، قبل و بعد از به کار گرفتن راه‌حل - روشن تر کردن تفاوت وضعیت موجود با

مطلوب - روبه‌رو شدن با مشکلات عاطفی

۳) تلاش برای حل مسائل با روش درست - برطرف کردن اشکالات و نواقص راه‌حل به کار گرفته شده - روشن تر کردن تفاوت وضعیت موجود با مطلوب

- بازداري از رسیدن به هدف

۴) با افزایش امکانات و توانمندی‌های افراد - برطرف کردن اشکالات و نواقص راه‌حل به کار گرفته شده - از بین بردن فاصله بین دو وضعیت موجود و

مطلوب - روبه‌رو شدن با مشکلات عاطفی

۷۷- درستی و نادرستی هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- در عبارت «محسن با بررسی دقیق مشخصات یک لپ‌تاپ، از فروشگاه اینترنتی اقدام به خرید آن می‌کند.» ملاک تصمیم‌گیری او برای خرید، مزایایی است که فکر می‌کند آن لپ‌تاپ برایش خواهد داشت.
- ضرب‌المثل «چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی» از سبک‌های تصمیم‌گیری به سبک تصمیم‌گیری اجتنابی اشاره می‌کند.
- وکیلی که تحت فشار داد و فریادهای شاکی‌های حضوریافته در دادگاه، از دفاع از موکل خود صرف‌نظر می‌کند، از موانع تصمیم‌گیری به «کوچک شمردن خود» اشاره می‌کند.
- مهدی می‌خواهد شغلش را تغییر دهد و شغل مورد علاقه‌اش را شروع کند، ولی نگران است که نتواند از آن پول خوبی به دست بیاورد. تعارض او «گرایش - اجتناب» است.

(۲) نادرست - درست - درست - نادرست

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست

(۴) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست - درست

۷۸- کدام دو مفهوم دقیقاً معنای یکسانی دارند؟

- (۱) انگیزه - نگرش
- (۲) ادراک کارایی - احساس کارایی
- (۳) ناهماهنگی شناختی - ناهماهنگی بعد از تصمیم
- (۴) درماندگی آموخته‌شده - ناتوانی در یادگیری

۷۹- هر کدام از موقعیت‌های زیر بیانگر چه مفهومی است؟

- (الف) یگانه همیشه آرزوی داشتن یک کسب‌وکار کوچک در حوزه طراحی لباس را داشت. پس از مواجهه با اولین مشکلات اداری و مالی، به جای جست‌وجوی راه‌حل، کاملاً از هدف خود دست کشید و بدون هیچ تلاشی برای تغییر شرایط، شغل قبلی خود را ادامه داد.
- (ب) دکتر محمدی یک دندانپزشک ۴۵ ساله، به‌طور کلی فرد سالمی است اما سبک زندگی کم تحرکی دارد. او گاهی به دلیل استرس ناشی از کار دچار سردردهای تنشی می‌شود و فشار خونسش بالا می‌رود. او برای این مشکلات تحت درمان دائمی نیست اما سالی دو بار مورد آزمایش قرار می‌گیرد.
- (ج) نگین یک ورزشکار حرفه‌ای است که در یک سانحه رانندگی دچار آسیب نخاعی شده است. او که قبلاً فردی بسیار فعال و اجتماعی بود، اکنون دارای علائم افسردگی است و از جمع‌ها کناره‌گیری می‌کند.

(۱) در انتظار معجزه بودن - قسمت زردرنگ پیوستار سلامتی - متغیر روان‌شناختی به‌عنوان پیامد بیماری‌های جسمانی

(۲) منفعل بودن - قسمت زردرنگ پیوستار سلامتی - متغیر روان‌شناختی به‌عنوان پیامد بیماری‌های جسمانی

(۳) در انتظار معجزه بودن - شیوه زندگی نسبتاً سالم - متغیر روان‌شناختی به‌عنوان عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی

(۴) منفعل بودن - میانه پیوستار سلامتی - متغیر روان‌شناختی به‌عنوان عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی

۸۰- کدام گزینه به‌درستی جاهای خالی زیر را تکمیل می‌کند؟

- یکی از روش‌های ... مقابله با فشار روانی، «استفاده از مهارت حل مسئله» است که در آن منبع استرس یا مشکل ... البته در حل مسئله بهتر است هدفی که انتخاب می‌کنیم خیلی کوچک نباشد، زیرا ... نباید فراموش کنیم که حتی اگر در حل مسئله‌ای مانند ازدواج که یک تصمیم‌گیری ... است، به بن‌بست خوردیم، می‌توانیم با ... از آن بن‌بست خارج شویم.

(۱) «سازگارانه» - «به‌عنوان یک مسئله در نظر گرفته می‌شود» - «از تلاش باز می‌مانیم» - «معمولی، پیچیده و گروهی» - «تغییر نگاه خودمان و بازنمایی آن مسئله»

(۲) «سازگارانه» - «به‌عنوان یک مسئله در نظر گرفته می‌شود» - «انگیزه تلاش نخواهیم داشت» - «مهم، پیچیده و فردی» - «تغییر نگاه خودمان و بازنمایی آن مسئله»

(۳) «بلندمدت» - «به‌عنوان یک مسئله در نظر گرفته می‌شود» - «انگیزه تلاش نخواهیم داشت» - «مهم، ساده و فردی» - «بازبینی تجربه گذشته»

(۴) «سازگارانه» - «به تنهایی توسط فرد برطرف نمی‌شود» - «انگیزه تلاش نخواهیم داشت» - «مهم، پیچیده و فردی» - «بازبینی تجربه گذشته»

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۵/۲/۱۱

آزمون ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۰:۵۰ صبح

۸۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲		تاریخ (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۳		تاریخ (۲)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴		جغرافیا (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵		جغرافیای (۲)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶		فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷		فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، شکیب رجبی، پیمان طیار، علیرضا عبدی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیر حسین سعیدی پور، مهدی فروتن، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، علیرضا حیدری، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، سینا غلامی، فاطمه قریببان، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمد عرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی خواه، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، فاطمه سخایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، امیر حسین کاروین، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سعید حسن زاده، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیر محمد قلعه کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عرشیا محمدی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رونقی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمدرضا شریفی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسین صادق پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محمدحسین صادق پور
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی علیرضا سالمی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی، محمدحسن سعیدی
فلسفه	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	امیر محمد قلعه کاهی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی (۳):
نظام الطبيعة، يا الهی
درس ۴ و ۵
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۳

عربی (۲):
کل کتاب

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۹)

۸۱- نهایی ﴿ هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ . . . ﴾:

(۱) این آفرینش خداست؛ پس به من نشان بدهید کسانی که غیر از او هستند، چه آفریده‌اند؟!

(۲) این خلقت خداست؛ پس به من نشان بده کسانی که غیر از اویند، چه چیزی را آفریدند؟!

(۳) این خلقت خداست؛ پس به من نشان بدهید کسی که غیر از اوست، چه آفریده است؟!

(۴) این آفرینش الله است؛ پس به من نشان بده کسی که غیر از او هست، چه آفرید؟!

۸۲- نهایی « قَوْمِ احْفَظُوا كَرَامَةً وَطَنَكُمْ الَّذِي تَعِيشُونَ فِيهِ، وَ صُونُوا تَارِيخَهُ لِأَجْيَالِكُمُ الْقَادِمَةِ! »:

(۱) ای قوم، کرامت میهن‌تان را که در آن زندگی می‌کنید حفظ کنید و تاریخ آن را برای نسل‌های آینده‌تان پاس بدارید!

(۲) ای قوم من، عزت وطن خود را که در آن زندگی می‌کنید پاس بدارید و تاریخش را برای نسل‌های آینده‌تان حفظ نمایید!

(۳) ای قوم، کرامت میهن خویش را حفظ کنید چرا که در آن زندگی می‌کنید و تاریخ آن را برای آیندگان خویش نگه دارید!

(۴) ای قوم من، حرمت سرزمین خود را نگاه دارید چون در آن زندگی می‌کنید و از تاریخ آن برای نسل‌های بعدی خود

نگهداری کنید!

۸۳- نهایی « لَعَلَّ مَرَحِلَةً مِنَ مَرَاكِخِ الْبَخْلِ هِيَ أَنْ تَعُدَّ مَا تُتَّفَقُ خَسَارَةً وَ لَا تَرْضَى بِهِ رِضَايَةً فِي نَفْسِكَ! »:

(۱) شاید یک مرحله از مراحل بخل آن است که خسارت شمرده شود، چیزی که اتفاق می‌شود و در درونت به آن راضی نشوی!

(۲) شاید از مراحل بخل این مرحله باشد که آنچه اتفاق شود خسارت شمرده شود و در باطن به آن کاملاً راضی نباشی!

(۳) شاید مرحله‌ای از مراحل بخل این است که خسارت بشمری چیزی را که اتفاقش کرده‌ای و در باطن به آن رضایت

نداده‌ای!

(۴) شاید مرحله‌ای از مراحل بخل آن باشد که آنچه را اتفاق می‌کشد خسارت به‌شمار آوری و در درونت کاملاً به آن راضی

نباشی!

۸۴- «إِنَّ الْكَاتِبَ الَّذِي يَبْحَثُ عَنْ طَرِيقٍ لِنَجَاحِهِ، لَوْ صَبَرَ فِي مُوَاجَهَةِ مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ الصَّعْبَةِ، لَوَجَدَ فُرْصاً نَادِرَةً هِيَ أَحْسَنُ مِنْ كُلِّ مَا يَتَمَنَّاهُ الْآخَرُونَ!»:

- (۱) همانا نویسنده‌ای که به دنبال راهی برای موفقیتش می‌گردد، اگر در رویارویی با مشکلات سخت زندگی صبر پیشه کند، فرصتی نادر می‌یابد که از هر آنچه دیگران آرزو می‌کنند، بهتر است!
- (۲) نویسنده‌ای که برای موفقیت خود به دنبال راه بود، اگر در مواجهه با سختی‌های زندگی صبر پیشه می‌کرد، فرصت‌های کمیابی را می‌یافت که از تمام آنچه دیگران آرزو می‌کنند، برتر است!
- (۳) نویسنده‌ای که به دنبال راهی برای پیروزی‌اش می‌گردد، اگر در رویارویی با مشکلات دشوار زندگی شکیبایی می‌کرد، قطعاً فرصت‌های کمیابی می‌یافت که از هر آنچه دیگران آرزو می‌کنند، بهتر است!
- (۴) بدون شک نویسنده با جست‌وجوی راهی برای موفقیت، اگر در مواجهه با مشکلات سخت زندگی بردباری می‌کرد، حتماً فرصت‌هایی کمیاب پیدا می‌کرد که بهتر از تمام آرزوهای دیگران می‌باشد!

۸۵- « مَنْ يَكْرِه لغيره ما يَكْرِه لنفسه لا يَظْلَمُ كما يَكْرِه أَنْ يُظْلَمَ. يُقَالُ لِلْمُسْلِمِ: حَاوِلْ أَنْ تَجْعَلَ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ! »:

- (۱) هرکس آنچه را برای خودش ناپسند می‌دارد، برای دیگری دوست ندارد، از ظلم کردن پرهیز می‌کند، همانگونه که دوست ندارد ستم‌دیده شود. تلاش مسلمان باید این باشد که خودش را میان خویشتن و دیگران (مانند) ترازویی قرار دهد!
- (۲) هرکس برای دیگری ناپسند بدارد آنچه را برای خودش ناپسند می‌دارد، ظلم نمی‌کند، چنانکه دوست ندارد ستم‌دیده شود. به مسلمان گفته می‌شود: تلاش کن که خودت را میان خویشتن و دیگری (همچون) ترازویی قرار دهی!
- (۳) کسی که برای خودش ناپسند بدارد چیزی را که برای دیگری ناپسند می‌دارد، ستم نمی‌کند، همانگونه که دوست ندارد مورد ظلم واقع شود. به مسلمان می‌گویند: بکوش که خودت را میان خویشتن و دیگری (همچون) ترازویی قرار دهی!
- (۴) اگر کسی برای دیگری ناپسند بدارد چیزی را که برای خودش ناپسند می‌دارد، ستم نمی‌کند، چنانکه دوست ندارد به او ظلم کنند. به مسلمان گفته شود: تلاش کن و خودت را میان خویشتن و دیگری (همچون) ترازویی قرار بده!

۸۶- عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) اِعلم بأنَّ الفلاحَ العجوزَ يغرسُ فسيلةً لِيَتَنَفَعَ الآخرونَ بِثَمَارِها! : بدان که کشاورز پیر نهال‌هایی را می‌کارد تا دیگران از میوه‌هایش بهره‌مند شوند!

(۲) لو اَمْتَنَعْتَ عَن مَلَاعِبَةِ طِفْلِكَ اَنْزَعَجَ و بدأ بالبُكاء! : اگر از بازی کردن با کودک خودداری کنی، آزرده می‌شود و شروع به گریستن می‌کند!

(۳) كِلَاكُمَا إِلَى خَيْرٍ لِكُنِّي أَحَبَّ مَن يَتَعَلَّمُ عِلْمًا! : هر یک از شما در راه خوبی هستید، اما من کسی را دوست دارم که دانشی را یاد می‌گیرد!

(۴) لَنْ يُفَقَّهَ الْجَاهِلِينَ إِلَّا عَالِمٌ يُرِيدُ نَشْرَ الْعِلْمِ فِي الْمَجْتَمَعِ! : فقط دانایی که می‌خواهد دانش در جامعه گسترش یابد، به افراد نادان علم خواهد آموخت!

۸۷- عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) مَهْلًا يَا قَنْبُرُ، دَع شَاتَمَكَ مُهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنَ وَ تُسَخِّطِ الشَّيْطَانَ! : ای قنبر آرام باش، دشنام‌گوی را خوار رها کن تا خدای بخشنده خشنود گردد و شیطان خشمگین شود!

(۲) وَجَدْتُ مُفْرَدَةً فِي مُعْجَمٍ عَتِيقٍ فِي مَكْتَبَتِنَا. كَانَتْ الْمُفْرَدَةُ مِنَ الْمُفْرَدَاتِ الْمُعْرَبَةِ! : واژه‌ای را در یک لغتنامه قدیمی در کتابخانه‌مان یافتیم. این واژه از کلمات عربی‌شده بود!

(۳) رَجَاءٌ سَامِحِيْنِي أَيْتَهَا الْمَرْأَةُ، تَسْتَطِيعِينَ أَنْ تَسْخَنِ رَصِيدَ جَوَّالِكَ عَبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ أَيْضًا! : خانم لطفاً به من اجازه بده، می‌توانی اعتبار موبایل را از طریق اینترنت هم شارژ کنی!

(۴) قَدْ أَلَفَ الدُّكْتُورُ التُّونَجِيّ كِتَابًا يَضُمُّ الْكَلِمَاتِ الْمُعْرَبَةَ وَ هَذَا الْكِتَابُ سُمِّيَ بِ «مُعْجَمِ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»! : دکتر تونجی کتابی تألیف نمود که واژگان عربی‌شده را در بر می‌گیرد و این کتاب را «فرهنگ معربات فارسی در زبان عربی» نامید!

۸۸- «ای دانش‌آموزان در درس‌های خود بسیار تلاش کنید!». عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) يَا الطَّالِبُ! اجْتَهِدُوا فِي دُرُوسِكُمْ اجْتَهِادًا كَثِيرًا!

(۲) أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ! اجْتَهِدْنَ فِي دُرُوسِكُنَّ اجْتَهِادًا بَالِغًا!

(۳) يَا أَيُّهَا الطَّالِبُ! اجْتَهِدُوا فِي دُرُوسِكُمْ اجْتَهِادًا بَالِغًا!

(۴) يَا أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ! اجْتَهِدْنَ فِي دُرُوسِكُمْ كَثِيرًا مِنَ الْاجْتَهِادِ!

۸۹- عین غیر المناسب حسب المفهوم:

(۱) البعيدُ عن العين بعيدٌ عن القلب! همه مهري ز ناديدن بكاها!

(۲) أكلتُم تمرِي و عصيتمُ أمرِي! أحسنتُ إليكم و ظلمتُموني!

(۳) تجري الرياحُ بما لا تشتهي السفن! لا يمرُّ الدهرُ وفق إرادة الإنسان!

(۴) الخيرُ في ما وقع! در كار خير حاجت هيچ استخاره نيست!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

في بداية الخريف نرى أنّ لون أوراق الأشجار قد تغيّر. يجب أن نعرف أنّه ليست جميع أوراق الأشجار يتغيّر لونها في الخريف، هناك عدد قليل من أنواع الأشجار تفعل ذلك منها القيقب و الحور و البلوط، و هناك عوامل كثيرة تُسبب تغيّر لون الأوراق في الخريف و تساقطها، منها درجة الحرارة و طول الأمطار و رطوبة التراب، ولكن أهمّ عامل يؤدي إلى حدوث تلك الظاهرة هو الضوء أو عدم وجوده. في الخريف يصبح طول اليوم أقصر، فتتسبّب قلة الضوء في حدوث تغيّرات كيميائية في النباتات، فإنّها تؤدي إلى ذهاب اللون الأخضر و تساقط بعض الأوراق. إن نواجه الجفاف في أواخر الصيف و أوائل فصل الخريف، فإنّ الأوراق يمكن أن تتساقط قبل أن تصل ألوان الخريف.

۹۰- عین الخطأ حسب النص:

(۱) درجة الحرارة تؤثر على لون أوراق الأشجار!

(۲) بعض الأشجار لا تتساقط أوراقها في فصل الخريف!

(۳) ليست هناك شجرة تتساقط أوراقها قبل أن يتغيّر لونها!

(۴) يتغيّر لون أوراق شجرة البلوط بعد إتيان فصل الخريف!

۹۱- عین الصحيح: لون أوراق الأشجار . . .

(۱) لا يتغيّر طوال السنة!

(۲) ليس أخضر في فصل الخريف!

(۳) يكون أخضر إلّا خلال الخريف!

(۴) يتغيّر بسبب التغيّرات الكيميائية!

۹۲- ما هو سبب تَغْيَرِ لَوْنِ الأوراقِ الخريفية؟ عَيِّنِ الصَّحِيحَ للجواب:

(۱) هناك أسباب عديدة و أهمّها هو تساقط الأمطار الخريفية!

(۲) في الخريف لا يصل ضوء الشمس إلى أوراق الأشجار!

(۳) في فصل الخريف يُصبح الجو جافاً و شديد البرودة!

(۴) إنّ الأوراق تجذبُ ضوءاً قليلاً طوال فصل الخريف!

■ ■ عَيِّنِ الخُطَأَ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۳ و ۹۴)

۹۳- « يَتَغَيَّرُ - تُسَبِّبُ - عامل - أَقْصَر »:

(۱) يَتَغَيَّرُ: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ من مصدر: تَغَيَّرَ - معلوم / فعل، و فاعله: لون

(۲) تُسَبِّبُ: مزيد ثلاثي؛ من باب تفعيل، و له حرف زائد واحد فقط - متعدّ / فعل و فاعل؛ جملة وصفية لتوصيف التّكرة

(۳) عامل: مذكر - اسم فاعل، مأخوذ من باب مفاعلة - معرب - نكرة / مضاف إليه و مجرور بعلامة الكسرة، مضافه:

أهمّ

(۴) أَقْصَر: مفرد - اسم تفضيل، مادّته أو حروفه الأصلية: ق ص ر - معرب / خبر للأفعال الناقصة، و منصوب بالفتحة

۹۴- « تَوَدِّي - نُواجِه - تتساقط - ألوان »:

(۱) تَوَدِّي: فعل مضارع - مزيد ثلاثي، و له حرف زائد واحد فقط - معلوم / فعل و فاعل؛ خبر «إنّ» المشبهة بالفعل

(۲) نُواجِه: مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معلوم / فعل و فاعل، الجملة فعلية؛ فعل شرط و

جوابه: إنّ الأوراق ...

(۳) تتساقط: مضارع - للمؤنث الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفاعل، و له حرفان زائدان - معلوم / فعل و مع فاعله جملة

فعلية

(۴) ألوان: اسم - جمع تكسير، و مفردة: لَوْن (مذكر) - معرب / فاعل لفعل «أن تصل»، و مرفوع بعلامة ال «ألف»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) إلهي أنر عقلي و قلبي بالعلوم النافعات!
(۲) هو قد ندم و يريد أن يرجع، هل نسمح له!
(۳) يا من بدنياه اشتغل قد غره طول الأمل!
(۴) يا ولدي لا تقل ما لا تحب أن يقال لك!

۹۶- عین ما فيه اسم يدل على الرجحان:

- (۱) أكرم المعلم تلاميذه حين أتموا أعمالهم!
(۲) أكرم الرجل الضيوف الذين زاروه في بيته!
(۳) شر عدوك يرجع إلى نفسه!
(۴) شر عدوك في حياتك شهوتك!

۹۷- في أي عبارة يمكن وقوع الفعلين في زمانين؟

- (۱) ما أتم زملائي الواجبات الدراسية التي كلفهم بها المعلم!
(۲) من سعى في إنجاز عمله يحصل على نتائج رائعة جداً!
(۳) من جد في طلب العلم فهو يبلغ مراتب عالية في حياته!
(۴) من حفظ أسرار الناس بأمانة نال احتراماً كبيراً بين الجميع!

۹۸- عین مفعولاً لم يوضح بالجملة:

- (۱) طابت من الرجل الفاضل موعظة ينعت المجرمون و الفاسقون بها!
(۲) يزرع المزارع حقلاً واسعاً بجد و نشاط تحت أشعة الشمس!
(۳) يبني العمال جسراً فوق النهر يشاهد من هنا في قريتنا!
(۴) اشتريت سيارة جميلة تتمتع بأعلى درجات الأمان!

۹۹- عین الصحيح في أسلوب النداء:

- (۱) عبادي؛ إذا تدعوني أستجيب لكم دعوتكم!
(۲) يا أيها الله! يعلم الإنسان أنك خلقتَه من التراب!
(۳) يا أيتها الشباب! عليكم أن تطلبوا مجد الوطن!
(۴) يا التلميذة؛ أعيني في دروسي و أداء واجباتي، رجاء!

۱۰۰- عین ما ليس فيه منادى:

- (۱) جنود النصر من عند الله و لا شك فيه أبداً!
(۲) زميلي اشتغلت بدنيك، إن الموت يأتي بغتة!
(۳) سيد سادات اسم مبارك بيعت النور في النفس عند سماع اسمه!
(۴) ربّي إنّي أسألك أن تملأ قلبي نوراً و طمأنينةً، و تغفر لي ما مضى!

درس دهم، یازدهم و دوازدهم
صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۶۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۰۱- کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- الف) شورای انقلاب به ریاست مهندس مهدی بازرگان به همراه دولت موقت، از ابتدای پیروزی انقلاب مشغول به کار شدند.
- ب) ۱۰ و ۱۱ فروردین سالروز برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید در ایران است.
- ج) مجلس خبرگان با ۷۲ نماینده از مرداد ۱۳۵۸ کار تدوین قانون اساسی جدید را آغاز کرد.
- د) کار تدوین قانون اساسی جدید هنوز تمام نشده بود که سفارت آمریکا به تسخیر دانشجویان درآمد.
- ه) همه‌پرسی قانون اساسی جدید و تشکیل نخستین دولت دائمی بعد انقلاب، در یک فصل اتفاق افتاد.
- (۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «ه» (۳) «د» و «ه» (۴) «الف» و «د»

۱۰۲- **نهایی** هریک از عبارت‌های زیر، وظیفه و مسئولیت کدام نهاد انقلابی است؟

- الف) وظیفه حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار پهلوی را بر عهده داشت.
- ب) برای عمران، آبادانی و رفع فقر و محرومیت از روستاها شکل گرفت.
- ج) وظیفه پاسداری از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی را بر عهده داشت.
- د) با هدف ترویج فرهنگ سوادآموزی و کاهش و رفع بی‌سوادی به وجود آمد.
- (۱) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - جهاد سازندگی - کمیته انقلاب اسلامی - نهضت سوادآموزی
- (۲) کمیته انقلاب اسلامی - جهاد سازندگی - سپاه پاسداران - نهضت سوادآموزی
- (۳) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - کمیته امداد امام خمینی - سپاه پاسداران - بسیج مستضعفان
- (۴) کمیته انقلاب اسلامی - کمیته امداد امام خمینی - کمیته انقلاب اسلامی - نهضت سوادآموزی

۱۰۳- **نهایی** کدام گزینه، از نتایج مهم قیام پانزده خرداد پس از دستگیری امام خمینی (ره) به وسیله رژیم پهلوی بود؟

- (۱) ضدیت حکومت با اسلام، معنویت و اخلاق هویدا شد.
- (۲) مساجد و دانشگاه‌ها به کانون مبارزه علیه رژیم پهلوی تبدیل شدند.
- (۳) سرنگونی رژیم، هدف نهایی مبارزان علیه حکومت پهلوی گردید.
- (۴) گروهی از جوانان به سوی مبارزه مسلحانه علیه رژیم پهلوی گرایش یافتند.
- ۱۰۴- صحت و قطعیت عبارت‌های زیر، در کدام گزینه به‌ترتیب درست و نادرست بیان شده است؟

- الف) عملیات صحرای طبس در پی تسخیر سفارت آمریکا در تهران بود.
- ب) کودتای تیر ۱۳۵۹ توسط افسران رژیم پهلوی، شاپور بختیار و سازمان سیا برنامه‌ریزی شده بود.
- (۱) تمام مورخین صحت آن را رد کرده‌اند. - قطعیت آن توسط مورخان تأیید شده است.
- (۲) تمام مورخین قطعیت آن را تأیید کرده‌اند. - صحت آن توسط مورخین رد شده است.
- (۳) صحت آن توسط مورخین رد شده است. - قطعیت آن را مورخان رد کرده‌اند.
- (۴) صحت و قطعیت آن توسط مورخین تأیید شده است. - تمام مورخان صحت آن را تأیید کرده‌اند.

۱۰۵- کدام گزینه از منظر تقدم و تأخر رویدادهای زیر، به درستی تدوین شده است؟

الف) دانشگاه‌ها که پس از پیروزی انقلاب اسلامی تعطیل شده بودند، بازگشایی شدند.

ب) ابوالحسن بنی‌صدر از منصب ریاست‌جمهوری عزل گردید.

ج) محمدعلی رجایی در دومین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری پیروز شد.

د) مردم آیت‌الله سید علی خامنه‌ای را به ریاست‌جمهوری اسلامی برگزیدند.

۱) رویداد «ب» قبل «ج» و «د» و بعد از «الف» رخ داده است.

۲) رویدادهای «د» و «الف» در یک سال و بعد از «ب» و «ج» رخ داده‌اند.

۳) رویداد «ج» بعد از «ب» و قبل از «د» و «الف» رخ داده است.

۴) رویداد «الف» بعد از «ب» و قبل از «ج» و «د» رخ داده است.

۱۰۶- کدام یک از عبارتهای زیر، به مهم‌ترین انگیزه‌های صدام برای هجوم نظامی به ایران اشاره دارد؟

الف) جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در میان مردم عراق و مسلمانان سایر کشورها

ب) جلوگیری از استقرار و استحکام نظام جمهوری اسلامی

ج) رسیدن به رهبری خاورمیانه و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه

د) دسترسی و تسلط بر خلیج فارس و جدایی جزایر قشم، ابوموسی و استان خوزستان از ایران

ه) تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی

۱) «الف» و «ب» ۲) «ج» و «د» ۳) «ج» و «ه» ۴) «الف» و «ه»

۱۰۷- کدام یک از عبارتهای زیر، درباره اقدامات سه جبهه هوایی، زمینی و دریایی ایران در جنگ تحمیلی نادرست است؟

الف) فرماندهی نیروهای ارتش و جبهه زمینی بر عهده شهید مصطفی چمران بود که بیشتر نیروهای عراقی را متوقف و یا کاند کردند.

ب) نیروی هوایی ارتش از ساعات‌های اولیه آغاز جنگ، فعالیت خود را آغاز کرد و ضربه‌ای مهلک بر رژیم بعثی وارد کرد.

ج) در نخستین ساعات‌های جنگ، نیروی دریایی با پشتیبانی نیروی هوایی در «عملیات مروارید» اسکله‌های عراق را منهدم کرد.

د) مدافعان خرمشهر با ساده‌ترین سلاح‌ها بیش از یک ماه کوچه به کوچه و خیابان به خیابان در برابر ارتش عراق ایستادگی کردند.

۱) «الف» و «ب» ۲) «ج» و «د» ۳) «ب» و «د» ۴) «الف» و «ج»

۱۰۸- متن زیر، بخشی از بیانات امام خمینی در ابتدای جنگ تحمیلی است. کدام گزینه در راستای این متن تدوین شده است؟

«ما براساس اعتقاد و باور دینی خود اجازه نداریم به کشور دیگری تعدی کنیم و میل داریم در همه جای دنیا صلح و صفا باشد؛ اما اگر کشوری به ما تعدی کرد، توی دهنش می زنیم.»

(۱) در نتیجه رهبری امام خمینی، جلوه‌های زیبایی از ایثار و فداکاری در راه دین و میهن و همچنین تقویت انگیزه جهاد و روحیه شهادت‌طلبی در میان جوانان ایرانی به نمایش گذاشته شد.

(۲) اهتمام فراوان امام خمینی بر تقویت بنیه دفاعی و حمایت‌های ایشان برای بالا بردن کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی از جمله تدابیر رهبری ایشان در طول دفاع مقدس بود.

(۳) امام خمینی به مسئولان توصیه کردند که جنگ را مسئله اصلی کشور بدانند و برای پیشبرد آن تا پیروزی نهایی بر دشمن، به رزمندگان و مردم یاری برسانند.

(۴) امام خمینی با شروع تجاوز نظامی رژیم بعثی عراق از همه قشرهای ملت خواستند که برای دفاع از ایران به سوی جبهه‌های نبرد بشتابند.

۱۰۹- موارد مطرح شده در کدام گزینه، درباره نقش مردم در دفاع مقدس، به درستی ذکر شده است؟

(الف) مشارکت مردمی تنها در حضور مستقیم در جبهه‌ها خلاصه می‌شد.

(ب) جهادگران جهاد سازندگی که به «سنگ‌سازان بی‌سنگر» معروف بودند، مسئولیت مهندسی رزمی را بر عهده داشتند.

(ج) ساخت پل شناور خیبر بر روی هورالعظیم نمونه‌ای از همکاری مردمی در پیشبرد عملیات بود.

(د) پزشکان و پرستاران فقط در مناطق عملیاتی به مداوای رزمندگان می‌پرداختند.

(ه) زنان علاوه بر پشتیبانی، در سال‌های اول جنگ در خط مقدم نیز حضور داشتند.

(۱) «ب» - «د» - «ه» (۲) «الف» - «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» - «ه» (۴) «الف» - «ب» - «ج»

۱۱۰- **نهایی** کدام یک از عبارتهای زیر، در مورد پایان جنگ تحمیلی نادرست است؟

(الف) با پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط امام خمینی، جنگ پایان یافت.

(ب) گروهک تروریستی منافقین نقش به‌سزایی در جنگ تحمیلی داشتند.

(ج) پس از پذیرش قطعنامه توسط دو کشور، تبادل اسرا آغاز شد.

(د) در سال ۱۳۷۰، سازمان ملل رژیم بعث را آغازکننده جنگ نامید.

(۱) «الف» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «ب» و «ج»

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۲)

۱۱۱- با توجه به مصادیق و مثال‌های ذکرشده، کدام گزاره به‌درستی تدوین شده است؟

(الف) ابن مسکویه عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانست.

(ب) مسعودی به مسافرت می‌رفت و می‌کوشید که مکان رویدادهای تاریخی را از نزدیک بررسی نماید.

(۱) «الف» مشابه «ب» دلالت بر سنجش اعتبار و نقد راوی، از معیارهای سنجش اعتبار اخبار تاریخی، دارد.

(۲) «الف» به سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی اشاره دارد، اما «ب» دلالت بر سنجش اعتبار و نقد راوی دارد.

(۳) «الف» دلالت بر سنجش اعتبار و نقد راوی دارد، اما «ب» به سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی اشاره دارد.

(۴) «الف» مشابه «ب» دلالت بر سنجش اعتبار و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی، از معیارهای سنجش اعتبار اخبار تاریخی، دارد.

۱۱۲- مؤلفین کتاب درسی تاریخ یازدهم، از فرمایشات قرآن برای توضیح چه گزاره‌هایی استفاده کرده‌اند؟

(الف) فتح مکه و پیامدهای آن دو سال پس از پیمان حدیبیه

(ب) وضعیت اجتماعی و فرهنگی اعراب جاهلی در آستانه ظهور اسلام

(ج) علل اصلی مخالفت مشرکان مکه با اسلام پس از سال سوم بعثت

(د) انعقاد پیمان برادری میان مسلمانان در نخستین ماه‌های هجرت پیامبر (ص)

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ب»

۱۱۳- کدام یک از عبارت‌های زیر صحیح است؟

(الف) ابوعبیده جراح از نخستین کسانی بود که با ابوبکر به‌عنوان خلیفه و جانشین پیامبر بیعت کرد.

(ب) خلیفه دوم براساس یک وصیت‌نامه مکتوب و خلیفه سوم براساس رأی شورا به خلافت رسید.

(ج) خلیفه اول درآمدهای به دست آمده از فتوحات را به عنوان «عطایا» میان مسلمین توزیع می‌کرد.

(د) گروهی از مسیحیان مصر، به علت عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر یهودیان، از او ناخشنود بودند.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ب»

۱۱۴- هریک از عبارت‌های زیر، به خلافت کدام‌یک از خلیفه‌های اموی اشاره می‌کند؟

الف) امویان از او در جنگی با امام علی (ع) پشتیبانی کردند.

ب) حاکم مکه و مدینه با تطمیع و تهدید، از بزرگان این دو شهر برای او بیعت گرفت.

ج) فتوحات را متوقف کرد و از نومسلمانان جزیه نگرفت.

د) اعضای خانواده‌اش توسط ابومسلم خراسانی از میان برداشته شدند.

ه) با مرگ او، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان افزایش یافت.

(۱) معاویه - یزید - عمر بن مروان - هشام بن عبدالملک - هشام بن عبدالملک

(۲) یزید - معاویه - عمر بن عبدالعزیز - مروان بن حکم - عبدالرحمان بن معاویه

(۳) معاویه - یزید - عمر بن عبدالعزیز - مروان بن محمد - هشام بن عبدالملک

(۴) معاویه - معاویه - عمر بن عبدالعزیز - عمر بن عبدالعزیز - هشام بن عبدالملک

۱۱۵- پژوهشگری به تحقیق پیرامون «حملة اعراب مسلمان به ایران» پرداخته است. کدام موارد از نتایج تحقیق او نادرست است؟

الف) اعراب مسلمان در قادسیه، سپاه ایران را شکست دادند و بر اثر این واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و

تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان‌ها و آبادی‌های مرزی ایران شد.

ب) به دنبال بهبود موقعیت سیاسی و اجتماعی ایرانیان در عصر خلافت عباسیان، گرایش به اسلام در ایران شتاب گرفت و سرانجام با روی کار آمدن

سلسله‌های ایرانی در گوشه و کنار ایران، بیشتر ایرانیان مسلمان شدند.

ج) به تدریج شرایط مناسبی برای همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری میان ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به

وجود آمد و کم‌کم مهاجران عرب جذب فرهنگ ایرانی شدند.

د) در زمان خلفای نخستین، اسلام به بحرین و عمان راه یافت و مرزبان‌های این دو منطقه در مقابل سپاهیان مسلمان تاب مقاومت نیاوردند و

زرتشتیان ساکن بحرین به اطاعت مسلمانان و پرداخت جزیه گردن نهادند.

ه) مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از دوران فتوحات و با هدف تحکیم سلطه مسلمانان بر ایران شروع شد و در دوره امویان شدت

یافت و آثار و نتایج سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی بر جا گذاشت.

(۱) «الف» و «ه» (۲) «ج» و «د» و «الف»

(۳) «ه» و «ج» و «ب» (۴) «د» و «ج»

۱۱۶- چند مورد از عبارات زیر درباره پیامدهای سیاسی و فرهنگی حکومت‌های ایرانی مسلمان درست است؟

الف) تأسیس حکومت‌های ایرانی از آغاز قرن سوم، موجب استقلال نسبی ایران از خلافت عباسی شد.

ب) یعقوب لیث صفاری با حمله به نیشابور حکومت طاهریان را برچید.

ج) زبان فارسی و دین اسلام در زمان غزنویان به هند راه یافت و توسعه پیدا کرد.

د) ضعف حکومت سلجوقیان باعث پیدایش حکومت‌های محلی متعددی شد.

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۱۱۷- کدام گزینه در خصوص دوران «مغول - تیموری» صحیح است؟

(۱) با بنیان نهادن حکومت ایلخانان توسط تموچین، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داده شد.

(۲) دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان با حیات فکری و هنری آغاز شد؛ اگرچه در نهایت منجر به جنگ و ویرانگری شد.

(۳) در این عصر، تجارب و سنت‌های هنری و هنرمندان سرزمین‌های فتح شده با یکدیگر پیوند خوردند و هنر شکوفا شد.

(۴) یکی از تحولات مهم دوران ایلخانان و تیموریان، رشد قابل توجه مذاهب اسلامی به ویژه تشیع بود.

۱۱۸- در کدام گزینه به ترتیب (علت، پیامد، علت و علت) عبارتهای زیر بیان شده است؟

الف) اصلاحات شاه عباس

ب) استقرار آرامنه در اصفهان توسط شاه عباس

ج) روابط دوستانه حکومت صفوی با اروپاییان

د) تبدیل طریقت صفویان به جنبشی سیاسی

(۱) ایجاد رفاه و آسایش عمومی - استفاده از تجارب فنی آن‌ها - انگیزه و اهداف اقتصادی اروپا در ایران - شرایط فکری و فرهنگی ایران در قرن هشتم

هجری

(۲) بهبود وضع مردم - استفاده از تجربه تجاری آرامنه - کاستن از حملات عثمانی به اروپا - شرایط فکری و فرهنگی ایران در قرن نهم هجری

(۳) انجام کارهای عمرانی بزرگ - انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان - تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا - شرایط فکری و فرهنگی ایران در

قرن هشتم هجری

(۴) توسعه تجارت خارجی - گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای همسایه - آغاز فعالیت‌های استعماری اروپاییان - شرایط فکری و فرهنگی ایران

در قرن نهم هجری

۱۱۹- اختلاف پاپ و امپراتور مقدس روم در سده‌های ۱۱ و ۱۲ میلادی بر سر کدام موضوع بود؟

(۱) اقدام امپراتور برای تأسیس دانشگاه و مراکز آموزش عالی (۲) استفاده کلیسا از حربه تفتیش عقاید و مجازات متهمان

(۳) انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی (۴) حمایت‌های امپراتور از مخالفان عقیدتی کلیسا

۱۲۰- کدام گزینه در خصوص علت و معلول رویدادهای عصر رنسانس نادرست است؟

(۱) گرایش‌های انسان‌گرایانه سبب ایجاد نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در ایتالیا شد.

(۲) رونق اقتصادی و رشد تجارت شهرهای اروپایی موجب ذخیره فلزات قیمتی در این قاره شد.

(۳) نهضت پروتستان باعث بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد.

(۴) در اثر گسترش روابط اروپاییان با جهان اسلام، پزشکی و داروسازی در اروپا متحول شد.

درس ششم: مدیریت مخاطرات
طبیعی
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)
صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۲۱- **نهایی** کدام یک از عبارت‌های زیر، نشانه‌های وقوع زمین‌لرزه است؟

الف) افزایش لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها

ب) تغییر در آب‌های زیرزمینی و سطحی

ج) تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین

د) واکنش‌های غیرعادی جانوران

۴) «الف» و «د»

۳) «ب» و «ج»

۲) «الف» و «ب»

۱) «ج» و «د»

۱۲۲- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

الف) در زمان وقوع زلزله بناهای روستایی بیش از ساختمان‌های شهری آسیب می‌بینند.

ب) پیش از وقوع زمین‌لرزه، لوازم اضطراری باید در مناطق اطراف گسل به مقدار زیاد توزیع گردد.

ج) باید پیش از وقوع زلزله وسایلی که ممکن است با لرزش سقوط کنند مثل لوله آب گرم‌کن را محکم کنیم.

د) پیش از وقوع زمین‌لرزه باید مقابله با آن به گروه‌های مختلف مردم آموزش داده شود.

ه) کیفیت ساخت و ساز با میزان آسیب‌پذیری ساختمان در برابر زلزله ارتباط دارد.

۴) چهار

۳) پنج

۲) دو

۱) سه

۱۲۳- **نهایی** کدام گزینه متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«اگر در زمان وقوع زمین‌لرزه، مشغول رانندگی باشیم، باید .....»

۱) با حفظ خونسردی، از مسیرهایی برانیم که ساختمان‌های بلند یا تیرهای برق نداشته باشد.

۲) سریعاً خودرو را در مکانی ایمن متوقف کنیم و از ماشین خارج شده و در محل مناسبی پناه بگیریم.

۳) خودرو را در کنار خیابان یا جاده و دور از ساختمان‌های بلند یا تیرهای برق متوقف کنیم.

۴) سریع ماشین را متوقف کنیم و به منظور محافظت از خود در برابر سقوط اجسام، به زیر آن پناه بگیریم.

۱۲۴- در شهر «الف» زلزله‌ای با بزرگی ۶ ریشتر اتفاق افتاده است. در این شرایط، کدام مورد سبب افزایش خسارت و تلفات انسانی می‌شود؟

(۱) ساختمان‌های نیمه‌مخروبه فرو ریختند و افراد زیادی زیر فضاهای خالی آوار گرفتار شده‌اند.

(۲) این شهر بر روی گسل‌های فعالی قرار گرفته است و امکان وقوع پس‌لرزه‌های شدید، وجود دارد.

(۳) اصول طراحی و مهندسی ساختمان و مقررات مربوط به آن‌ها در این شهر به‌درستی رعایت نشده است.

(۴) در برخی نقاط این شهر لوله‌های گاز منفجر شده‌اند و در نتیجه، آتش‌سوزی رخ داده است.

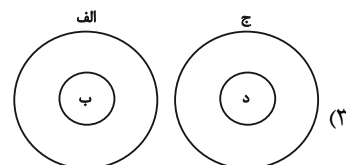
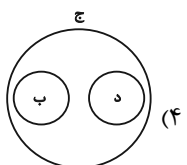
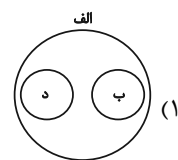
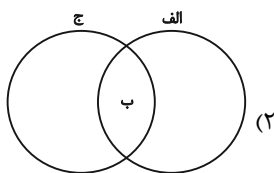
۱۲۵- با توجه به موارد زیر، کدام تصویر در خصوص شرایط مدیریت پیش از وقوع سیل به‌درستی ترسیم شده است؟

الف) روش‌های غیرسازه‌ای با هزینه کمتر و تأثیرات نامطلوب کمتر بر محیط‌زیست

ب) هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها

ج) روش‌های سازه‌ای و محاسبه شدت جریان سیل پیش از وقوع آن

د) ایجاد دیواره‌های مهارکننده و پایدارکننده

۱۲۶- **نهایی** کدام گزینه از اقدامات ضروری پس از وقوع سیل به شمار می‌آید؟

(۱) برپایی چادرهای امدادی و استقرار مراکز درمانی در مناطق امن. (۲) جلوگیری از ساخت و ساز در حریم رودخانه‌ها.

(۳) آموزش همگانی درباره راه‌های مقابله با سیل. (۴) لایروبی رودخانه‌ها پیش از فصل بارندگی.

۱۲۷- کدام گزینه تعداد گزاره‌های نادرست در زمینه زمین‌لغزش و مدیریت آن در متن زیر را بیان می‌کند؟

«زمین‌لغزش‌ها گستره‌ای بالا دارند. خسارت‌های آن فراگیر و تلاش برای به حداقل رسانیدن ضررهای ناشی از آن ضروری است و این امر نیازمند اقدامات

مدیریتی در سه مرحله قبل از وقوع، حین وقوع و بعد از وقوع زمین‌لغزش است.»

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۱۲۸- موارد مطرح شده در کدام گزینه، درباره مدیریت وضعیت خشکسالی در ایران درست است؟

(الف) میانگین بارندگی سالانه ایران حدود ۲۷۵ میلی متر است که تقریباً یک سوم میانگین جهانی محسوب می شود.

(ب) بیش از نیمی از سطوح کشاورزی کشور به آبیاری نیاز ندارند.

(ج) حدود ۹۰ درصد اراضی کشاورزی کشور به آبیاری وابسته اند.

(د) خشکسالی مهم ترین عامل تهدیدکننده بخش کشاورزی در کشور معرفی شده است.

(و) صنعت و خدمات بیش از کشاورزی از خشکسالی آسیب می بینند.

(۱) «ب» و «ج» و «و» (۲) «الف» و «ج» و «د» (۳) «الف» و «ب» و «د» (۴) «ج» و «د» و «و»

۱۲۹- در ارتباط با سنجش از دور، کدام موارد نادرست است؟

(الف) سنجش از دور، دانش و فن جمع آوری اطلاعات از پدیده های سطح زمین از طریق مشاهده مستقیم با استفاده از سنجنده ها و پردازش اطلاعات دریافت شده است.

(ب) ماهواره های لندست، تقریباً هر ۲۴ ساعت یکبار به دور زمین می چرخند و در این مدت با استفاده از نور روز، از تمام زمین تصویربرداری می کنند.

(ج) بخش کوچکی از طیف های الکترومغناطیس دریافت شده از سطح زمین، مرئی هستند، اما همه پدیده هایی که با چشم دیده نمی شوند، طیف های مرئی آن ها دریافت می گردد.

(د) سنجنده های ماهواره ای پس از دریافت و ثبت طیف های باز یافت شده از سطح زمین به صورت رقومی، داده های تصویری را تحلیل و به صورت نقشه به ایستگاه های زمینی ارسال می کنند.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۳۰- در کدام گزینه، روند استفاده از ابزارهای سنجش از دور جهت تشخیص استعداد لرزه خیزی به درستی تدوین شده است؟

(۱) از طریق تصاویر ماهواره ای، میزان حرکت مواد سطح زمین در حد چند متر اندازه گیری می شود که خود نشان دهنده حرکت گسل هاست.

(۲) تنش های ایجاد شده در امتداد خطوط گسل، تولید گرما می کند و تصاویر حرارتی ماهواره ای، این تغییرات دما را ثبت می کند که نشانگر هشدار است.

(۳) براساس تصاویر مربوط به طیف مرئی که در نرم افزار گوگل ارث ثبت می شود، می توان حرکت گسل های اصلی منطقه را ثبت کرد.

(۴) عوارض سطح زمین، پرتوهای تابیده را به صورت امواج الکترومغناطیسی بازمی تابانند که تغییرات مقدار آن، وقوع زمین لرزه در آینده نزدیک را هشدار می دهد.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا (۲)

۱۳۱- کدام گزینه با توجه به تصویر مقابل، عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«هر مکان روی زمین ویژگی‌هایی دارد و...»

(۱) هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

(۲) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی، از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده کرده و نواحی مختلفی پدید می‌آورند.

(۳) هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

(۴) میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد، که آن مکان را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد.

۱۳۲- هر یک از موارد داده‌شده، با کدام قسمت از جدول زیر مرتبط است؟

ویژگی‌ها	انواع بارش
«الف»	بارندگی همرفتی
«ب»	بارندگی سیکلونی
«ج»	بارندگی کوهستانی

- در محل برخورد توده‌های هوا، ناپایداری ایجاد می‌شود.

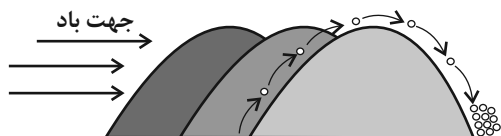
- وجود مانع، موجب صعود توده هوا و کاهش تدریجی دمای آن می‌شود.

- اختلاف دما میان توده هوا و هوای مجاورش، باعث صعود و ایجاد بارندگی می‌شود.

(۱) «ب» - «الف» - «ج» (۲) «الف» - «ج» - «ب»

(۳) «ب» - «ج» - «الف» (۴) «الف» - «ب» - «ج»

۱۳۳- کدام گزینه در خصوص شکل مقابل، صحیح است؟

(۱) تپه‌های ماسه‌ای انواع محدودی از جمله چاله، سیف و برخان دارند.

(۲) هودو چندین متر ارتفاع دارند و ارتفاع برخی از آن‌ها تا ۳۰۰ متر می‌رسد.

(۳) برخان‌ها می‌توانند طی یک سال ۲۰ تا ۳۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند.

(۴) برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

۱۳۴- کدام گزینه ترتیب درست «عامل تهدیدکننده → پیامد → راهکار پیشنهادی» را در نواحی ساحلی نشان می‌دهد؟

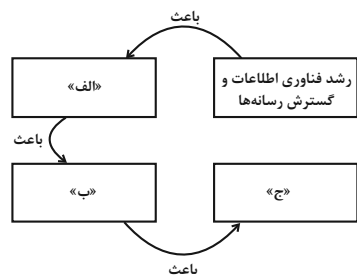
(۱) سونامی → افزایش رسوب‌گذاری → گسترش کشاورزی ساحلی

(۲) گردشگری → افزایش تنوع زیستی → ایجاد سد ساحلی

(۳) تخلیه فاضلاب صنعتی → کاهش انرژی امواج → توسعه بنادر

(۴) بالا آمدن آب دریا → تخریب تأسیسات ساحلی → نصب موج‌شکن و دیوار دریایی

۱۳۵- کدام گزینه، موارد «الف»، «ب» و «ج» تصویر زیر را به ترتیب، کامل می‌کند؟

(۱) غلبه بیشتر برخی زبان‌ها در جهان - تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به ناحیه دیگر - گسترش

زبان انگلیسی در جهان

(۲) گسترش خانواده‌های زبانی در بین کشورها - گسترش استفاده از زبان انگلیسی - مهاجرت مردم از یک

ناحیه به ناحیه دیگر

(۳) کاهش تعداد سخنگو در برخی زبان‌ها - افزایش تعداد خانواده‌های زبانی - مهاجرت مردم از یک ناحیه

به ناحیه دیگر

(۴) نابودی برخی زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف جهان - تلاش کشورها به منظور حفظ زبان بومی و محلی خود - پابرجا ماندن هویت

فرهنگی

۱۳۶- کدام موارد در رابطه با کشت غله تجاری درست است؟

(الف) ایالات متحده آمریکا حدود ۶۰ درصد ذرت جهان را تولید می‌کند.

(ب) بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا به‌ویژه آسیای شرقی و شمال شرقی کشت می‌شود.

(ج) میانگین تولید غلات در جهان ۱/۵ میلیارد تن است.

(د) از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم در چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا است.

(۴) «ب» و «ج»

(۳) «د» و «الف»

(۲) «ج» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

۱۳۷- براساس متن زیر، کدام گزینه درست است؟

«در نتیجه فرایندی که تاکنون در اقتصاد جهانی طی شده است، کشورهای جهان از نظر تولید و صادرات به دو گروه «الف» و «ب» که به ترتیب

کشورهای صادرکننده مواد اولیه و دارای فناوری پیشرفته هستند، طبقه‌بندی می‌شوند.»

(۱) در کشورهای گروه «الف» موازنه تجاری منفی رایج‌تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت‌های نوع اول بر نوع دوم و چهارم غلبه دارد.

(۲) در کشورهای گروه «الف» موازنه تجاری مثبت رایج‌تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت‌های نوع دوم بر نوع اول و سوم غلبه دارد.

(۳) در کشورهای گروه «الف» موازنه تجاری منفی رایج‌تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت‌های نوع دوم بر نوع سوم و چهارم غلبه دارد.

(۴) در کشورهای گروه «ب» موازنه تجاری مثبت رایج‌تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت‌های نوع اول بر نوع دوم و چهارم غلبه دارد.

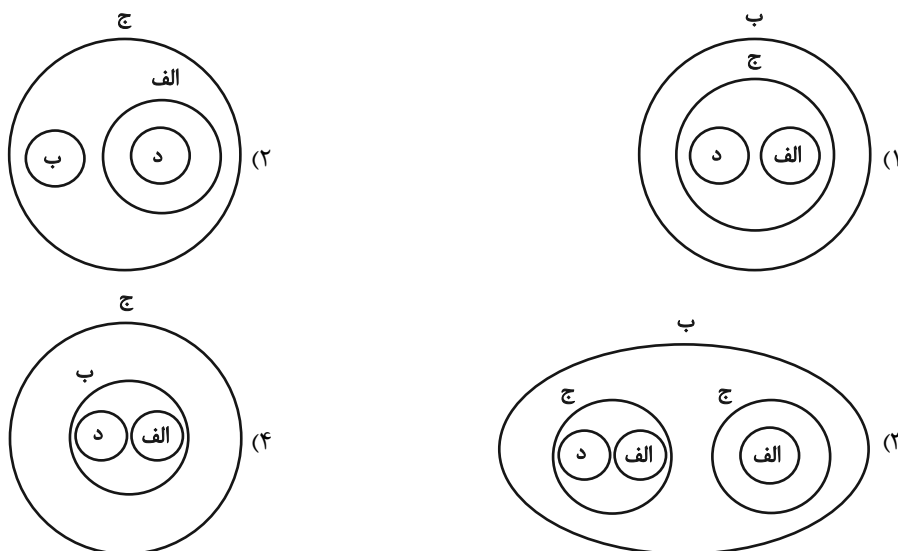
۱۳۸- با توجه به گزاره‌های زیر، کدام شکل به‌درستی ترسیم شده است؟

الف) به دلیل شرایط قومی و مذهبی، از استقلال محدودی برخوردارند.

ب) کشور مستقلی که نظام حکومتی مستقلی دارد.

ج) تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی است.

د) مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آن‌ها اجرا نمی‌شود.

۱۳۹- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه بیانگر اطلاعات صحیحی است؟

«الف»: ماهی‌گیری در جنوب ایران است که به دلیل بیماری‌اش در قایق خود بیهوش شده و امواج دریا قایق او را به قسمت آب‌های فلات قاره رسانیده‌اند.

«ب»: به تازگی به خدمت سربازی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران درآمده است.

«ج»: از پدربزرگ جهانگرد خود نام شهر «دو» را شنید که پس از جست‌وجو متوجه شد که آن، نام قدیمی شهر توکیو است.

«د»: ساکن ایالت فلوریدا است که قصد دارد به ایالت میشیگان نقل مکان کند و در مدرسه‌ای جدید معلم شود.

۱) «د» برای اینکه بتواند در شغل خود موفق باشد، همان شیوه تدریس دروس کلاس‌های قبلی‌اش را ادامه دهد.

۲) «ب» کار حفاظت و مدیریت و کنترل مرزهای کشور را برعهده دارد.

۳) «الف» وارد آب‌های آزاد شده و منطقه انحصاری اقتصادی را گذرانده است.

۴) «ج» در خصوص شهری اطلاعات جدید کسب کرده که بیش از ۱۵۰۰ سال قدمت پایتختی دارد.

۱۴۰- «در زمان جنگ، ایران می‌تواند نیروهای نظامی پشتیبان خود را به بخش دیگری از کشور منتقل نماید. همچنین تهران به عنوان پایتخت ایران، در مرکز کشور قرار گرفته است و سایر نواحی در اطراف آن توزیع شده‌اند.»

با توجه به متن فوق، کدام تحلیل در زمینه قدرت ملی به‌درستی ارائه شده است؟

۱) نخست به عامل وسعت کشور و سپس به موضوع شکل کشور اشاره شده است. در زمان جنگ، برای کشورهای محاطی، عامل دوم زیانبار است.

۲) نخست به عامل شکل کشور و سپس به موضوع وسعت کشور اشاره شده است. در زمان جنگ، برای کشورهای محاطی، عامل نخست زیانبار است.

۳) نخست به عامل وسعت کشور و سپس به موضوع شکل کشور اشاره شده است. در جنگ چین و ژاپن، عامل نخست برای چین زیانبار بود.

۴) نخست به عامل شکل کشور و سپس به موضوع وسعت کشور اشاره شده است. در جنگ چین و ژاپن، عامل دوم برای چین زیانبار بود.

درس دهم، یازدهم و دوازدهم
صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۷۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- کدام عبارت را می‌توان از دیدگاه ابن‌سینا در طبیعت‌شناسی نتیجه گرفت؟

- (۱) همه موجودات طبیعی، دارای طبیعت خاصی هستند که براساس حرکات و تحولات آن‌ها شکل می‌گیرد.
- (۲) تحقیق در ماورای طبیعت، دانشمند را از روابط میان پدیده‌ها آگاه می‌کند و به خشوع در برابر حق وامی‌دارد.
- (۳) با توجه به این‌که نظام عالم احسن است، داوری در مورد وقایع مخرب طبیعی که خیرند یا شر، غیرممکن است.
- (۴) وجود هر موجود طبیعی، از جهاتی خیر است و از جهاتی دیگر شر؛ اما در مجموعه عالم، وجودش جز خیر نیست.

۱۴۲- فرض کنید فردی با زلزله‌ای که در شهر بم اتفاق افتاد روبه‌رو می‌شود. اگر این مسئله فلسفی برایش پدید آید که این امر چگونه با نظام احسن بودن

جهان سازگاری دارد، با الهام از دیدگاه ابن‌سینا درباره نظام عالم، چه پاسخی می‌توان به آن فرد داد؟

- (۱) این اتفاق می‌تواند دلیلی بر رد نظام احسن دانستن جهان باشد. (۲) می‌توان در هر بخش کوچکی از جهان این اتفاقات یکسان را دید.
- (۳) چنین اتفاقات به‌ظاهر شری با نظم کلی در جهان تناسب دارند. (۴) در اکثر موارد این اتفاقات به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند.

۱۴۳- عامل برتری شرق جغرافیای عرفانی بر غرب آن از منظر سهروردی در کدام گزینه دقیق‌تر بیان شده است؟

- (۱) تقابل ذاتی و تفاوت با مغرب جهان
- (۲) غلبه نور بر ظلمت در مشرق جهان
- (۳) عدم مشاهده از جانب موجودات فانی
- (۴) محل نور محض یا فرشتگان مقرب بودن

۱۴۴- کدام‌یک از سفرهای چهارگانه عرفا، به لحاظ فلسفی مطابق با افعال خداوند است، نه مطابق با افعال سالک؟

- (۱) سفر با حق و در حق
- (۲) سفر از حق به سوی خلق
- (۳) سفر در خلق با حق
- (۴) سفر از خلق به حق

۱۴۵- بهره‌مندی ملاصدرا از وحی و شهود و عقل در حکمت متعالیه به چه صورتی است؟

- (۱) از ابزار عقل و وحی و شهود به یک شکل بهره می‌برد.
- (۲) به نحوی از وحی و شهود و سنت استفاده می‌کند که مکتب او از یک نگاه عرفان و از نگاهی کلام است.
- (۳) فلسفه او متکی بر عقل و استدلال عقلی است، نه شهود قلبی یا بیان قرآنی.
- (۴) از وحی و شهود به‌عنوان پایه استدلال فلسفی استفاده می‌کند و از عقل به‌عنوان تأیید و ردکننده بهره می‌برد.

۱۴۶- **نهایی** کدام عبارت درست است؟

- (۱) بیت «که یکی هست و هیچ نیست جز او / وحده لا اله الا هو» اشاره به اصالت وجود دارد.
- (۲) اصالت به معنی واقعی بودن و اعتباری به معنی ذهنی بودن و خارجی بودن است.
- (۳) عرفا برای اثبات وحدت وجود از تمثیل و تشبیه استفاده کردند.
- (۴) تشبیه نسبت حقیقت وجود و کثرت‌ها به آب دریا و امواج ابتکار ملاصدرا بود.

۱۴۷- **نهایی** کدام عبارت نمی‌تواند در مورد علامه طباطبایی درست باشد؟

- ۱) در کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم»، دیدگاه‌های فلسفه اسلامی را علاوه بر نقد ماتریالیسم در باب برخی مباحث مهم و روز فلسفی ارائه کرد.
- ۲) فعالیت‌های علمی علامه پیش از گسترش اندیشه‌های ضد ماتریالیستی در ایران آغاز شد.
- ۳) در چهار حیطه به فعالیت‌های علمی پرداخت که یکی از آن‌ها احیای تدریس و تفسیر قرآن بود.
- ۴) «المیزان» نام کتاب تفسیر قرآن علامه است که روش آن را از مرحوم قاضی وام گرفت.

۱۴۸- **نهایی** کدام گزینه درباره کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» صحیح است؟

- ۱) این کتاب حاصل تدریس صرف اسفار ملاصدراست و به بررسی فلسفه‌های جدید غربی نمی‌پردازد.
- ۲) متن کتاب از مرتضی مطهری و پاورقی‌ها از علامه طباطبایی است و رویکردی صرفاً سنتی دارد.
- ۳) این کتاب با بهره‌گیری از فلسفه صدرایی و رویکرد تطبیقی، به نقد مکاتب فلسفی جدید به‌ویژه مارکسیسم می‌پردازد.
- ۴) هدف اصلی کتاب پاسخ به مسائل کلامی بوده و به مباحث وجودشناسی و معرفت‌شناسی توجهی ندارد.

۱۴۹- کدام عبارت درست است؟

- ۱) ورود فلسفه‌های جدید اروپا به ایران باعث شد که بار دیگر اندیشه‌های ابن‌سینا و ملاصدرا مطرح شود و به همین دلیل، مدرسان فلسفه به جای آموزش مکاتب اروپایی، چاره کار را در شرح و بازسازی عمیق‌تر میراث فلسفی خود دانستند.
- ۲) در مواجهه با فلسفه غرب، بسیاری از فیلسوفان ایرانی کوشیدند با تکیه بر داشته‌های فلسفی سنتی خود، فلسفه غرب را فهم و ارزیابی کنند و با احیای تدریس فلسفه سنتی، آن را به سمت نوسازی برای پاسخ‌گویی به نیازهای روز سوق دهند.
- ۳) تا قبل از امام خمینی و علامه طباطبایی کانون اصلی فعالیت‌های فلسفی ایران معاصر شهرهای تهران، اصفهان و مشهد بود، سپس به مدد این دو فیلسوف، حلقه‌های درسی قم شکل گرفت و نقش تعیین‌کننده‌ای در رونق دوباره فلسفه اسلامی ایفا کرد.
- ۴) پس از سقوط دولت صفویان، به دلیل طرح مسئله‌های فکری و فلسفی تازه و عمیق در همان دوره، حیات علمی و فرهنگی ایران تضعیف نشد و همین امر سبب شد فلسفه در مسیر طبیعی خود تداوم یابد و فقط در اواخر قاجار با یک جهش ویژه مواجه شود.

۱۵۰- کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) امام خمینی در دوره‌ای تدریس حکمت متعالیه را آغاز کرد که مخالفت‌های شدیدی از سوی روحانیان بنام و دارای اعتبار با این حکمت انجام می‌شد و به همین دلیل کلاس ایشان چندان شناخته‌شده نبود.
- ۲) آیت‌الله شاه‌آبادی در تحولات روحی امام خمینی نقش پررنگی داشت؛ به‌گونه‌ای که رابطه امام با ایشان تنها به درس و بحث محدود نشد و به سمت رابطه‌ای از جنس رابطه سالک با پیر طریقت متمایل شد.
- ۳) امام خمینی علاوه بر تدریس متون فلسفی سنگین با تفسیری نو و بدیع، آثاری در مباحث کشفی و شهودی تألیف کرده است؛ بنابراین فعالیت علمی ایشان منحصر به تدریس علوم عقلی نبوده است.
- ۴) از آنجا که امام خمینی در تدریس فلسفه تبحر و سبک ویژه‌ای داشت، حلقه درس ایشان به سرعت نظر بزرگان حوزه را جلب کرد و مشتاقان درک عرفانی از فلسفه صدرایی به این حلقه پیوستند.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۵۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) بدون در دست داشتن سؤالات فلسفی، تصمیم‌گیری‌های انسان به سرانجامی نمی‌رسد.
- (۲) از نظر ملاصدرا، شایسته است که انسان به فطرت اول و مسائل آن بی‌توجه باشد.
- (۳) تنها کسی می‌تواند وارد تفکر فلسفی شود که دانش فلسفه را آموخته باشد.
- (۴) معنای اولیه واژه «سوفیست» با معنای ثانویه واژه «فیلسوف»، برابر است.

۱۵۲- کدام سؤال به یکی از شاخه‌های فلسفه برمی‌گردد؟

- (۱) آیا مشکلات روانی انسان به دلیل مسئله‌ای در مغز او است؟
- (۲) آیا وجود مادی و غیرمادی با یکدیگر امکان ارتباط دارند؟
- (۳) آیا شناخت بعد غیرمادی جهان هستی امکان‌پذیر است؟
- (۴) آیا تنها شناخت وحیانی از منظر دین الهی دارای اعتبار است؟

۱۵۳- برخلاف ... که معتقد به ... بود، پارمنیدس به ... معتقد بود.

- (۱) هراکلیتوس - ثبات و یکسانی - تغییر و تحول
- (۲) تالس - ثبات و یکسانی - تغییر و تحول
- (۳) هراکلیتوس - تغییر و دگرگونی - ثبات و سکون
- (۴) تالس - دگرگونی و تحول - سکون و ثبات

۱۵۴- کدام گزاره را نمی‌توان از جمله باورهای ملتوس درباره سقراط دانست؟

- (۱) وی معتقد بود سقراط خدانا باور و بی‌دین است و سقراط با استدلالی پاسخ اتهام وی را داد.
- (۲) به نظر او سقراط جوانان را گمراه می‌کرد و از آیین پدرانشان باز می‌گرداند.
- (۳) او اعتقاد به عدالت فوق‌بشری را نشانه اعتقاد به خدا می‌دانست.
- (۴) به نظر او سقراط خورشید را سنگ و ماه را کره‌ای خاکی می‌دانست.

۱۵۵- کدام گزینه در باب «چیستی معرفت» صادق نیست؟

- (۱) معرفت به معنای دانستن و آگاهی نسبت به یک شیء یا واقعیت خارجی است.
- (۲) در معرفت، میان آگاهی ذهنی انسان و مابه‌ازای خارجی آن نوعی تطابق وجود دارد.
- (۳) وقتی کسی می‌گوید «توب آنجاست»، بدین معناست که او به وجود توب در آنجا آگاه است.
- (۴) معرفت مفهومی بدیهی و روشن است، لذا نمی‌توان به هیچ شیوه‌ای آن را تعریف کرد.

۱۵۶- کدام عبارت درباره معرفت شهودی درست است؟

- (۱) سالک پس از تهذیب و سلوک، قادر است تمام مراتبِ ماورای طبیعت و همهٔ امورِ نامحسوس را به‌نحو شهودی مشاهده کند.
- (۲) وحی، اوج ادراکِ شهودی است که مخصوص پیامبران است و داده‌های وحیانی برای همهٔ مردم قابل تملک و اختصاص است.
- (۳) وصول به هر قسم از معرفت شهودی، بالضرورة مشروط به تزکیهٔ نفس و پیمودن سلوک باطنی نیست.
- (۴) در تلقی وحی امکان لغزش راه ندارد؛ زیرا دریافت‌کنندهٔ وحی، الفاظ و عبارات را همان‌گونه که القا می‌شود اخذ می‌کند و هیچ دخل و تصرفی در صورتِ آن نمی‌برد.

۱۵۷- کدام مورد دربارهٔ پوزیتیویست‌ها و مکتبشان به‌درستی بیان نشده است؟

- (۱) باعث رشد دانش‌هایی مثل زیست‌شناسی و فیزیک شد.
- (۲) این مکتب نمی‌تواند پاسخگوی سؤال‌های مهم انسان باشد.
- (۳) از نظر آن‌ها مفهومی مانند «خدا»، چون قابل بررسی علمی نیست باید در حیطهٔ فلسفه بررسی شود.
- (۴) تجربه نمی‌تواند در نفی یا اثبات مفهومی مثل «خدا» نظر دهد.

۱۵۸- با توجه به نظرات افلاطون در مورد انسان و حقیقت او، کدام عبارت پذیرفتنی است؟

- (۱) هر موجود زنده و دارای نفس، یک جزء نامرئی به نام عقل دارد.
- (۲) نفس انسان در هنگام تولد تحقق ندارد، بلکه به تدریج ایجاد شده و به فعلیت می‌رسد.
- (۳) درک این مطلب که «یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد» به نفس انسانی مربوط است.
- (۴) از میان موجودات، فقط انسان دارای حقیقت برتری است که محدودیت‌های ماده را ندارد.

۱۵۹- کدام گزینه دربارهٔ حقیقت انسان از نظر حکمت متعالیه درست بیان نشده است؟

- (۱) روح ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجهٔ رشد و تکامل بدن است.
- (۲) دربارهٔ حقیقت انسان، باید از مفهوم نور استفاده کرد و نه وجود.
- (۳) روح انسان می‌تواند به هر درجه‌ای از کمال در جهان مخلوقات برسد.
- (۴) استعداد بی‌نهایت انسان به معنای رسیدن حتمی وی به آن کمالات نیست.

۱۶۰- چرا فیلسوفان طبیعت‌گرا برای قواعد اخلاقی ارزش حقیقی و واقعی قائل نبودند؟

- (۱) انجام کار اخلاقی کمکی به جامعه نمی‌کند.
- (۲) از جانب خداوند دستور شده و به ارادهٔ ما در انجام آن توجه نشده است.
- (۳) ابداع آن توسط انسان است و ریشه در منفعت فرد و جامعه دارد.
- (۴) برای اخذ آزادی از دیگران مجبور به اعطای آن هستیم.

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۱۱ شروع می شود، دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دفترچه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۱۱ - ۲۲۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۲۱ - ۲۳۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۳۱ - ۲۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

مراحان

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، حسن روحی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، الهام محمدی، مرتضی منشاری	—	فریبا رثوفی، مهدی یعقوبیان، مانده ملکی، محسن جمشیدی
دین و زندگی	بهنام رسولی	امیرمهدی افشار، محمدرضا صادقی مقدم	محمدرضا صادقی مقدم	سجاد حقیقی پور، علی ابراهیمی آرانی، سیدمجتبی رضازاده
اقلیت های مذهبی	دیورا جاناتیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان زاده

کلاس های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷ - ۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹ - ۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی پور	چهارشنبه	۱۹ - ۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنجشنبه	۱۹ - ۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهرآ تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

ادبیات جهان

درس ۱۷ تا پایان درس ۱۸
صفحه‌های ۱۵۰ تا ۱۶۵

۲۱۱- معادل معنایی همه واژگان مشخص شده به ترتیب، در کدام گزینه نادرست آمده است؟

(الف) زیرا خنده تو برای دستان من، شمشیری است آخته.

(ب) آن روز مدرسه دیر شده بود و من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلم واقع گردم.

(ج) در آخر اتاق، یکی از مردان معمر دهکده که کتاب را بر روی زانو گشوده بود ... .

(۱) سوزان - تندی - سالخورده (۲) برکشیده - سرزنش - سالخورده

(۳) سوزان - جریمه - تندرست (۴) برکشیده - تنبیه - تندرست

۲۱۲- در کدام گزینه، نادرستی املائی می‌یابید؟

(۱) ستارگان را با درخشندگی جاودانی خود می‌بینم که راه هزاران ساله را در دل افلاک می‌پیمایند تا به سرمزل غایی سفر خود برسند اما بدین حد اکتفا نمی‌کنم و هم‌چنان بالاتر می‌روم.

(۲) هنگامی که من از این احوال غرق حیرت بودم، معلم را دیدم که... گفت: «فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می‌دهم، دشمنان حکم کرده‌اند که در مدارس این نواحی، زبانی جز زبان خود آن‌ها تدریس نشود.»

(۳) اکنون این مردم که به زور بر ما چیره گشته‌اند، حق دارند که ما را ملامت کنند و بگویند: «شما چگونه ادعا دارید که قومی آزاد و مستقل هستید و حال آنکه زبان خود را نمی‌توانید بنویسید و بخوانید؟»

(۴) کدخدا و معمر نامه‌رسانی و چند تن دیگر از اشخاص معروف در آن میان جای داشتند و ... پیرمردی از پس عینک درشت و ستبر به حروف و خطوط آن می‌نگریست.

۲۱۳- در کدام گزینه، نوع «ان» مشخص شده در عبارات «الف و ب» متفاوت از یک‌دیگر است؟

(۱) الف) فرض باشد به نزدیک طالبان - ب) این مدعیان در طلبش بی‌خبرانند.

(۲) الف) آری! اکنون شیر ایران شهر، تهمتن، گرد سجستانی، کوه کوهان، در تگ تاریک ژرف چاه پهناور... - ب) سیاوش، فرزند شاه خیره‌سر کیانی، کاووس است.

(۳) الف) صد هزاران سایه جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو - ب) دیوارهای کهن روم، حکایت از روزگاران گذشته دارد.

(۴) الف) اما خنده‌ات که رها می‌شود و پروازکنان، مرا در آسمان می‌جوید ... - ب) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوش‌حالان شدم

۲۱۴- در کدام گزینه فعل به «قرینه معنایی» حذف شده است؟

(۱) چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن؟

(۲) و توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری ندارند.

(۳) عشق من، خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفد

(۴) بخند بر پیچاپیچ خیابان‌های جزیره

۲۱۵- در همه گزینه‌ها آرایه‌های «تشبیه و استعاره» هر دو یافت می‌شوند؛ مگر گزینه ... .

(۱) در بهاران، عشق من / خنده‌ات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم / گل آبی، گل سرخ کشورم که مرا می‌خواند.

(۲) به پیش اهل دل، گنج است شادی / که دستاورد بی رنجی است شادی / به آن کس می‌رسد زین گنج بسیار / که باشد شادمانی را سزاوار

(۳) اما خنده‌ات که رها می‌شود و مرا می‌جوید تمامی درهای زندگی را به رویم می‌گشاید.

(۴) خنده تو در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفد. بخند زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته.

۲۱۶- در چند عبارت زیر «پرسش انکاری» دیده می‌شود؟

- (الف) آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد، / اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد
 (ب) چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای تو را بازگو کند
 (پ) کی گفته بودید که توی روغن فرنگی سرخ شده و توی شکمش آلوی برغان گذاشته‌اند
 (ت) هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم که «تو از آن منی، و من از آن تو»
 (ث) محال است بعد از عروسی بگذارم از کسی چیز عاریه وارد این خانه بشود؛ مگر نمی‌دانی که شکوم ندارد و بچه اول می‌میرد
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۱۷- درباره «قصه‌های دوشنبه» کدام گزینه درست است؟

- (۱) اثر آلفونس دوده، ترجمه عبدالحسین زرین کوب
 (۲) اثر شکسپیر، ترجمه فریدون مشیری
 (۳) اثر یوهان کریستوف فریدریش شیلر، ترجمه عبدالحسین زرین کوب
 (۴) اثر پابلو نرودا ترجمه رضا امیرخانی

۲۱۸- بیت کدام گزینه با بیت زیر بیش‌ترین تناسب مفهومی را دارد؟

- «غلام عشق شو کاندیشه این است همه صاحب‌دلان را پیشه این است»
 (۱) به سوزی ده کلامم را روایی
 (۲) الهی سینه‌ای ده آتش‌افروز
 (۳) دلم را داغ عشقی بر جبین نه
 (۴) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست
- کز آن گرمی کند آتش گدایی
 در آن سینه، دلی وان دل همه سوز
 زبانم را بیانی آتشی نه
 دل افسرده، غیر از آب و گل نیست

۲۱۹- در کدام گزینه معنا و مفهوم دقیق و درست عبارت شعری زیر آمده است؟

«و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد و نه اهمیتی به چین و شکن‌های ناگزیر سالخوردگی می‌دهد.»

- (۱) کسی که عاشق است به عیب‌های معشوق و ضعف پیری او اهمیتی نمی‌دهد و در پی ظاهر نیست و به نشانه‌های ناتوانی، پیری و چین و چروک‌های ناشی از آن، هیچ توجهی ندارد.
 (۲) کسی که معشوق است به عیب‌های عاشق و ضعف پیری او اهمیتی نمی‌دهد و در پی ظاهر نیست و به نشانه‌های ناتوانی، پیری و چین و چروک‌های ناشی از آن، هیچ توجهی ندارد.
 (۳) کسی که عاشق است به عیب‌های معشوق و ضعف پیری او اهمیتی نمی‌دهد و در پی باطن نیست و به نشانه‌های ناتوانی، پیری و چین و چروک‌های ناشی از آن، هیچ توجهی ندارد.
 (۴) کسی که معشوق است به عیب‌های عاشق و ضعف پیری او اهمیتی نمی‌دهد و در پی باطن نیست و به نشانه‌های ناتوانی، پیری و چین و چروک‌های ناشی از آن، هیچ توجهی ندارد.

۲۲۰- مفهوم کدام گزینه «جستجو برای کشف حقیقت» است؟

- (۱) می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سرحد دنیای خلقت قرار داده است.
 (۲) و اگر دیدی به ناگاه / خون من بر سنگفرش خیابان جاری است / بخند
 (۳) ای فکر دورپرواز من؛ بال‌های عقاب‌آسایت را از پرواز بازدار.
 (۴) از پس نبردی سخت باز می‌گردم / با چشمانی خسته / که دنیا را دیده است

۱۰ دقیقه

دین و زندگی ۳
مسئولیت بزرگ ما
درس ۱۳
صفحه ۱۵۴ تا ۱۶۷

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئول حوزه دریافت نمایید.

۲۲۱- آیه شریفه «استعینوا بالله و اصبروا إن الارض لله یورثها من یشاء من عباده و العاقبة للمتقین» مؤید کدام موضوع

است؟

- (۱) تقویت توانایی‌های فردی - تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت
- (۲) تقویت توانایی‌های فردی - تلاش برای تقویت ایمان و اراده
- (۳) تقویت توانایی‌های جامعه - تلاش برای تقویت ایمان و اراده
- (۴) تقویت توانایی‌های جامعه - تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت

۲۲۲- کدام اقدام مربوط به حوزه تقویت توانایی‌های فردی است؟

- (۱) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
- (۲) تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت
- (۳) شناسایی ضعف‌ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آن‌ها
- (۴) تلاش برای ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام

۲۲۳- با دقت نظر به آیه شریفه «و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض ...»، چه کسانی وارثان زمین خواهند بود؟

- (۱) مستضعفان سراسری
- (۲) جهادگران با اخلاص
- (۳) بندگان صالح خداوند
- (۴) مؤمنان ثابت قدم

۲۲۴- در چه صورتی نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند؟

- (۱) اگر بنیان خانواده سست شود.
- (۲) اگر پایه‌های جامعه سست باشد.
- (۳) اگر افراد جامعه پشتیبان هم نباشند.
- (۴) اگر به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر عمل نشود.

۲۲۵- چند مورد از موارد زیر، برای تبدیل شدن به کانون اصلی تبلیغ اسلام در جهان پیشنهاد می‌شود؟

- تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری
- تقویت عزت نفس عمومی
- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
- همراه کردن سایر افراد جامعه با خود

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۲۲۶- در میان گزاره‌های زیر، کدام گزاره مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است؟

- (۱) تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری
- (۲) همراه کردن سایر افراد جامعه با خود
- (۳) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
- (۴) تقویت عزت نفس عمومی

۲۲۷- در راستای کدام یک از مسئولیت‌های ما مسلمانان در جهت احیای تمدن اسلامی، «لازم است ما مسلمانان پیام رهایی‌بخش اسلام را با همان

شیوه‌هایی که رسول خدا (ص) به دیگران رساند»، در جهان تبلیغ کنیم؟

- (۱) تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری
- (۲) حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی
- (۳) استحکام بخشیدن به نظام اسلامی
- (۴) تقویت عزت نفس عمومی

۲۲۸- چگونه می‌توانیم به تقویت جبهه عدالت‌خواهان بپردازیم؟

- (۱) با تقویت امر به معروف و نهی از منکر
- (۲) با زنده کردن روحیه جهاد و مبارزه
- (۳) با تقویت عزت و کرامت انسانی
- (۴) با از بین بردن روحیه خودباختگی

۲۲۹- آیه «أدع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و ...» به کدام یک از موارد زیر اشاره دارد؟

- (۱) ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام
- (۲) استفاده از کارآمدترین روش‌ها برای رساندن پیام
- (۳) مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد
- (۴) حمایت از مظلومان و تقویت روحیه ظلم‌ستیزی

۲۳۰- چرا همواره گروهی از اهل باطل سد راه حق‌جویی می‌شوند؟

- (۱) زیرا مردم با شنیدن صدای حق دلشان نرم می‌شود.
- (۲) زیرا اهل باطل زیر بار حق نخواهند رفت.
- (۳) زیرا حکومت مستضعفان منافع آن‌ها را تهدید می‌کند.
- (۴) زیرا گسترش عدالت منافع آن‌ها را تهدید می‌کند.

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Renewable Energy

درس ۳

صفحه ۸۹ تا ۹۹

231-Participating in daily physical ... is important to have good health and overall well-being throughout one's life.

1) communication	2) distance
3) activity	4) component

232-She received a ... score on her final exam, which was a direct result of her hard work.

1) worried	2) fantastic
3) tiny	4) familiar

233-The architect carefully designed the building's ... to withstand earthquakes and extreme weather conditions.

1) document	2) topic
3) herd	4) structure

234-Many graduates decide to ... for scholarships to help fund their advanced university studies abroad.

1) apologize	2) supply
3) apply	4) borrow

235-International travel regulations ... all passengers to present a valid negative COVID-19 test result upon arrival.

1) required	2) consisted
3) revolved	4) explained

236-The children eagerly awaited story time, especially when their grandmother read their ... book about a brave little bear.

1) necessary	2) favorite
3) solar	4) correct

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

It's hard to believe that there could be many similarities between the way we eat today and the diet and eating habits of ancient Romans. However, discoveries at the ancient Roman towns of Pompeii and nearby Herculaneum have uncovered at least one significant parallel. Romans enjoyed convenient ways to get their food and ate on the go, just as we do today.

Buying baked bread is one example of a convenience in both the ancient and modern worlds. Most people today purchase bread in a store. There is evidence that Romans bought their bread, too, rather than baking it themselves. A large wall painting in Pompeii shows customers buying loaves of bread in a shop.

Archaeologists have identified more than 30 shops that may have been bakeries. Signs on walls told Roman shoppers that certain vendors sold bread. In addition to these discoveries, archaeologists found that few homes in Pompeii had ovens, which suggests that most people did not bake at home.

Ancient Romans also had a version of take-out food. Pompeii was filled with shops that contained dishes to hold or display food. Many shops had built-in stoves that allowed them to cook and serve food. Types of foods that have been found in these shops include dates and lentils.

Archaeologists have also uncovered many houses with small barbecue grills. However, few of these houses had sets of dishes. Taken together, these pieces of evidence suggest that Romans frequently grabbed a quick bite to eat at home, right off the grill, or bought a meal to go. Sound familiar?

237-The passage is primarily written to ... .

- 1) show how ancient and modern cooking and eating habits are alike
- 2) compare how people cooked in the past with the way they do today
- 3) describe the physical structure of stores in the ancient and modern world
- 4) inform the reader about the similarities between the diets of ancient Romans

238-Which of the following was NOT probably found in ancient Rome?

1) barbecue grills in houses	2) dishes in homes
3) signs on walls	4) stores that sell food

239-The word "vendor" in paragraph 3 is closest in meaning to ... .

1) storekeeper	2) buyer
3) client	4) consumer

240-Based on information in the passage, how are people today like ancient Romans?

- 1) People today eat meals together as a family.
- 2) People today eat foods that someone else prepared.
- 3) People today spend a lot of money on take-out food.
- 4) People today cook food at home when they have time.

کتاب‌های آی‌اس‌اس را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال ?

فرهنگیان

(همه رشته‌ها)

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد معلّی)

۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد معلّی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

تعلیم و تربیت اسلامی	مرتضی محسنی کبیر، یاسین ساعدی، فردین سماقی، میثم هاشمی
هوش و استعداد معلّی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی، فاطمه راسخ، حمید گنجی

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	مسئول دفترچه	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی	حامد کریمی	محمدفرحان فخراین	سجاد حقیقی‌پور	سیدمجتبی رضازاده علی ابراهیمی آرائی
هوش و استعداد معلّی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی		فاطمه راسخ	علیرضا همایون‌خواه	بیتا مرادی، ستایش یآوری

مدیر گروه	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: علیرضا همایون‌خواه
حروف نگار و صفحه‌آرا	معصومه روحانیان

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

سؤالات مشترک همه رشته‌ها

۲۵۱- آن‌جا که خداوند در سوره علق می‌فرماید: «إقرأ و ربك الاکرم»، صفت «اکرم» برای کدام موضوع به کار می‌رود؟

(۱) علم و فرهنگ برای انسان (۲) حیات معنوی انسان

(۳) تأثیرگذاری انسان (۴) انتخاب صحیح هدف زندگی انسان

۲۵۲- به ترتیب، در کدام آیه شریفه، پاسخ به دعای حضرت ابراهیم (ع) آمده است و موضوع آن کدام است؟

(۱) «و اجعل لی لسان صدق فی الآخرين» - کار روی فکر افراد، ماندگار است.

(۲) «و اجعل لی لسان صدق فی الآخرين» - معلمی در قرآن، جایگاه رفیع دارد.

(۳) «و جعلها کلمة باقية فی عقبه لعلهم يرجعون» - معلمی در قرآن، جایگاه رفیع دارد.

(۴) «و جعلها کلمة باقية فی عقبه لعلهم يرجعون» - کار روی فکر افراد، ماندگار است.

۲۵۳- به ترتیب، بر اساس احادیث شریفه، داناترین مردم چه کسی است و کدام مورد مانند دانشگاهی است که چهل روزه فارغ‌التحصیل بیرون می‌دهد؟

(۱) کسی که علم مردم را به علم خودش اضافه کند. - اخلاص

(۲) کسی که در زمان توانگری و تنگدستی صدقه می‌دهد. - تقوا

(۳) کسی که علم مردم را به علم خودش اضافه کند. - تقوا

(۴) کسی که در زمان توانگری و تنگدستی صدقه می‌دهد. - اخلاص

۲۵۴- به ترتیب، منشأ اعتماد به نفس باید کدام موارد باشد و این موضوع، در کدام آیه شریفه قرآنی متجلی است؟

(۱) قرب الهی و مشورت با دیگران و برپایی نماز در اول وقت همراه با دادن صدقات فراوان - «قل هذه سبیلی أدعوا إلى الله ...»

(۲) ایمان به خدا و راه او و داشتن هدف الهی و بصیرت کامل - «قل هذه سبیلی أدعوا إلى الله ...»

(۳) قرب الهی و مشورت با دیگران و برپایی نماز در اول وقت همراه با دادن صدقات فراوان - «و کذلک یجتبیک ربک و یعلمک ...»

(۴) ایمان به خدا و راه او و داشتن هدف الهی و بصیرت کامل - «و کذلک یجتبیک ربک و یعلمک ...»

۲۵۵- عبارت قرآنی «ما تخفی صدورهم اکبر» مؤید کدام موضوعات در حیطه وظایف معلمی و بایدهای آن است؟

(۱) دشمن‌شناسی، فشار (۲) دشمن‌شناسی، نفاق

(۳) توطئه‌شناسی، نفاق (۴) توطئه‌شناسی، فشار

۲۵۶- به ترتیب، تعبیر قرآنی «خیر کثیر» در آیه ۲۶۹ سوره بقره «... فقد اوتی خیراً کثیراً» درباره چه موضوعی است و چه کسانی آن را درمی‌یابند؟

(۱) حکمت - اولی الامر (۲) علم نافع - اولی الامر

(۳) حکمت - اولو الالباب (۴) علم نافع - اولو الالباب

۲۵۷- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- نارضایتی خداوند از انسان، معلول چیست؟

- زیرک‌ترین انسان‌ها از دیدگاه امیرالمؤمنین (ع) به کدام دستور پیامبر اکرم (ص) عمل می‌کنند؟

(۱) ظلم بر خویش - «سنت نیکی را در جامعه جاری سازید تا مردم به آن عمل کنند.»

(۲) ظلم بر خویش - «به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.»

(۳) گام برداشتن آهسته و سست در مسیر حق - «سنت نیکی را در جامعه جاری سازید تا مردم به آن عمل کنند.»

(۴) گام برداشتن آهسته و سست در مسیر حق - «به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.»

۲۵۸- موارد مطرح شده در کدام گزینه تماماً نادرست است؟

(الف) این جمله که «جهاد در راه خدا» در برنامه تمام پیامبران الهی (ع) بوده است، بیانگر پیروی از خداوند از آثار محبت به خداوند است.

(ب) از نظر حضرت علی (ع)، ارزش واقعی انسان به اهدافی است که برای خود در نظر دارد.

(ج) دلیل این که عشق به خدا چون اکسیری است که به زندگی انسان حیات می‌بخشد، این است که محبت الهی کم طاقت را صبور می‌کند.

(د) دینداری، با دوستی خدا آغاز می‌شود.

(ه) خداوند، شرط اصلی دوستی با خود را عمل به دستوراتش می‌داند.

(۲) «ب» - «د» - «ه»

(۱) «الف» - «ج» - «ه»

(۴) «الف» - «ب» - «ج»

(۳) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

صفحه ۹۸ تا صفحه ۱۵۲

صفحه ۹۶ تا صفحه ۱۵۸

صفحه ۱۲۸ تا صفحه ۱۵۸

صفحه ۱۹۶ تا صفحه ۲۳۰

صفحه ۱۵ تا صفحه ۱۱۶

۲۵۹- به ترتیب، مبطلات روزه شامل چند چیز است و دستیابی انسان به تسلطی که بتواند در مقابل منکرات، ایستادگی و از انجام آن‌ها خودداری کند، تابع انجام چه امری است؟

(۱) ۱۱ - تکرار درست آن چه در نماز می گوید و انجام می دهد.

(۲) ۹ - تکرار سالانه روزه

(۳) ۱۱ - تکرار سالانه روزه

(۴) ۹ - تکرار درست آن چه در نماز می گوید و انجام می دهد.

۲۶۰- سخن امام صادق (ع) که فرمودند: «ما احب الله من عساه»، با کدام یک از آثار محبت به خدا ارتباط مفهومی دارد؟

(۱) پیروی از خداوند

(۲) دوستی با دوستان خدا

(۳) بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان

(۴) توبی و تبری

۲۶۱- به ترتیب، آیه شریفه «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم و الله غفور رحیم» پاسخی به کدام سخن و توجیه است و در مورد کدام اثر محبت به خداست؟

(۱) آن کس که به دوستی با خدا افتخار می کند، با هر چه ضد خداست، مقابله می کند. - دوستی با دوستان خدا

(۲) اگر قلب انسان با خدا باشد کافی است. - دوستی با دوستان خدا

(۳) اگر قلب انسان با خدا باشد کافی است. - پیروی از خداوند

(۴) آن کس که به دوستی با خدا افتخار می کند، با هر چه ضد خداست، مقابله می کند. - پیروی از خداوند

۲۶۲- پاسخ هر یک از سؤالات زیر به ترتیب، در کدام است؟

- عرضه نابه جای زیبایی، به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، چه چیزی را از بین می برد؟

- چه چیزی بیانگر زیبایی درونی زن است؟

- بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی و زیبامودن این دو چه نامیده می شود؟

(۲) عفت - احساسات لطیف زنان - آراستگی

(۱) حیا - احساسات لطیف زنان - مقبولیت

(۴) حیا - عفاف به همراه آراستگی - آراستگی

(۳) عفت - عفاف به همراه آراستگی - مقبولیت

۲۶۳- به ترتیب لازمه دینداری چیست و کدام عبارت اشاره به فایده قانون حجاب دارد؟

(۱) صدقه دادن - نزدیک تر شدن به پیشگاه خداوند

(۲) پوشش - توجه به شخصیت، استعداد و کرامت ذاتی زن

(۳) عفاف - افزایش آرامش روانی مردان در جامعه

(۴) آراستگی - حفظ نعمت زیبایی زن و پیشرفت در زمینه های دنیوی

۲۶۴- به ترتیب، با توجه به کلام امیرالمؤمنین (ع)، به چه علتی انسان نباید بنده کسی مثل خودش باشد و این موضوع به کدام یک از راه های تقویت عزت نفس اشاره دارد؟

(۱) زیرا خداوند انسان را آزاد آفریده است. - شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک

(۲) زیرا خداوند انسان را آزاد آفریده است. - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

(۳) زیرا باید غیر خدا در نظر انسان کوچک باشد. - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

(۴) زیرا باید غیر خدا در نظر انسان کوچک باشد. - شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک

۲۶۵- پیام کدام عبارت قرآنی با حدیث شریف «انه لیس لانفسکم ثمن الا الجنة فلا تبیعوها الا بها» هم مفهوم و بیانگر کدام یک از راه های تقویت عزت است؟

(۱) ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم - شناخت ارزش انسان

(۲) ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم - تلاش برای بندگی خدا

(۳) برای کسانی که نیکوکاری پیشه کردند، پاداشی نیک و افزون تر است - شناخت ارزش انسان

(۴) برای کسانی که نیکوکاری پیشه کردند، پاداشی نیک و افزون تر است - تلاش برای بندگی خدا

۲۶۶- به ترتیب، در کلام نبوی، محبوب ترین بنا نزد خداوند کدام مورد است و عامل تکمیل کننده ازدواج در کدام عبارت قرآنی تجلی دارد؟

(۱) خانواده - «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً . . .»

(۲) ازدواج - «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً . . .»

(۳) خانواده - «و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً . . .»

(۴) ازدواج - «و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً . . .»

۲۶۷- مطرح شدن موضوع «انتخاب همسر مناسب»، چه هنگامی است و در رابطه با بحث ازدواج، لازمه «تصمیم گیری به بهترین شکل و کمتر دچار شدن به حسرت و پشیمانی» چیست؟

(۱) پس از رسیدن به سن بلوغ - دادن پاسخ مناسب به نیاز طبیعی ازدواج

(۲) پس از تعیین هدف ازدواج - برگزاری جلسات آشنایی حضوری میان دختر و پسر قبل از آشنایی خانواده ها

(۳) پس از رسیدن به سن بلوغ - دور شدن از معاشرت هایی که منشأ هوس آلود دارند.

(۴) پس از تعیین هدف ازدواج - تبدیل شدن خانواده به محیط هم دلی و اعتماد

سؤالات همه رشته‌ها به جز انسانی

۲۶۸- خواسته «نفس لوامه» از انسان چیست؟

(۱) همه تمایلات در ما رشد پیدا کند.

(۲) در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم.

(۳) فرصتی فراهم کنیم تا همه زیبایی‌ها و تمایلات مختلف، وجودمان را فرا بگیرد.

(۴) انسان بتواند دعوت‌های درونی خود را پاسخ دهد.

۲۶۹- به ترتیب، انسان با ورود به سن بلوغ کدام شایستگی را به دست می‌آورد و برای سامان یافتن زندگی دختران و پسران به بهترین صورت، قرآن کریم از ایشان می‌خواهد قبل از ازدواج چه رویکردی را مورد توجه قرار دهند؟

(۱) مخاطب خداوند قرار گرفتن - پیشه کردن عفاف

(۲) آماده شدن برای زندگی مشترک - پیشه کردن عفاف

(۳) مخاطب خداوند قرار گرفتن - تربیت درستی آن‌ها

(۴) آماده شدن برای زندگی مشترک - فرزندآوری و تربیت درستی آن‌ها

۲۷۰- هر کدام از موارد ذیل به ترتیب، بیان‌کننده کدام یک از اهداف ازدواج است؟

- تجربه مسئولیت‌پذیری

- مهر و عشق به همسر و فرزندان

- فرزند، ثمره پیوند زن و مرد و تحکیم بخش وحدت روحی آنان

(۱) رشد اخلاقی معنوی - انس با همسر - رشد و پرورش فرزندان

(۲) رشد اخلاقی معنوی - رشد اخلاقی معنوی - رشد و پرورش فرزندان

(۳) انس با همسر و فرزندان - رشد اخلاقی معنوی - انس با همسر

(۴) انس با همسر و فرزندان - رشد و پرورش فرزندان - انس با همسر

سؤالات ویژه رشته انسانی

۲۶۸- توکل بر خدا به معنای ..... به خداوند است، یعنی ..... .

(۱) ایمان - استفاده از ابزار در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌ها.

(۲) اعتماد - انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند.

(۳) اعتماد - استفاده از ابزار در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌ها.

(۴) ایمان - انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند.

۲۶۹- به ترتیب وجود کدام صفت اخلاقی در دختران، مانع آشنایی آنان با همه ویژگی‌های پسر و سابقه او می‌شود و پیامدهای تأخیر در ازدواج در کدام

گزینه به درستی ذکر شده است؟

(۱) حیا - افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی

(۲) تقوا - افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی

(۳) تقوا - افزایش آمار خودکشی و بالا رفتن سن ازدواج و زیاده‌شدن خانواده‌های تک‌فرزند

(۴) حیا - افزایش آمار خودکشی و بالا رفتن سن ازدواج و زیاده‌شدن خانواده‌های تک‌فرزند

۲۷۰- کدام گزینه علت تشبیه آن که پدر می‌تواند مانند باغبانی دلسوز از گل خویش مراقبت کند، نیست؟

(۱) زیرا پدر بر احساسات خود غلبه دارد.

(۲) زیرا پدر می‌تواند محیط خانواده را محیط همدلی و شنیدن نظرات همدیگر بار آورد.

(۳) زیرا پدر تجارب فراوان دارد.

(۴) زیرا شناخت کامل از جنس مرد دارد.

هوش و استعداد معلّمی: همه رشته‌ها

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

«سلول‌ها، خشت‌های بنیادین سازنده همه موجودات زنده هستند. هر سلول، ساختاری پیچیده و خودبسنده است که قادر به انجام وظایف حیاتی نظیر تغذیه، رشد، تولید مثل و پاسخ به محیط پیرامون خود است. درون این ساختار میکروسکوپی، اجزای ریزتری به نام اندامک‌ها وجود دارند که هر کدام وظیفه‌ای تخصصی را بر عهده دارند؛ برای مثال، هسته حاوی ماده وراثتی است و میتوکندری مسئول تولید انرژی. شناخت کارکرد سلول‌ها، درک عمیق‌تری از چگونگی عملکرد حیات و بروز بیماری‌ها به ما می‌دهد و پایه‌ای برای پیشرفت‌های پزشکی و زیست‌فناوری است.»

۲۷۱- طبق متن بالا، «خودبستگی» به چه معناست؟

- (۱) سهم‌خواهی (۲) استقلال (۳) ایثار (۴) وابستگی

۲۷۲- طبق متن بالا، عبارت زیر را به ترتیب واژه‌های کدام گزینه کامل می‌کند؟

رشد و تغذیه از وظایف حیاتی موجود زنده است، ... پاسخ به محیط پیرامون خود. همچنین ... در سلول، نوعی ... است.

- (۱) برخلاف - اندامک - هسته (۲) برخلاف - هسته - اندامک

- (۳) مثل - هسته - اندامک (۴) مثل - اندامک - هسته

۲۷۳- کدام گزینه متن زیر را بهتر کامل می‌کند؟

«ژن‌درمانی، رویکردی نوین در پزشکی است که هدف آن درمان یا پیشگیری از بیماری‌ها با اصلاح ژن‌های معیوب یا وارد کردن ژن‌های جدید به بدن بیمار است. این فناوری، که برای سال‌ها یک رویای علمی تخیلی به نظر می‌رسید، اکنون به واقعیت پیوسته و نتایج امیدوارکننده‌ای را در درمان بیماری‌های ژنتیکی، سرطان و حتی برخی بیماری‌های عفونی نشان داده است. در ژن‌درمانی، ژن‌های درمانی معمولاً توسط «حامل‌ها» (Vectors)، اغلب ویروس‌های تغییر یافته و بی‌خطر، به سلول‌های هدف منتقل می‌شوند. این ویروس‌ها توانایی طبیعی برای ورود به سلول‌ها و جایگذاری مواد ژنتیکی خود را دارند، اما به گونه‌ای مهندسی شده‌اند که بیماری‌زا نباشند. بیماری‌هایی مانند آتروفی عضلانی نخاعی (SMA)، هموفیلی و برخی انواع نابینایی ژنتیکی، با موفقیت با ژن‌درمانی مورد هدف قرار گرفته‌اند. با پیشرفت فناوری، ژن‌درمانی نقش محوری در توسعه «پزشکی شخصی‌سازی‌شده» خواهد داشت، رویکردی که درمان‌ها را بر اساس مشخصات ژنتیکی و بیولوژیکی منحصر به هر فرد تنظیم می‌کند. با این حال، ...»

- (۱) چالش‌هایی مانند هزینه بالا، ایمنی بلندمدت و مسائل اخلاقی همچنان نیازمند بررسی دقیق هستند.

- (۲) درمان یا پیشگیری از بیماری‌ها با اصلاح یا وارد کردن ژن‌ها به بدن، دیگر امری غیرممکن نیست.

- (۳) این امر، ساخت ژن‌های جدید در آزمایشگاه را به هدف اصلاح ژن‌های معیوب منحصر می‌کند.

- (۴) در ژن‌درمانی، «حامل‌ها» نقش انتقال ژن‌های درمانی به سلول‌های هدف را بر عهده نمی‌گیرند.

۲۷۴- کدام گزینه متن زیر را بهتر کامل می‌کند؟

«اقتصاد رفتاری» شاخه‌ای از علم اقتصاد است که با ادغام یافته‌های روانشناسی، به بررسی چگونگی تأثیر عوامل روانشناختی، شناختی، احساسی و اجتماعی بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی افراد و نهادها می‌پردازد. یکی از مفاهیم کلیدی در این حوزه، «فریم‌بندی» است. فریم‌بندی به این معناست که نحوه ارائه اطلاعات یا مسئله، حتی اگر محتوای عینی آن یکسان باشد، می‌تواند به شدت بر تصمیم‌گیری فرد تأثیر بگذارد. برای مثال، یک محصول «با ۹۰ درصد بدون چربی» جذاب‌تر به نظر می‌رسد تا «حاوی ۱۰ درصد چربی»، با وجود اینکه هر دو گزاره به یک واقعیت اشاره دارند. این پدیده نشان می‌دهد که ...»

- (۱) انسان‌ها کاملاً منطقی و عقلایی تصمیم نمی‌گیرند، بلکه تحت تأثیر چارچوب‌ها و نحوه ارائه اطلاعات قرار می‌گیرند.

- (۲) سوگیری‌های ذهن آدمی را اگرچه نمی‌توان به‌طور کامل شناخت، اما می‌توان آن‌ها را به‌طور کامل بی‌اثر کرد.

- (۳) انسان‌ها نوعی از بیان را ترجیح می‌دهند که بر جنبه مثبت تأکید می‌کند، هرچند احساس امنیت بیشتری به او ندهد.

- (۴) سوگیری‌های ذهن آدمی لزوماً به نتایج نادرست منجر نمی‌شود، بلکه بر اساس شواهد آماری، گاه مؤثر نیز هست.

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

«فلسفه چیست؟ پاسخ به این پرسش حقیقتاً دشوار و به اعتقاد برخی ناممکن است. واژه «فلسفه» یا همان «فیلسوفیا» خود کلمه‌ای یونانی است که اوتلین بار فیثاغورس آن را به کار برد: «فیلو» به معنای «دوست‌داری» و «سوفیا» به معنای «دانایی» است. اگر بخواهیم از ریشه نام کلمه آن را تعریف کنیم، باید بگوییم فلسفه بر پایه تفکر بنا شده است، تفکر درباره کلی‌ترین و اساسی‌ترین موضوعات جهان و زندگی. اما یقیناً این تعریفی گویا نیست و ناچاریم از ویژگی‌های فلسفه سخن بگوییم.

فلسفه همیشگی است؛ بر این اساس که در هر عصری بر اساس پیشرفت علوم مختلف، پاسخ‌های گوناگونی به پرسش‌های مربوط به آن علوم داده می‌شود، در حالی که فلسفه، مطالعه جنبه‌ای دیگر از واقعیت است، جنبه‌ای متمایز از جنبه‌هایی که دیگر علوم به آن پرداخته‌اند و کلی‌ترین موضوعی که بتوان با آن سر و کار داشت: وجود. ارسطو می‌گوید «فلسفه، علم به احوال موجودات است، از آن حیث که وجود دارند». ابن‌سینا نیز می‌گوید: «فلسفه، آگاهی بر وجود و حقایق تمام اشیاست به قدری که برای انسان ممکن است». بدیهی است که این تعاریف، خود سرآغاز پرسش‌هایی دیگرند: «حد درک انسان کجاست؟»، «آیا علم ما به موضوع، حقیقت آن را نشان می‌دهد؟»، «آیا انسان‌ها همه به یک شکل فکر می‌کنند؟» و ... از این عبارات می‌توان فهمید که چگونه برخی فلسفه را «علمی الهی، مقدس و فرابشری» دانسته‌اند.

امروزه فلسفه در همه علوم دیده می‌شود. آن‌جا که از شناخت‌شناسی و از جبر و اختیار می‌گوید، به مغز و مخچه و اعصاب مربوط می‌شود و آن‌جا که از اخلاق صحبت می‌کند، به باستان‌شناسی و تاریخ هم می‌رسد. فلسفه برای خود دانشکده و استادان جداگانه‌ای در دانشگاه‌ها دارد، اما هرگز به همان دانشکده و به محیط‌های علمی محدود نمی‌شود.

۲۷۵- کدام گزینه درباره فلسفه درست نیست؟

- (۱) یونانیان نقش مهمی در تبیین فلسفه داشته‌اند.
 (۲) تعریف فلسفه راحت نیست، چون هم گسترده است و هم پیچیده.
 (۳) فلسفه به محیط علمی دانشگاه‌ها منحصر نمی‌شود.
 (۴) استادان فلسفه، به همه علوم روز دیگر تسلط کامل دارند.

۲۷۶- نویسنده متن، فلسفه را علمی «همیشگی» می‌داند، به این معنا که ...

- (۱) پاسخ آن به پرسش‌هایش، همواره در حال تغییر است.
 (۲) پاسخ آن به پرسش‌هایش، هرگز تغییر نمی‌کند.
 (۳) مسائل آن برای همه انسان‌ها رخ می‌دهد.
 (۴) مسائل آن در طول تاریخ یکسان بوده است.

۲۷۷- در الگوی زیر، کدام گزینه جایگزین علامت سؤال است؟

ب - پ - ث - ح - ز - ؟

(۱) ط (۲) ظ (۳) ع (۴) غ

* مهسا، رها، صبا، علی و سام قرار است در یک صف قرار بگیرند، به شکلی که هیچ دو فرد کنار هم، هم‌جنسیت نباشند. بر این اساس به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۷۸- اگر صبا و علی کنار هم باشند و سام و مهسا کنار هم نباشند، قطعاً ...

- (۱) سام نفر دوم است.
 (۲) مهسا نفر اول است.
 (۳) صبا نفر سوم است.
 (۴) رها نفر پنجم است.

۲۷۹- اگر صبا نفر اول باشد و سام نفر دوم نباشد، دقیقاً شخص کدام جایگاه قطعی نیست؟

- (۱) نفرات دوم و سوم
 (۲) نفرات سوم و پنجم
 (۳) نفرات چهارم و پنجم
 (۴) نفرات سوم، چهارم و پنجم

۲۸۰- اگر صبا بخواهد در دورترین جایگاه ممکن نسبت به رها باشد، چند حالت برای ترتیب ایستادن این پنج نفر در صف ممکن است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۲۸۱- در پرسش زیر اگر مقدار «الف» بزرگ‌تر بود گزینه «۱» و اگر مقدار «ب» بزرگ‌تر بود گزینه «۲» را انتخاب کنید. اگر مقادیر «الف» و «ب» مساوی بودند گزینه «۳» را علامت بزنید و اگر با داده‌های موجود امکان مقایسه بین «الف» و «ب» نبود، گزینه «۴» را انتخاب کنید.

می‌دانیم $\frac{y}{z} = \frac{3}{2}$, $\frac{x}{y} = \frac{3}{4}$ است.

(الف) $\frac{y-x}{x-z}$ (ب) $\frac{y-2x}{x-2z}$

۲۸۲- اگر $\frac{5}{11} + \frac{2}{3} + \frac{3}{7} + \frac{4}{13} = \bigcirc$ باشد، حاصل $\frac{9}{13} + \frac{11}{7} + \frac{6}{11} + \frac{4}{3}$ کدام است؟

۶-○ (۴)

۵-○ (۳)

۴-۲○ (۲)

۳-۲○ (۱)

۲۸۳- طول شمع «الف» در هر ثانیه ۲ میلی‌متر کاهش می‌یابد، در حالی که نرخ این عامل برای شمع «ب» ۳ میلی‌متر و برای شمع «ج» ۴ میلی‌متر است. اگر طول اولیه شمع «الف» چهل، طول اولیه شمع «ب» سی و طول اولیه شمع «ج» سی و پنج سانتی‌متر باشد و هر سه شمع همزمان با هم روشن شوند، در لحظه‌ای که شمع «ب» و «ج» هم‌طول می‌شوند، شمع «الف» چند سانتی‌متر است؟

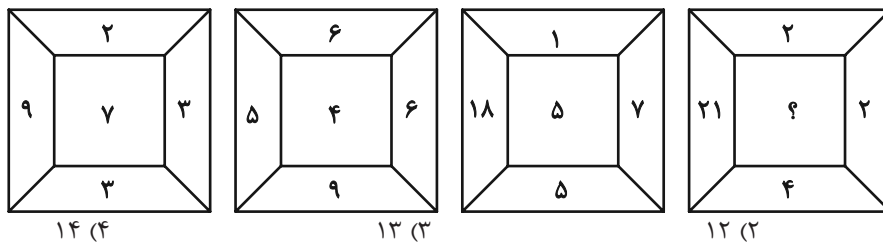
۳۰ (۴)

۲۵ (۳)

۲۰ (۲)

۱۵ (۱)

* در دو پرسش بعدی، عدد جایگزین علامت سؤال را در الگوهای داده‌شده انتخاب کنید. -۲۸۴

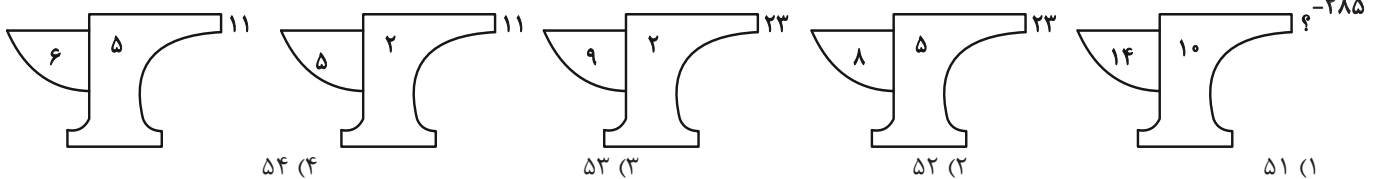

۱۴ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۱ (۱)

۵۴ (۴)

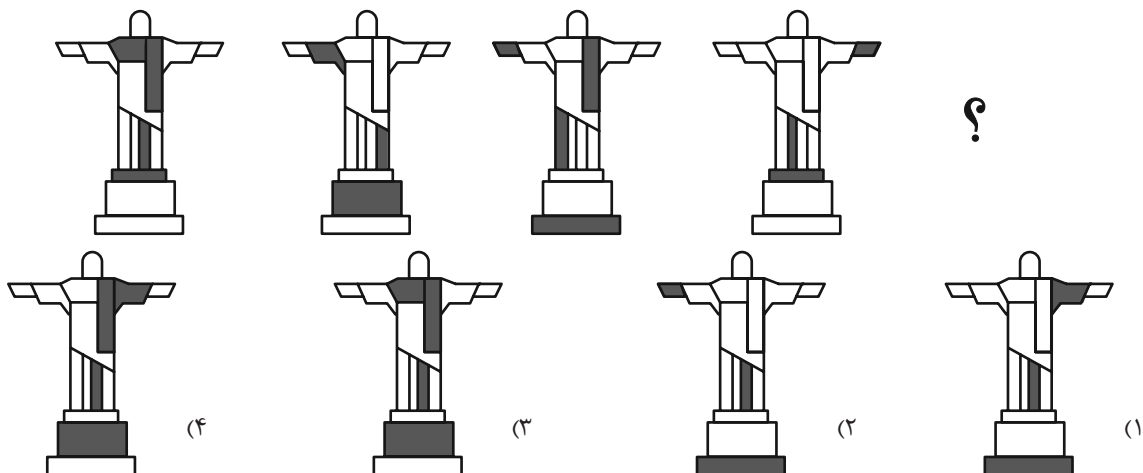
۵۳ (۳)

۵۲ (۲)

۵۱ (۱)

* در سه پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال الگو را انتخاب کنید.

-۲۸۶

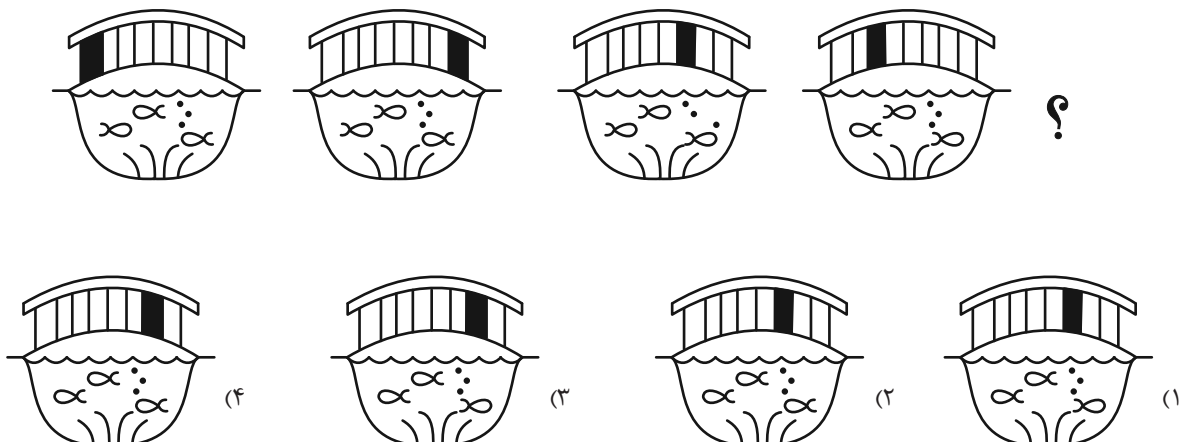
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

-۲۸۷

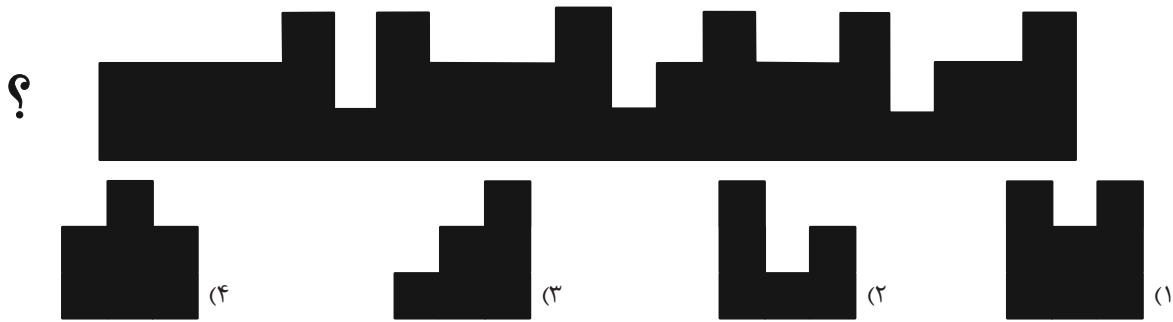

(۴)

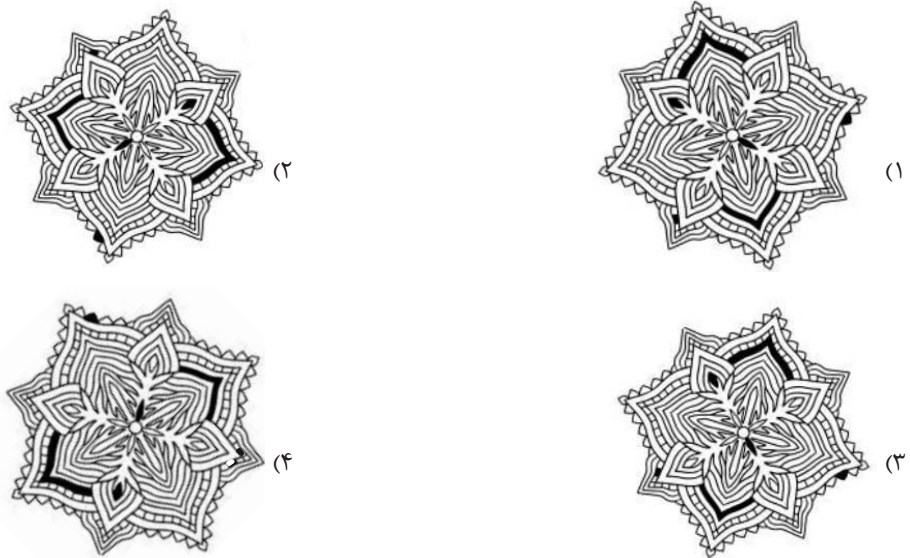
(۳)

(۲)

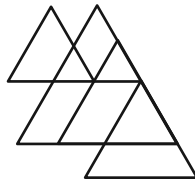
(۱)

۲۸۹- کدام شکل دوران یافته دیگر شکل‌ها نیست؟

۲۹۰- شکل زیر از چند مثلث تشکیل شده است؟

(۴) ۱۰

(۳) ۹

(۲) ۸

(۱) ۷

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، شکیب رجبی، پیمان طیار، علیرضا عبدی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، امیر حسین سعیدی پور، مهدی فروتن، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، علیرضا حیدری، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، سینا غلامی، فاطمه قریببان، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمد عرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللهی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی خواه، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، فاطمه سخایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، امیر حسین کاروین، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سعید حسن زاده، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیر محمد قلعه کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عرشیا محمدی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رونقی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	محمدرضا شریفی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسین صادق پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محمدحسین صادق پور
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی علیرضا سالمی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی، محمدحسن سعیدی
فلسفه	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	امیر محمد قلعه کاهی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

روش اول: چون نمودار تابع $y = (\frac{1}{p})^x$ کاهشی است، مقدار $(\frac{1}{p})^3$ کم تر از سایرین است.

روش دوم: اعداد بین صفر و یک هر چه به توان بزرگتری برسند، کوچکتر می شوند. پس کافی است توان ها را با هم مقایسه کنیم:

$$0/1 < 0/2 < \frac{1}{2} < \frac{2}{3}$$

پس گزینه «۴» از همه کوچکتر است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۹۶ تا ۱۰۲)

۲- گزینه «۴»

(محمدرضا پیریایی)

$$y = \left(\frac{3}{2a+1}\right)^{-x} = \left(\frac{2a+1}{3}\right)^x$$

چون نمودار افزایشی است، پس پایه تابع نمایی باید بزرگتر از یک باشد.

$$\frac{2a+1}{3} > 1 \Rightarrow 2a+1 > 3 \Rightarrow 2a > 2 \Rightarrow a > 1$$

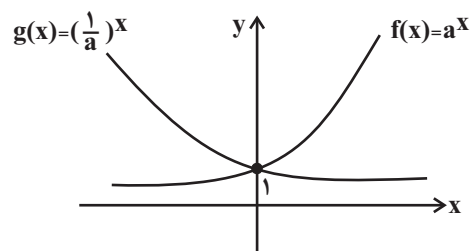
(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۹۶ تا ۱۰۲)

۳- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

با توجه به نمودارهای زیر داریم:

$$a > 1$$

پس دو نمودار نسبت به محور y ها قرینه یکدیگرند.

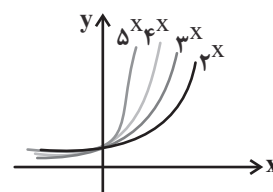
(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۹۶ تا ۱۰۲)

۴- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

$$y = \left(\frac{1}{5}\right)^{-x} = 5^x$$

با توجه به نمودار چهار تابع مشخص می شود که نمودار $y = 2^x$ به ازای $x < 0$ بالاتر از بقیه نمودارها می باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۹۶ تا ۱۰۲)

۵- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

۲ سال اول:

$$\begin{cases} c = 300 \\ r = 0/1 \\ t = 2 \end{cases}$$

$$f(t) = c(1-r)^t$$

$$= 300(1-0/1)^2$$

$$= 300(0/9)^2 = 300(0/81) = 300 \times \frac{81}{100} = 243$$

۳ سال بعد از سال دوم:

$$\begin{cases} c = 243 \\ r = 0/02 \\ t = 3 \end{cases}$$

$$f(t) = c(1-r)^t$$

$$= 243(1-0/02)^3 = 243 \times (0/98)^3$$

$$= 243 \times 0/94 = 228/42 \approx 228$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۶- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در مسائل زوال باید از فرمول $f(t) = c(1-r)^t$ استفاده کرد. بنابراین:

$$f(t) = 2000(1-0/1)^t \Rightarrow f(3) = 2000 \times (1-\frac{1}{10})^3$$

$$= 2000 \times 0/9^3 = 2000 \times 0/729 = 1458$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۷- گزینه «۲»

(هاری فولادی)

حقوق ماهانه سال گذشته آقای فرزین برابر $5 \times 7 = 35$ میلیون تومان بوده است و حقوق امسال وی برابر $35 \times 1/2 = 42$ میلیون تومان است.

$$f(t) = c(1+r)^t \Rightarrow 2 \times 7 = 7(1+r)^1$$

$$\Rightarrow 2 = 1+r \Rightarrow r = 1$$

یعنی قیمت طلا طی یک سال ۱۰۰ درصد افزایش داشته است.

میزان طلایی که می تواند در سال جدید بخرد برابر است با:

$$m = \frac{42}{14} = 3gr$$

$$m + r = 3 + 100 = 103$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

حالا با استفاده از قانون جابه‌جایی داریم:

$$(\sim q \vee q) \vee (\sim p \vee p)$$

همواره درست   همواره درست

و ترکیب فصلی دو گزاره همواره درست $\sim p \vee p \equiv T$ و $\sim q \vee q \equiv T$ نیز همواره درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۱۱)

۱۲- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

ابتدا دو عدد را ضرب سپس نصف و سپس به توان دو (مربع) می‌رسانیم.

$$\left(\frac{xy}{2}\right)^2$$

برابر معکوس مجموع دو عدد یعنی $\frac{1}{x+y}$ قرار می‌دهیم.

$$\left(\frac{xy}{2}\right)^2 = \frac{1}{x+y} \Rightarrow \frac{x^2 y^2}{4} = \frac{1}{x+y}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۱۳- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

ایراد این استدلال این است که چون علامت c معلوم نیست (ممکن است مثبت یا منفی) باشد، پس نمی‌توان آن را در طرفین نامساوی ضرب کرد.

پس گام دوم دارای ایراد می‌باشد، c باید مخالف صفر باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۴- گزینه «۱»

(ابوالفضل بویاری)

$g(x)$ تابعی همانی و $h(x)$ تابعی ثابت با برد ۲ است. پس داریم:

$$g(x) = x \quad h(x) = 2$$

$s(x)$ تابعی خطی با شیب ۲- و عرض از مبدأ ۳ است، یعنی:

$$s(x) = -2x + 3$$

$$f(x) = \begin{cases} -2x + 3, & x \leq -1 \\ -x + 3, & -1 < x \leq 3 \\ 3(2) - 1, & x > 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} -2x + 3, & x \leq -1 \\ -x + 3, & -1 < x \leq 3 \\ 5, & x > 3 \end{cases}$$

$$3f(-1) - f(6) + \frac{1}{2}f(1)$$

$$\Rightarrow 3(5) - 5 + \frac{1}{2}(2) \Rightarrow 15 - 5 + 1 = 11$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۸- گزینه «۳»

(امیر حسن زاده‌فر)

مطابق متن کتاب درسی می‌دانیم که معادله کلی رشد نمایی به صورت $f(t) = c(1+r)^t$ می‌باشد.

c مقدار اولیه، r میزان رشد (تغییرات برحسب اعشار) و t بیانگر زمان است.

$$\Rightarrow c = 400$$

$$r = 10\% = \frac{10}{100} = 0.1 \Rightarrow f(t) = c(1+r)^t$$

$$= 400(1+0.1)^{10} = 400(1.1)^{10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

$$\sqrt[3]{a} = -2\sqrt[3]{5} \xrightarrow{\text{به توان ۳}} a = (-2\sqrt[3]{5})^3 = (-2)^3 \times 5 = -8 \times 5$$

$$\Rightarrow a = -40$$

$$\sqrt[4]{b} = 2\sqrt[4]{6} \xrightarrow{\text{به توان ۴}} b = (2\sqrt[4]{6})^4 = 2^4 \times (\sqrt[4]{6})^4$$

$$\Rightarrow b = 16 \times ((\sqrt[4]{6})^4) = 16 \times 6^2 = 16 \times 36$$

ریشه دوم منفی عدد $-10ab$ برابر است با:

$$-\sqrt{-10ab} = -\sqrt{-10(-40) \times 16 \times 36} = -\sqrt{400 \times 16 \times 36}$$

$$= -\sqrt{400 \times 16 \times 36} = -20 \times 4 \times 6 = -480$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۱۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

با توجه به اینکه $\frac{3}{5} = 0.6$ ، همه عبارت‌ها را در پایه 0.6 می‌نویسیم:

$$(0.36)^4 (0.6)^x \left(\frac{3}{5}\right)^6 = \left(\left(\frac{5}{3}\right)^{0.6}\right)^{-3}$$

$$\Rightarrow ((0.6)^2)^4 (0.6)^x (0.6)^6 = (((\frac{3}{5})^{-1})^{0.6})^{-3}$$

$$\Rightarrow (0.6)^8 (0.6)^x (0.6)^6 = (0.6)^{1/5}$$

$$\Rightarrow (0.6)^{8+x+6} = (0.6)^{1/5} \Rightarrow (0.6)^{14+x} = (0.6)^{1/5}$$

$$\Rightarrow 14+x = 1/5 \Rightarrow x = 1/5 - 14 = -12/5 = -\frac{24}{10} = -\frac{12}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه ۹۴)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(مهم اسری)

ابتدا گزاره فصلی داخل پرانتز و کل گزاره را که فصلی است بدون تغییر در نظر می‌گیریم و در مرحله بعدی $q \Rightarrow p$ که گزاره شرطی است را به گزاره فصلی هم ارزش $\sim q \vee p$ تبدیل می‌کنیم.

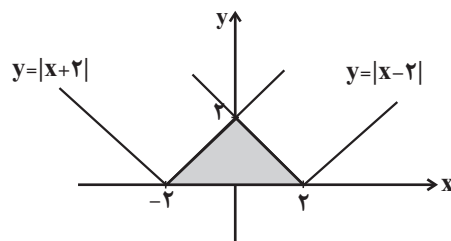
$$(\sim p \vee q) \vee (\sim q \vee p)$$

۱۵- گزینه «۳»

(شکلیب ریاضی)

برای به دست آوردن مساحت ابتدا نمودار را رسم می‌کنیم.

یک مثلث با قاعده ۴ و ارتفاع ۲ داریم، پس:

$$S = \frac{1}{2} \times 4 \times 2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۶- گزینه «۱»

(علی حسینی نوه)

با توجه به نمودار، مقدار توابع f و g را در $x=1$ مشخص می‌کنیم:تابع f ، خطی است. ابتدا ضابطه آن را پیدا می‌کنیم و بعد $f(1)$ را محاسبه می‌کنیم.

$$y = mx + h \xrightarrow{(-1,0), (0,-2)} m = \frac{-2-0}{0-(-1)} = \frac{-2}{-1} = 2$$

$$y = -2x + h \xrightarrow{\text{جایگذاری یک نقطه}} -2 = -2(0) + h \Rightarrow h = -2$$

$$y = -2x - 2, x \geq -1$$

$$f(1) = -2(1) - 2 \Rightarrow f(1) = -4$$

مقدار تابع g در $x=1$ با توجه به نمودار g برابر است با:

$$g(1) = 2$$

در نهایت:

$$(f+2g)(1) = f(1) + 2g(1) = -4 + 2(2) = 0$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۷- گزینه «۱»

(مهمد اسری)

ابتدا میانه داده‌های اولیه (حقوق قبل از افزایش طرح طبقه‌بندی) را به دست می‌آوریم:

$$5, 8, 12, 15, 17, 20$$

$$\text{میانه} = \frac{12+15}{2} = \frac{27}{2} = 13.5$$

$$\xrightarrow{\text{خط فقر اولیه}} \frac{13.5}{2} = 6.75$$

چون بعد از طبقه‌بندی حقوق ۲ برابر شد و ۴ میلیون ثابت از هر شخص کسر شده، میانه داده‌های جدید نیز ۲ برابر شده و منهای ۴ میلیون می‌شود: (با توجه به ویژگی میانه)

$$2(13.5) - 4 = 27 - 4 = 23$$

حال خط فقر جدید را به دست می‌آوریم:

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{23}{2} = 11.5$$

حالا اختلاف خط فقر اولیه و جدید را محاسبه می‌کنیم:

$$11.5 - 6.75 = 4.75 = 4 \frac{3}{4}$$

بنابراین ۴ میلیون ۷۵۰ هزار تومان (۷۵۰/۰ میلیون تومان) افزایش می‌یابد.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۶۱)

۱۸- گزینه «۲»

(مهمد پردل نظامی)

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = 30 \Rightarrow 30 = \frac{x}{30} \times 100$$

$$\Rightarrow x = \frac{900}{100} = 9 \text{ میلیون نفر}$$

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$30 = \text{جمعیت شاغل} + 9 \Rightarrow \text{جمعیت شاغل} = 21$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰)

به ازای هر یک از اعضای دامنه تابع، مقدار تابع را می‌یابیم:

$$f(x) = \frac{2x-1}{|x| - \text{sign}(x)}, D_f = \{-2/5, 2/1, 0/8, 4\}$$

$$f(-2/5) = \frac{2(-2/5)-1}{|-2/5| - \text{sign}(-2/5)} = \frac{-5-1}{-3-(-1)} = \frac{-6}{-2} = 3$$

$$f(2/1) = \frac{2(2/1)-1}{|2/1| - \text{sign}(2/1)} = \frac{4-1}{2-1} = \frac{3}{1} = 3/2$$

$$f(0/8) = \frac{2(0/8)-1}{|0/8| - \text{sign}(0/8)} = \frac{1-1}{0-1} = \frac{0}{-1} = 0/6$$

$$f(4) = \frac{2 \times 4 - 1}{|4| - \text{sign}(4)} = \frac{8-1}{4-1} = \frac{7}{3}$$

$$\Rightarrow R_f = \{3, 3/2, 0/6, 7/3\} \rightarrow \text{ماکزیمم عضو} = 3/2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۵۲)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

$$f(x) = a \left[\frac{x+1}{2} \right], g(x) = 2x^2 + 5x + a^2$$

$$(f+g)(-2) = 0 \Rightarrow f(-2) + g(-2) = 0$$

$$\Rightarrow a \left[\frac{-2+1}{2} \right] + 2(-2)^2 + 5(-2) + a^2 = 0$$

$$\Rightarrow a(-1) + 8 - 10 + a^2 = 0 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a-2)(a+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=2 \\ a=-1 \end{cases}$$

طبق فرض $a < 0$ است، پس: $a = -1$. بنابراین $f(x) = -\left[\frac{x+1}{2}\right]$ و

$$g(x) = 2x^2 + 5x + 1 \text{ است، پس خواهیم داشت:}$$

$$(f-g)(2) = f(2) - g(2) = -\left[\frac{2+1}{2}\right] - (2 \times 2^2 + 5 \times 2 + 1)$$

$$= -[1/2] - 19 = -1 - 19 = -20$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

«مجالس خمس» اثر سعدی است نه مولانا. البته نام این اثر در کتاب درسی ذکر نشده است. اثر مولانا که در کتاب درسی به آن اشاره شده «مجالس سبعه» نام دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴، ۱۵، ۱۸ و ۸۲)

۲۲- گزینه «۳»

(سعیر یعفری)

در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند. اما در قرن‌های هفتم و هشتم برخی نویسندگان، کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند که بازنویسی کلیل و دمنه به دست ملاحسین واعظ کاشفی از این جمله بود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۳۸)

۲۳- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

الف) فکری

ب) فکری

ج) ادبی

د) فکری

ه) ادبی

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۲۴- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

تشریح موارد دیگر:

در عبارت «الف» موضوع تاریخ است، ولی نویسنده صحیح ذکر شده است.
در عبارت «ج» موضوع صحیح است، اما نویسنده قاضی نورالله شوشتری است.
در عبارت «د» موضوع صحیح است، ولی نویسنده آن شیخ بهایی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۲۵- گزینه «۲»

(سعیر یعفری)

- استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ (ادبی، هندی)
- «می» اندک‌اندک جای «همی» را گرفته است. (زبانی، عراقی)
- در حقیقت شاعر این سبک تک‌بیت‌گو است. (ادبی، هندی)
- به‌کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است. (زبانی، عراقی)

- چهارچوب زبان همان چهارچوب فارسی قدیم است. (زبانی، عراقی)
- دایره‌واژگان شعر گسترش یافت. (زبانی، هندی)
- بدیع و بیان جز به‌صورت طبیعی و تصادفی کمتر استفاده شده است. (ادبی، هندی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶، ۸۱ و ۸۲)

۲۶- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

ابیات سایر گزینه‌ها مربوط به سبک عراقی هستند. به‌ترتیب ویژگی‌هایی مانند کاربرد مفاهیم عاشقانه و معشوق متعالی، به‌کارگیری مفاهیم دینی و تقابل عقل و عشق و برتری‌دادن به عشق در این ابیات نشان از سبک عراقی دارد. اما بیت گزینه «۳» مربوط به سبک خراسانی است (هم از نظر محتوا و هم ویژگی‌هایی چون کاربرد خاص «را» و کاربرد «ابا» به جای «با»).

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۷- گزینه «۲»

(سعیر یعفری)

به کاربردن واژه «شیشه»، مضمون‌یابی و ارائه خیال خاص نشان می‌دهد که این بیت در سبک هندی سروده شده است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت عاشقانه است و ویژگی‌های سبک هندی در آن دیده نمی‌شود.

گزینه «۳»: بیت در مدح پادشاه یا بزرگی سروده شده و ویژگی‌های سبک هندی در آن دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»: مفاهیم عرفانی و بیان عشق آسمانی در این بیت به سبک عراقی نزدیک است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۲۸- گزینه «۴»

(حسن اصفهانی)

با توجه به تفاوت طول مصراع‌ها با دو سطر از شعر نیمایی مواجه هستیم. می‌دانیم که در شعر سبک معاصر شاعر در قید و بند وزن و قافیه به معنای آن در شعر سنتی نیست و مخاطب شعر عامه مردم می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۲۹- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

«زبان» در معنای حقیقی آمده است. شاعران گل سوسن را به زبان تشبیه می‌کردند و آن را زبان‌آور و خوش‌صفت می‌پنداشتند. واژه «سینه» در معنای مجازی قلب و دل آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «نفس» مجاز از لحظه و زمان اندک

گزینه «۲»: «آفاق» مجاز از دنیا

گزینه «۴»: «دست» مجاز از زور و قدرت و «پا» مجاز از امکان و توانایی

(علوم و فنون ادبی، بیان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشخیص: در مصراع اول تشخیص مشهود است. / استعاره مصرحه: غبار (غم و تعلقات دنیوی)

گزینه «۲»: اسلوب معادله: مصراع دوم مصداقی است از مصراع اول / جناس: خواب و آب. معنای بیت: حتی با مرگ و هلاکت هم حسرت شمشیر تو از دل بیرون نمی‌رود.

همان‌طور که شخصی که تشنه باشد حتی اگر خواب باشد، به دنبال آب است. گزینه «۴»: ایهام: غبار در دو معنا آمده است: ۱- گرد و غبار ۲- نوعی خط در هنر خوشنویسی / استعاره مکنیه: در مصراع اول تشخیص مشهود است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۴- گزینه «۴»

(فهرار فرورزان‌کیا)

حسن تعلیل: در مصراع دوم برای یک امر واقعی دلیل شاعرانه آورده است. اسلوب معادله: شاعر معتقد است همان‌گونه که پاداش خاموشی صدف، قطره باران بهاری، جهت تشکیل مروارید است، انسان ساکت هم به سعادت دست می‌یابد.

گزینه «۲»: تشبیه: نفس آتشین

اسلوب معادله: شاعر معتقد است منع حجاب‌ها، موجب بهره‌مندی است همان‌طوری که نفس آتشین تنور، موجب برکت و نان‌رسانی است.

گزینه «۳»: تشخیص: شانه مانند انسان چاه را یافت.

کنایه: دست شستن از چیزی: صرف نظر کردن و ناامید شدن

گزینه «۴»: جگر فکر و دل ذره استعاره دارد، اما در این بیت حس‌آمیزی مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه «۴»

(فهرار فرورزان‌کیا)

الف) تمثیل: شاعر در مصراع دوم مثالی برای گزاره مصراع نخست آورده است.

ب) اسلوب معادله: شاعر بر این باور است که عشق نمی‌گذارد که غبار (غم) بر دلش بنشیند همان‌گونه که ساقی، جام خویش را به خاک آلوده نخواهد کرد. نکته خاص: پرسش در مصراع دوم، انکاری می‌باشد.

ج) تشبیه: شاعر حلقه محمل لیلی را به نعلی وارونه شکل تشبیه کرده است.

د) استعاره: تسکین دل به اشک و دندان گوهر

ه) حس‌آمیزی: رنگ نازک

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۰- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدری)

الف) استعاره مکنیه: فعل «چاک زده» و «دید» برای گل نسترن استفاده شده است. / استعاره مصرحه: صنم (یار) / تشبیه: گل رخسار

ب) استعاره مکنیه: تیره‌روی برای گل سنبل استفاده شده است. / استعاره مصرحه: - / تشبیه: ترجیح طره (موی پیشانی) یار بر گل سنبل (تشبیه مرجح)

ج) استعاره مکنیه: یار بردن برای گل استفاده شده است. / استعاره مصرحه: - / تشبیه: یار نسیم

د: استعاره مکنیه: فعل «دهان گشوده است» برای گل سوری استفاده شده است. / استعاره مصرحه: بت (یار) / تشبیه: ترجیح رخ یار بر گل سوری (تشبیه مرجح)

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدری)

«مست بودن چشم» و «خواب بودن بخت» دارای تشخیص و استعاره هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لعبت چشم: اضافه تشبیهی

گزینه «۲»: مصراع دوم فاقد تشخیص است.

گزینه «۳»: ای [کسی که] لب می‌گون تو هم‌چون شراب و شکر است، و ای [کسی که] دل پرخون من [برای تو] مثل نمک و کباب است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۲- گزینه «۲»

(الهام ممدری)

حس‌آمیزی: نازک سخنان (آمیختن دو حس شنوایی و لامسه) / «سر و کار داشتن» کنایه از «ارتباط داشتن»، «مواجه بودن» / اسلوب معادله: مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است. از آسمان به نازک‌سخنان (نکته‌سنجان و باریک‌بینان) سختی و رنج بیشتر می‌رسد، همان‌طور که شیشه‌گر بیش از دیگران از سنگ ضربه می‌خورد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۳- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدری)

مجاز: آب (آبرو) / بیت فاقد حسن تعلیل است. چراکه شاعر برای دو امر ادعایی و غیرواقعی (بی‌اعتبار شدن عقیق و از ارزش افتادن نبات) دلیل شاعرانه آورده است. در حالی که در حسن تعلیل باید معلول منطقی باشد و علت غیرمنطقی، در این بیت علت و معلول هر دو غیرمنطقی‌اند.

معنای بیت: با لبانت آبروی عقیق را بردی و با کلامت قیمت نبات را پایین آوردی.

۳۶- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمري)

الف) بیت فاقد اسلوب معادله است؛ چراکه علی‌رغم مثالی که در مصراع دوم می‌آورد، مصراع اول استقلال دستوری و معنایی ندارد و به تنهایی نمی‌تواند پیام مستقلی داشته باشد. / جناس: ای و پی / تلمیح: ماجرای دوستی محمود و ایاز

ب) بیت فاقد استعاره است. واژه‌های «خس» و «آب روان» نمی‌توانند معنای استعاری داشته باشند؛ چرا که ما در مصراع دوم اسلوب معادله نیازمند مثال و مصداق عینی هستیم و نمی‌توانیم با درنظر گرفتن معنای استعاری، اسلوب معادله را منتفی کنیم. همچنین فعل «آمیزش کرد» برای «آب» نمی‌تواند تشخیص یا استعاره مکنیه بسازد. / جناس: نمائد (باقی نمائد) و نمائد (نگشت)

ج) بیت فاقد ایهام است. تناقض: عشق تو زهری بر انگبین (عسل) من ریخت، که نشانی از آب زندگانی داد. / استعاره و تشخیص: عشق تو زهر ریخت.

د) بیت فاقد تمثیل است. / حسن‌تعلیل: شاعر علت نور ماه و خورشید را آتشکده عشق دانسته است. / ایهام تناسب: «سایه» در معنای تخلص امیرھوشنگ ابتهاج آمده است (از گیومه‌ای که در بیت نوشته شده بود، باید متوجه می‌شدید.) و معنای انحرافی «سایه» با مهر تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج)

۳۷- گزینه ۳»

(مفسن اصغری)

دو استعاره مصرّحه دارد: شکرریز (شکر استعاره از خنده) و پسته شیرین (پسته استعاره از لب)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» تشبیهات: بهشت روی - دوزخ غم - آتش غمت - هر موی زبانه‌ای است.

گزینه ۲» مجاز: چشم مجاز از نگاه

گزینه ۴» تشبیهات: خار سودا - گل وصل

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۸- گزینه ۴»

(مهری فروتن)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» وزن این بیت (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن) می‌باشد که قابلیت دسته‌بندی به دو شیوه را ندارد. (رد گزینه ۱)

گزینه ۲» وزن این بیت (مفعول فاعلن مفعول فاعلن)

یا در دسته‌بندی به شیوه دیگر (مستفعلن فعل مستفعلن فعل)

می‌باشد که دارای ۱۲ هجا در هر مصراع می‌باشد.

گزینه ۳» وزن این بیت (فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن)

می‌باشد که قابلیت دسته‌بندی هجایی به دو شیوه را ندارد. (رد گزینه ۳)

گزینه ۴» وزن این بیت (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

و یا در دسته‌بندی به شیوه دیگر (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)

می‌باشد که دارای ۱۴ هجا در هر مصراع می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه ۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن گزینه ۳» «فعولن فعولن فعولن فعولن» است و تعداد هجاها در هر پایه آوایی آن سه‌تایی است، ولی در سه گزینه دیگر هر پایه آوایی چهار هجا دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن»

گزینه ۲» «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن»

گزینه ۴» «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن»

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۳»

(امیرھسین سعیدی‌پور)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» در هجای نهم از مصراع دوم، همزه بنا بر ضرورت باید حذف گردد. «ما / هس / ت» و دیگر همزه‌های این بیت در خوانش حذف نمی‌گردد. وزن عروضی بیت: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

گزینه ۲» در هجای هشتم از مصراع اول اختیار زبانی حذف همزه رخ داده است. «عش / قان». وزن عروضی بیت: «مفاعله فاعلاتن مفاعله فاعلن»

گزینه ۴» در هجای دوازدهم از مصراع دوم، بنابر ضرورت وزن شعر، اختیار زبانی حذف همزه دیده می‌شود. «أ / زین». وزن عروضی بیت: «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن»

تکنه: دقت شود که در گزینه ۳» در کلمه «اینجاست» همزه‌ای دیده نمی‌شود که بنا بر ضرورت شعری امکان حذف شدن داشته باشد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

در ابیات «الف»، «ج» و «ه» هر ۴ پایه آوایی ۴ هجا دارد؛ همچنین در ابیات «ب» و «د» هر مصراع ۴ رکن ۳ هجایی دارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمري)

وزن ابیات:

الف) «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» یا «مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن» / جای خالی بیت الف، نیازمند هجاهای (U - U -) است.

ب) «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» / جای خالی بیت ب، نیازمند هجاهای (UU -) است.

ج) «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» یا «مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن» / جای خالی بیت ج، نیازمند هجاهای (UU -) است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» «باده‌ها - U -

گزینه ۳» «میسر است - U - U - / «یکی جام - U - - U»

گزینه ۴» «آب آتشین - U - U -

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۴»

(رضا رنبری)

وزن مصراع گزینه «۴»، «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعلاتن» است، ولی بنا بر این که در میان مصراع مکئی وجود ندارد، وزن آن دوری نیست.

اغلب وزن‌های همسان دولختی در در وسط مصراع مکث دارند (دوری محسوب می‌شوند) ولی ندرتاً هم پیش می‌آید که یک وزن همسان دولختی (که از ارکان یکی درمیان تشکیل شده) هیچ مکئی در نیم‌مصراع ندارد. پس نتیجه می‌گیریم اوزان همسان دولختی $\neq$ اوزان دوری. شرط لازم دوری بودن یک وزن: ۱- ارکان یکی در میان ۲- مکث در نیم مصراع و شرط لازم برای دولختی بودن یک وزن: ارکان یکی در میان وزن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلات (دَلِ من کِ) فعلن (با شد) فعلات (کِ تِ را نَ) فعلن (با شد)

گزینه «۲»: فعلاتن (من کُ جا بو) فاعلن (دم ع جب) فعلاتن (بی تِ این چن) فاعلن (دین ز مان)

گزینه «۳»: مستفعلن (نی کون گر) فعلن (کِ مِ نم) مستفعلن (آن را کِ می) فعلن (نِ گِ ری) حواستان به برش دیگر وزن مصراع گزینه‌های «۲ و ۳» باشد:

فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن = فاعلن مستفعلن فاعلن مستفعلن / مستفعلن فعلن مستفعلن فعلن = مفعول مفتعلن مفعول مفتعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرها ری)

مصراع صورت سؤال و مصراع‌های «الف، ب و ج» چهار پایه آوایی دارند، در حالی که مصراع «د» سه پایه آوایی دارد.

بی ت ح را	مست ب خل	وت ن شست

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

از تلفظ درست «جانت» درمی‌یابیم که سه هجای کشیده در این مصراع وجود دارد: ۱- جانت ۲- رست ۳- دار

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حس آمیزی: شیرین سخن / تشبیه‌های فشرده: ۱- سر، برگ درخت است. ۲- زبان، باد خزان است.

گزینه «۳»: حروف اصلی «ان» است و قاعدتاً بر مبنای قاعده «۲» قافیه شکل گرفته است. واژه «زنان» نیز با توجه به اینکه کلمات قافیه در رباعی در پایان مصراع اول، دوم و سوم می‌آیند می‌تواند با کلمات «جان»، «زبان» و «خزان» هم‌قافیه شود. دقت کنید که در واژه «زنان» حروف الحاقی را زمانی حذف می‌کنیم که واژه متناظر نیز دارای حروف الحاقی مشابه باشد. «زنان» الحاقی دارد و «جان» و «زبان» و «خزان» فاقد الحاقی‌اند؛ پس نمی‌توان «ان» را در واژه «زنان» حذف کنیم.

گزینه «۴»: رباعی و ضرب‌المثل مورد اشاره هر دو به آسیب ناشی از سخن نابه‌جا اشاره دارند.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۹۹)

شاعر در این بیت عشق را بر عقل برتری می‌دهد و می‌گوید آنکه در پی شکار است، دام عقل است در حالی که دام عشق، حتی به شکارهای بزرگی چون سیمرغ و عنقا اعتنایی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۱»

(الهام مممری)

بیت «ج»: همه آن بود که بر لوح جبین بود: قضای نهاده

بیت «ه»: سرو غل به کف است: تعلق و وابستگی

بیت «د»: چون شانه باش تخته مشق هزار زخم: تحمل سختی‌ها

بیت «الف»: حمایت تو اگر پاسبان من باشد: عنایت و التفات

بیت «ب»: در حسن بی‌تکلف معنی نظاره کن: ارزش باطن و محتوا

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۲»

(حسن اصفا بی)

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناگزیری از عشق و عدم رهایی‌یافتن از آن

گزینه «۲»: ناکام‌ماندن از عشق و عاشق‌نشدن به‌خاطر لیاقت‌نداشتن

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفا ۱۱۵)

۴۹- گزینه «۲»

(حسن اصفا بی)

مفهوم گزینه «۲»: محتاجان و بی‌نویان از مرگ نمی‌گریزند.

مفهوم گزینه‌های «۱ و ۳ و ۴»: جان‌فدایی عاشق در راه عشق و سهل‌بودن دشواری‌های عشق برای او

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفا ۱۱۶)

۵۰- گزینه «۱»

(امیرحسین اشتری)

خنده‌ها، سرخوشی‌ها، خواب و عادات دیگران موجب تلاطم دریای زندگی برای آن یک نفر غریق است. در گزینه ۱ نیز این مفهوم بی‌خبری از درد دیگران مشهود است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: به دردخور بودن و به کار کسی نیامدن

گزینه «۳»: منزوی شدن و تک‌ماندن

گزینه «۴»: بیت عاشقانه است که از خشونت چشم معشوق تعریف می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

- گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

- مجلس شورای اسلامی با مشارکت نمایندگان مردم موظف است شرط اول را محقق کند. (روابط و ساختارها با مشارکت و همراهی مردم عادلانه باشد) - روش ابن‌خلدون مشابه روشی است که کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۹۰، ۱۰۰ و ۱۰۹)

۵۲- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (یکی از انواع عقل در معنای عام است) - درست

گزینه «۲»: نادرست (مربوط به عقل تفسیری است) - نادرست (یکی از انواع عقل در معنای خاص است)

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (مربوط به عقل عملی است)

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۱۳ و ۱۱۴)

۵۳- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

عبارات مطرح‌شده به ترتیب مربوط به متفکران مندرج در گزینه «۴» است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۹۹، ۱۱۱ و ۱۱۲)

۵۴- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

مثال‌های بیان‌شده به ترتیب مربوط به عقل تفسیری، انتقادی و ابزاری است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۳)

۵۵- گزینه «۲»

(رانیا امیری)

تعامل با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه‌حل ارائه دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۱۱)

۵۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام:

- متناسب با معنای علم در جهان اسلام است.

- از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد، ولی تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.

- عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام علاوه بر آنکه با داده‌های حسی و تجربی و همچنین با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون خود تعامل فعال دارد آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

- عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

- عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد. بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.

- علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، درباره وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی و همچنین جامعه جهانی نیز داوری خواهد کرد و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام:

۱- قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده‌های اجتماعی را دارد. ۲- توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد. ۳- درباره ارزش‌ها، هنجارها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند. ۴- درباره جامعه آرمانی سخن می‌گوید. ۵- با توصیف و تبیین وضعیت موجود راه‌های برون‌رفت از وضع موجود را به سوی جامعه مطلوب شناسایی می‌کند.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: نادرست (از کارکردهای آن است). - نادرست (از ویژگی‌های آن است).

گزینه «۴»: نادرست (عبارت مطرح شده از کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام است نه ویژگی‌های آن). - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۵۷- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی فر)

فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۷)

۵۸- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

اندیشمندان مسلمان برخلاف رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با تبیین نمی‌دانند بلکه هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند؛ زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌داند.

از درون رویکرد تفسیری جریان‌های دیگری نیز شکل می‌گیرد که راه‌هایی انسان را نه از درون علم که در بیرون علم جست و جو می‌کند و معتقد است خود علم با «درست و غلط دانستن» و «خوب و بد کردن امور» سلطه‌گری می‌کند؛ زیرا «خوب» را به معنای «خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها» و «بد» را «بد بودن برخی دیگر از آنان» قلمداد می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۸۹ و ۱۱۴)

۵۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

عامل شکل‌گیری جوامع از نظر ابن خلدون ← عصبیت

جامعه مورد نظر فارابی ← مدینه فاضله

روش مطالعات ابوریحان بیرونی ← روش انتقادی در کنار روش تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

۶۰- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضائی فر)

موارد به‌ترتیب با عبارات مندرج در گزینه «۲» در ارتباط است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۸۵، ۹۸، ۱۰۸ و ۱۰۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(امیرمسین فزایی)

لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و پیامدهای زیر را به دنبال آورد:

روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آنها اجازه داد که مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند. سرمایه‌داران، آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند. کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین، آزاد شده بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۷۶)

۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه قریبیان)

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربرمی‌گیرد. البته سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۳)

۶۳- گزینه «۴»

(آزیتا پیدرقی)

یکی از فعالیت‌هایی که دنیای غرب برای مقابله با حرکت مستقلی که در جهان اسلام شکل گرفته، انجام می‌دهد «ارائه تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی از طریق سازماندهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی» است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پدید، صفحه ۱۳۵)

۶۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

طرف‌های درگیر در دو جنگ جهانی اول و دوم در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی رفتار خود را توجیه می‌کردند. بر این اساس این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.

امروزه بحران‌های زیست‌محیطی به منطقه خاصی محدود نمی‌شوند و همه محیط طبیعی زندگی انسان، آب، خاک و هوا را فراگرفته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۵ و ۹۵)

۶۵- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی فر)

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست و جو می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۵)

۶۶- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی فر)

در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۹)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

(هاوا اممزداره)

«الف»: تفکر که شامل فرایندهای عالی‌تری مانند استدلال و تصمیم‌گیری است، در مرحله‌ای پس از حافظه جای می‌گیرد؛ اطلاعات ابتدا از طریق احساس و ادراک کسب و تفسیر می‌شوند، سپس در حافظه ذخیره می‌گردند. به فرایند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه، تفکر می‌گویند که خود تفکر شامل انواع مختلفی است. (رد گزینه «۲»)

«ب»: آزمون‌ها دقیقاً باید همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند؛ علاوه بر این آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. (رد گزینه «۱»)

«ج»: همیشه این احتمال وجود دارد که برای یک موضوع یا یک پدیده، تبیین‌های متفاوت و در عین حال صحیحی وجود داشته باشد؛ (مثلاً چند نوع تبیین مختلف تجربی یا دینی و عقلی و ...) بنابراین، نباید با دست یافتن به یک تبیین خاص، تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کنیم. (رد گزینه «۴»)

«د»: چهار منبع آگاهی و معرفت را نباید در مقابل هم قرار داد. آن‌ها چهار منبع برای آگاهی از جنبه‌های مختلف عالم هستی هستند و می‌توانند تکمیل‌کننده جنبه‌های مختلف باشند؛ این جمله بیانگر این است که این منابع لزوماً در تقابل باهم قرار ندارند و می‌توانند در کنار هم و به‌صورت مکمل به مسائل پاسخ دهند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱، ۱۵، ۲۲ و ۲۸)

۷۲- گزینه «۳»

(مهمربیبی)

رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوان‌ها، به‌دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۰)

۷۳- گزینه «۲»

(مهمربفران فراهاری)

گزینه «۱»: توجه با تمرکز متفاوت است و اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم و اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند. گزینه «۲»: نادرست است؛ تکالیف ساده‌تر و مشابهی که فرد مهارت خوبی در انجام آن‌ها دارد، اثر منفی ناشی از تقسیم توجه را به واسطه انجام هم‌زمان چند تکلیف کاهش می‌دهد.

گزینه «۳»: در این موقعیت علامت هدف دزد است و اعلام حضور محرک غایب بیانگر هشدار کاذب است.

گزینه «۴»: خطای ادراکی به خطایی گفته می‌شود که احساس فرد با ادراک او مغایرت دارد و عموماً در مورد همه مردم به‌صورت یکسان اتفاق می‌افتد ولی خطای شناختی (مجموعه‌ای از خطاهای ادراکی است که وارد نظام شناختی انسان می‌شود) به باورهای غلط یک فرد اشاره دارد که در طی زمان در فرد به‌وجود آمده و سایر مردم چنین باوری ندارند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۳، ۷۷، ۸۰ و ۸۱ و ۸۳)

۶۷- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۲۱)

۶۸- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۸)

۶۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۹۴)

- تفاوت راهبردی استبداد ایلی و قومی با استبداد استعماری در این است که استبداد قومی به‌رغم هویت غیراسلامی خود به‌دلیل این‌که عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلامی دوری می‌گزید و تلاش می‌کرد با رعایت ظواهر اسلامی، پوشش دینی خود را حفظ کند.

- در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم (از طریق دولت‌های دست‌نشانده)، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۴، ۲۵ و ۳۱)

۷۰- گزینه «۲»

(علیرضا هیری)

اهمیت این انقلاب فقط به این دلیل نبود که مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود، بلکه در راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد.

مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه.ش است.

دولت‌های غربی تلاش کردند تا این انقلاب‌ها را بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای عربی معرفی کنند و از همین رو آن را بهار عربی نامیدند.

بیداری اسلامی در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۰)

۷۴- گزینه «۲»

(معمدرخان فراهاری)

- آرش به دلیل توانایی به یاد سپردن تصاویر با جزئیات، رمزگردانی دیداری دارد.

- علی با وجود اینکه تمام بازی والیبال را ندیده، اما تمام وقایع بازی را تعریف می‌کند که بیانگر خطای اضافه کردن است.

- بیشترین فراموشی در ساعات نخستین بعد از یادگیری رخ می‌دهد و بهترین زمان مرور مطالب چند ساعت بعد از یادگیری است و آوا اثر گذشت زمان را کنترل کرده است.

- مرتبط کردن مفاهیم با یکدیگر و زدن مثال‌های متعدد به بسط معنایی مربوط می‌شود.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲، ۹۹، ۱۰۰ و ۱۰۸)

۷۵- گزینه «۴»

(معمرمیبی)

مطالبی که روان‌شناسان می‌دانند، دربرگیرنده شکل‌گیری حافظه معنایی است. در این حافظه، دانش عمومی ذخیره می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متن صرفاً در مورد روش تجربی صحبت می‌کند و از سایر روش‌های کسب آگاهی و معرفت سخنی به میان نمی‌آورد.

گزینه «۲»: پاسخ‌های اولیه بیانگر فرضیه هستند نه نظریه.

گزینه «۳»: کوشش نوجوانان برای بهبود حافظه خود اشاره به فراحافظه دارد نه تفکر فرضی.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲، ۵۵، ۶۹، ۷۰ و ۹۸)

۷۶- گزینه «۱»

(معمدرخان فراهاری)

- انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست، مسائل را حل کنند؛ در نتیجه، مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

- ارزیابی راه‌حل، یعنی بررسی اینکه آیا راه‌حل به کارگرفته‌شده ما را به نتایج مورد نظرمان رسانده یا نه؟ برای این کار باید نتایج را قبل و بعد از اجرای راه‌حل مقایسه کنیم.

- در هر موقعیت مسئله، با دو حالت وجود مسئله (وضعیت موجود) و حالت دسترسی به راه‌حل (وضعیت مطلوب) مواجه هستیم که در این روش حل‌کننده مسئله تلاش می‌کند فاصله این دو وضعیت را کاهش دهد.

- ناتوانی در حل مسئله، فرد را از رسیدن به هدف باز می‌دارد و در نتیجه احساس فشار روانی می‌کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۲۰، ۱۲۶، ۱۳۰)

۷۷- گزینه «۳»

(معمدرخان فراهاری)

- محسن به‌طور دقیق بررسی کرده و سپس به خرید لپ‌تاپ اقدام کرده، پس ملاک او سودمندی یا مزایایی است فکر می‌کند آن لپ‌تاپ برایش خواهد داشت.

- ضرب‌المثل «چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی» زمانی به کار می‌رود که فرد بدون تفکر تصمیمی می‌گیرد که برای او آسیب‌زا است؛ پس هم اشاره به سبک تصمیم‌گیری تکانشی دارد و هم احساسی، ولی چون

تأکید بر پشیمانی است، بیشتر به سبک تکانشی اشاره دارد که معمولاً بلافاصله با پشیمانی همراه است. به هر حال ارتباطی با سبک اجتنابی ندارد. - کنترل نکردن هیجانات عامل مهمی است که مانع تصمیم‌گیری موفق می‌شود. در موقعیت تصمیم‌گیری، با افراد و حالت‌های مختلفی مواجه می‌شویم. افراد مختلف، واکنش‌های هیجانی متفاوتی در ما ایجاد می‌کنند که اگر قادر به کنترل هیجانات خود نباشیم در تصمیم‌گیری با شکست مواجه خواهیم شد.

- سعید در مورد انتخاب شغل مورد علاقه‌اش تردید دارد، زیرا از طرفی به آن علاقه دارد و از طرف دیگر از نظر مالی درآمد بالایی ندارد، پس با یک موضوع که جنبه‌های خوشایند و ناخوشایند دارد روبه‌رو است و تعارض او گرایش - اجتناب است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۹ و ۱۵۱)

۷۸- گزینه «۲»

(معمرمیبی)

منظور از احساس کارایی همان ادراک کارایی است. در گزینه‌های دیگر مفاهیم ذکر شده معنای یکسانی ندارند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۰، ۱۶۵، ۱۶۹، ۱۷۱ و ۱۷۶)

۷۹- گزینه «۲»

(هانا اهمرزاده)

«الف»: این موقعیت به «منفعل بودن» به عنوان یکی از روش‌های مقابله ناسازگارانه اشاره دارد. در این مقابله فرد دست از فعالیت موردنظر می‌کشد و برای از بین بردن فشار روانی تلاشی نمی‌کند. یگانه نیز پس از روبه‌رو شدن با موانع، به‌طور کلی دست از هرگونه فعالیت برای رسیدن به هدفش می‌کشد.

(رد گزینه‌های ۱ و ۳)

«ب»: این موقعیت به قسمت میانه پیوستار سلامتی اشاره دارد که روی قسمت زرد رنگ جای می‌گیرد.

«ج»: در این موقعیت فرد با مبتلا شدن به بیماری‌های جسمانی (قطع عضو) به عوارض و مشکلات روانی دچار شده است که به متغیرهای روان‌شناختی به عنوان پیامد بیماری‌های جسمی اشاره دارد. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ تا ۱۹۱ و ۲۰۲)

۸۰- گزینه «۲»

(معمرمیبی)

- استفاده از مهارت حل مسئله از مقابله‌های سازگارانه با فشار روانی است که در آن منبع استرس یا مشکل به عنوان یک مسئله در نظر گرفته می‌شود. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

- اگر اهداف را بسیار کوچک و بی‌ارزش و زودگذر انتخاب کنیم، هرگز انگیزه تلاش و عمل ایجاد نمی‌شود. دقت کنید که بازماندن از تلاش مربوط به اهداف بالا و دست‌نیافتنی است. (رد گزینه ۱)

- ازدواج یک تصمیم مهم، پیچیده و فردی است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

- راه خروج از بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است. (رد گزینه ۳ و ۴)

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۳۹، ۴۰، ۱۶۸ و ۱۹۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۸۱- گزینه «۱»

(مبیر بگبری)

«أرونی»: (فعل امر برای جمع مذکر مخاطب) به من نشان بدهید (رد)
گزینه‌های ۲ و ۴ / «خَلَقَ»: (فَاعِلِ فَعْلٍ (الَّذِينَ) جمع است، پس فعل
به صورت جمع ترجمه می‌شود) آفریدند، خلق کردند (رد گزینه‌های ۳
و ۴) / «الَّذِينَ»: کسانی که (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۲»

(کامران عبداللہی)

«قوم»: (در اصل «یا قومی» بوده است که ضمیر «ی» حذف شده و
به جای آن، کسره آمده است) ای قوم من (رد گزینه‌های ۱ و ۳) /
«وَطَنُکُمُ الَّذِی تَعِیْشُونَ فِیْهِ»: وطن خود که در آن زندگی می‌کنید
(رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَجْبَالُکُمُ الْقَادِمَةُ»: نسل‌های آینده‌تان (رد
گزینه ۳)

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۴»

(کتاب تاک - کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

«لعلَّ»: شاید / «مرحلة من مراحل البُخل»: مرحله‌ای از مراحل بخل
(رد گزینه ۲) / «أَنْ تُعَذَّبَ»: (فعل معلوم است، نه مجهول) به شمار
آوری (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تُنفَقَ»: انفاق می‌کنی (رد سایر
گزینه‌ها) / «لَا تَرْضَى بِهِ»: به آن راضی نباشی (رد گزینه ۳) /
«رِضَايَةُ»: (مفعول مطلق تأکیدی) کاملاً، قطعاً (رد گزینه‌های ۱ و ۳) /
«فی نفسک»: در درونت

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

«یبحث عن»: به دنبال ... می‌گردد، جست‌وجو می‌کند (رد گزینه‌های
۲ و ۴) / «طریق»: راهی (رد گزینه ۲) / «نجاحه»: موفقیتش (رد
گزینه ۴) / «صَبَرَ»: صبر می‌کرد (رد گزینه ۱) (فعل ماضی بعد از
«لَوْ» را به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌کنیم) / «مَشَاكِلِ الْحَيَاةِ
الصَّعْبَةِ»: مشکلات دشوار زندگی (رد گزینه ۲) / «فُرْصاً»: فرصت‌هایی
(رد گزینه ۱) / «يَتِمَّنَا الْآخَرُونَ»: دیگران (آن را) آرزو می‌کنند (رد
گزینه ۴)

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۲»

(مبیر رضا قاندرامینی - اصفهان)

«لَا يَظْلَمُ»: (فعل مضارع منفی و معلوم) ستم نمی‌کند، ظلم نمی‌کند
(رد گزینه ۱) / «أَنْ يَظْلَمُ»: (فعل مضارع مجهول) ستم‌یده شود، به
او ستم شود (رد گزینه ۴) / «يُقَالُ»: (فعل مضارع مجهول) گفته
می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «حَاوِلَ»: (فعل امر مخاطب) تلاش
کن (رد گزینه ۱)

در گزینه «۴»، کلمه «اگر» در ابتدای جمله به صورت زائد و اضافی
آمده است و معادل عربی آن در متن وجود ندارد (رد گزینه ۴).

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۴»

(مبیر رضا قاندرامینی - اصفهان)

«فَسِيلَةً» اسم مفرد مؤنث به معنای «نهالی» است (رد گزینه ۱).
«امتنعت» و «انزعج» پس از «لَوْ» آمده‌اند و به صورت ماضی
استمراری (خودداری می‌کردی، آزرد می‌شد) در ترجمه می‌آیند (رد
گزینه ۲). «كَلَامًا»: هر دوی شما (رد گزینه ۳)

تکات مهم درس:

۱) هنگامی که پیش از «إِلَّا» جمله منفی آمده و مستثنی منه ذکر
نشده باشد، می‌توانیم عبارت را به صورت مثبت و مؤکد نیز ترجمه
کنیم؛ در این حالت «إِلَّا» به معنای «فقط، تنها» می‌آید.
۲) «لَوْ» ادات شرط است؛ اگر فعل شرط و جواب شرط آن ماضی
باشند، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شوند.

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۲»

(مبیر رضا سوری - نهاوند)

«مفردة» نکره است و چون در جمله دوم همراه با «ال» آمده است،
می‌تواند همراه با «این» یا «آن» ترجمه شود.

ترجمه درست در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دشنام‌گوی خود / خشنود کنی / خشمگین نمایی
گزینه «۳»: لطفاً مرا ببخش / موبالیت
گزینه «۴»: تألیف کرده است / در بر می‌گرفت (ماضی: أَلَفَ .... +
مضارع: يَضُمُّ ← ماضی استمراری) / نامیده شد (فعل «سَمِيَ»
مجهول است)

(ترجمه)

۸۸- گزینه «۳»

(ولی برپی - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الطَّالِب»، «ال» دارد پس باید قبل از آن «أَيْتِهَا» بیاید، زیرا برای صدا زدن اسم‌های دارای «ال»، باید بر سر اسم‌های مذکر، «أَيْتِهَا» و بر سر اسم‌های مؤنث، «أَيْتِهَا» بیاید.

گزینه «۲»: باید «أَيْتِهَا» به کار رود، چون «الطَّالِبَات» مؤنث است نه مذکر.

گزینه «۴»: ضمیر «کُم» برای جمع مذکر به کار می‌رود و با مرجع خود (الطَّالِبَات) مطابقت ندارد («کُن» مناسب است)، در این گزینه «کثیراً مِنْ الإِجْتِهَاد» نیز نادرست می‌باشد.

(تعریب)

۸۹- گزینه «۴»

(آرمین ساعده‌پناه)

در گزینه «۴»، عبارت عربی به این مفهوم اشاره دارد که هر اتفاقی که برای انسان می‌افتد، خیر او در همان است، اما عبارت فارسی مقابل آن می‌گوید: اگر ذات امری نیک باشد، نباید آن را به تعویق انداخت.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

در آغاز پاییز می‌بینیم که رنگ برگ‌های درختان تغییر کرده است. باید بدانیم که همه برگ‌های درختان رنگشان در پاییز تغییر نمی‌کند، تعداد کمی از انواع درختان هستند که چنین می‌کنند از جمله: افرا، صنوبر و بلوط. و عوامل بسیاری وجود دارد که موجب تغییر رنگ برگ‌ها در پاییز و ریختن آن‌ها می‌شود، از جمله: درجه حرارت، طول باران‌ها و رطوبت خاک. ولی مهم‌ترین عاملی که منجر به وقوع آن پدیده می‌شود، نور یا عدم وجود آن است. در پاییز طول روز کوتاه‌تر می‌شود، پس کم‌بودن نور موجب بروز تغییراتی شیمیایی در گیاهان می‌شود، پس آن منجر به رفتن رنگ سبز و ریختن بعضی از برگ‌ها می‌شود. اگر در اواخر تابستان و اوایل فصل پاییز با خشکی مواجه شویم، ممکن است برگ‌ها قبل از این که رنگ‌های پاییز برسند، بریزند!

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

۹۰- گزینه «۳»

در گزینه «۳» آمده است: «درختی وجود ندارد که برگ‌هایش بریزد قبل از این که رنگشان تغییر کند!» که مطابق متن نادرست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درجه حرارت بر رنگ برگ‌های درختان تأثیر می‌گذارد!

گزینه «۲»: برگ‌های برخی درختان در فصل پاییز نمی‌ریزد!

گزینه «۴»: رنگ برگ‌های درخت بلوط پس از آمدن فصل پاییز تغییر می‌کند!

(درک مطلب)

۹۱- گزینه «۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

عبارت گزینه «۴» صحیح است: رنگ برگ‌های درختان به دلیل تغییرات شیمیایی تغییر می‌کند!

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رنگ برگ‌های درختان در طول سال تغییر نمی‌کند! (نادرست)

گزینه «۲»: رنگ برگ‌های درختان در فصل پاییز سبز نیست! (نادرست)

گزینه «۳»: رنگ برگ‌های درختان سبز است به جز در طی پاییز! (نادرست)

(درک مطلب)

۹۲- گزینه «۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

دلیل تغییر رنگ برگ‌های پاییزی چیست؟

گزینه «۴»: برگ‌ها در طول فصل پاییز نور کمی جذب می‌کنند!

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دلایل زیادی وجود دارد و مهم‌ترینشان ریزش باران‌های پاییزی است! (نامناسب)

گزینه «۲»: در پاییز نور خورشید به برگ‌های درختان نمی‌رسد! (نامناسب)

گزینه «۳»: در فصل پاییز هوا خشک و بسیار سرد می‌شود! (نامناسب)

(درک مطلب)

۹۳- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«مأخوذ من باب مفاعلة» نادرست است. «عامل» بر وزن «فَاعِل» اسم فاعلی است که از فعل ثلاثی مجرد ساخته شده است، نه مزید!

(تعلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه «۴»

(سیرممرعلی مرتضوی)

«مرفوع بعلامة الـ «ألف» نادرست است. «ألوان» جمع مکسر است و علامت رفع آن، ضمه است. (دقت کنید «الف» علامت اعراب برای اسم‌های مثنی است!)

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابهر)

«اشتغل» ماضی باب إفعال است و حرکت عین الفعل آن، باید فتحه باشد؛ بنابراین «إشتغل» (بر وزن «إفتعل») درست است.

(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه «۴»

(ابوطالب درانی)

صورت سؤال، اسمی را می‌خواهد که معنای رجحان (برتری) داشته باشد؛ یعنی باید دنبال اسم تفضیل باشیم. «شر» در گزینه «۴»، معنای برتری دارد و اسم تفضیل است (بدترین دشمن تو در زندگی‌ات شهوت توست).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أكرم» فعل است. (معلم دانش‌آموزانش را گرامی داشت هنگامی که کارهایشان را انجام دادند.)

گزینه «۲»: «أكرم» فعل است. (مرد مهمانانی را که در خانه‌اش به دیدنش آمدند، گرامی داشت.)

گزینه «۳»: «شر» مفهوم برتری ندارد بلکه معنای مصدری دارد. (بدی دشمن تو به خودش بر می‌گردد.)

(اسم تفضیل)

۹۷- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، دو فعل در دو زمان ترجمه شود؛ پس باید به دنبال جمله شرطی باشیم که در آن، فعل شرط و جواب شرط هر دو ماضی باشند. در گزینه «۴»، «حفظ» فعل شرط و «نال» جواب شرط هر دو ماضی هستند که به دو حالت ماضی و مضارع ترجمه می‌شوند، پس در دو زمان اتفاق می‌افتند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ما» در این عبارت از نوع شرط نیست و نفی است. (همکلاسی‌هایم تکالیف درسی را که معلم بر آن‌ها واجب کرده بود، انجام ندادند!)

گزینه «۲»: در این گزینه «سعی» فعل شرط و ماضی است ولی «یحصل» جواب شرط است که مضارع می‌باشد، پس نمی‌تواند پاسخ صحیحی برای سؤال باشد، زیرا سؤال به دنبال دو فعل است که در دو زمان ترجمه شوند.

گزینه «۳»: با وجود اینکه در این گزینه جمله شرطی داریم، اما نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد، چون جواب شرط آن به صورت یک جمله اسمیه آمده است.

(اسلوب شرط)

۹۸- گزینه «۲»

(مصطفی قدیمی فرد)

صورت سؤال، مفعولی را می‌خواهد که با جمله توضیح داده نشده باشد؛ یعنی بعد از مفعول، جمله وصفیه نیامده باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «موعظة: اسم نکره و مفعول» / «یتعظ: جمله وصفیه»
گزینه «۲»: «حقلاً: اسم نکره و مفعول»؛ بعد از آن، فعلی به عنوان جمله وصفیه نیامده است!

گزینه «۳»: «جسراً: اسم نکره و مفعول» / «یشاهد: جمله وصفیه»

گزینه «۴»: «سیارة: اسم نکره و مفعول» / «تتمتع: جمله وصفیه»

(جمله وصفیه)

۹۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «یا الله» شکل صحیح این منادا است.
گزینه «۳»: اگر بخواهیم اسم «ال» دار را منادا قرار دهیم، اگر مذكر باشد، از «أیتها» و در صورت مؤنث بودن از «أیتها» استفاده می‌کنیم؛ «الشباب» مذكر است، پس «أیتها الشباب» صحیح است.
گزینه «۴»: «التلمیذة»، «ال» دارد، پس شکل صحیح آن «یا أیتها التلمیذة» است.

(اسلوب نرا)

۱۰۰- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروردی)

منادا اسمی است که پس از حرف ندا (یا) واقع می‌شود. گاهی حرف ندا حذف می‌شود و این را از نشانه‌های جمله و یا از راه ترجمه عبارت می‌توان فهمید.

ترجمه گزینه «۳»: سید سادات اسم مبارکی است که با شنیدن نامش نور در جان برمی‌خیزد. (این جمله خبری است و منادا ندارد!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها «جنود»، «زمیل» و «رب» مورد خطاب واقع شده‌اند و منادا محسوب می‌شوند. (در واقع «یا جنود»، «یا زمیل» و «یا رب» بوده‌اند!)

(اسلوب نرا)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه «۲»

(امیر حسین کاروین)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ریاست دولت موقت بر عهده مهندس مهدی بازرگان بود.
 ه) با تدوین و تصویب قانون اساسی (آذر ۱۳۵۸)، زمینه برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و تشکیل دولت دائم فراهم آمد. انتخابات ریاست جمهوری در بهمن ۱۳۵۸ انجام شد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۲ و ۱۴۳)

۱۰۲- گزینه «۲»

(علیرضا آزادی‌زاده)

کمیته انقلاب اسلامی: وظیفه حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار پهلوی را بر عهده داشت.
 جهاد سازندگی: برای عمران، آبادانی و رفع فقر و محرومیت از روستاها شکل گرفت.
 سپاه پاسداران: وظیفه پاسداری از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی را بر عهده داشت.
 نهضت سوادآموزی: با هدف ترویج فرهنگ سوادآموزی و کاهش و رفع بی‌سوادی به وجود آمد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۴)

۱۰۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری ۱۴۰۱)

با وقوع قیام پانزده خرداد، هدف مبارزه تغییر کرد و سرنگونی رژیم پهلوی هدف نهایی مبارزان شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۱)

۱۰۴- گزینه «۲»

(علیرضا آزادی‌زاده)

عبارت «الف» صحیح است.
 گزاره «ب» نیز صحیح است؛ ولی عبارت نادرست در مورد آن این است که مورخان آن را رد کرده‌اند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه‌های ۱۴۷ و ۱۴۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(محمدرضا یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) دانشگاه‌ها که پس از پیروزی انقلاب اسلامی تعطیل شده بودند، بازگشایی شدند. (مهر ۱۳۶۲)

ب) نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت سیاسی ابوالحسن بنی‌صدر رأی دادند و این رأی به تأیید امام خمینی رسید و بنی‌صدر از منصب ریاست جمهوری نیز عزل گردید. (خرداد ۱۳۶۰)

ج) با خلع بنی‌صدر، محمدعلی رجایی در دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری پیروز شد. (۲ مرداد ۱۳۶۰)

د) مردم ایران در انتخابات سومین دوره ریاست جمهوری بار دیگر با حضوری گسترده به پای صندوق‌های رأی رفتند و آیت الله سیدعلی خامنه‌ای را به ریاست جمهوری اسلامی برگزیدند. (۱۰ مهر ۱۳۶۰)

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۹)

۱۰۶- گزینه «۴»

(رافیه ابراهیمی‌نژاد)

مهم‌ترین انگیزه‌های صدام برای هجوم نظامی به ایران و هدف‌های او از این هجوم، عبارت بودند از:

۱- حاکمیت بر آبراه مهم اروندرود و تسلط بر خلیج فارس و جدایی جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و بزرگ و استان خوزستان از ایران.

۲- تضعیف و نابودی انقلاب اسلامی و جلوگیری از انتشار افکار انقلابی در میان مردم عراق و مسلمانان سایر کشورها

۳- رسیدن به رهبری جهان عرب و ایفای نقش ژاندارمی در منطقه

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۴)

۱۰۷- گزینه «۴»

(تابان صیقلی)

نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی از نخستین ساعت‌های شروع جنگ وارد عمل شد و با رشادت و شجاعت تمام ضربه مهلکی به رژیم صدام وارد آورد. در جبهه زمینی نیز رزمندگان ارتش، سپاه پاسداران و ژاندارمری به همراه مردم شهرها و روستاهای مرزی و عشایر غیور و نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم به فرماندهی شهید چمران (وی فرمانده نیروهای ستاد جنگ‌های نامنظم بود) به مقابله دشمن شتافتند و پیشروی نیروهای عراقی را کند و یا متوقف کردند.

دریادلان نیروی دریایی ارتش در نخستین ماه‌های جنگ با پشتیبانی نیروی هوایی در «عملیات مروارید» با رشادت تمام، اسکله‌های عراقی را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۶)

۱۰۸- گزینه «۴»

(محمدرضا یعقوبی)

امام خمینی از ابتدای جنگ تحمیلی به صراحت اعلام کرد: «ما براساس اعتقاد و باور دینی خود اجازه نداریم به کشور دیگری تعدی کنیم و میل داریم در همه جای دنیا صلح و صفا باشد؛ اما اگر کشوری به ما تعدی کرد، توی دهنش می‌زنیم». بر اساس همین منطق، با شروع تجاوز نظامی رژیم بعثی عراق از همه قشرهای ملت خواستند که برای دفاع از ایران به سوی جبهه‌های نبرد بشتابند.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۹)

۱۰۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) نقش مردم در دو زمینه بود: حضور مستقیم و پشتیبانی مادی در پشت جبهه برای تأمین هزینه‌های مادی جنگ.

د) در پشت جبهه نیز پزشکان و پرستاران فعالیت داشتند و به مداوای رزمندگان گماشتند.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۶۱)

۱۱۰- گزینه «۲»

(علیرضا آژادی‌زاده)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) بعد از پذیرش قطعنامه توسط امام خمینی، صدام به مناطقی از جمله خوزستان و سایر نواحی مرزی حمله کرد.

ج) آزادی اسرا مدت‌ها بعد از پذیرش قطعنامه آغاز شد.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه‌های ۱۶۲ و ۱۶۳)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۲»

(علیرضا پیرا)

عبارت «الف» به سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی اشاره دارد ولی «ب» دلالت بر سنجش اعتبار و نقد راوی دارد.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۱۲- گزینه «۱»

(رافیه ابراهیمی‌نژاد)

تشریح عبارت‌ها:

ب) به طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد (ص) دارای ویژگی شاخصی بود که قرآن از آن با صفت جاهلی یاد کرده است.

ج) برخی آیات قرآن بیانگر این است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و بازرگانان قریش از سود هنگفتی که از تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک کسب می‌کردند محروم بمانند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام، فرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۲۳، ۲۷، ۳۵ و ۳۸)

۱۱۳- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروبین)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ج) در دوران خلافت عمر و عثمان، درآمد‌های فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد. خلیفه دوم این درآمد‌ها را به عنوان «عطایا» میان مسلمانان توزیع کرد.

د) گروه‌هایی از پیروان آیین یهود نیز که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۲، ۴۴، ۴۷ و ۵۱)

۱۱۴- گزینه «۳»

(تابان میقوی)

الف) امویان از معاویه در جنگی با امام علی (ع) پشتیبانی کردند.

ب) معاویه و حاکم او در مکه و مدینه با تطمیع و تهدید از بزرگان این دو شهر برای یزید بیعت گرفتند.

ج) عمر بن عبدالعزیز فتوحات را متوقف کرد و از نومسلمانان جزیه نگرفت.

د) با مرگ مروان بن محمد، اعضای خانواده او توسط ابومسلم خراسانی از میان برداشته شدند.

ه) با مرگ هشام بن عبدالملک، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان افزایش یافت.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۳، ۵۶، ۵۹ و ۶۳)

۱۱۵- گزینه «۲»

(مهمدموری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) اندکی پس از برداشته شدن دولت آل‌منذر، دسته‌ای از سپاهیان ساسانی، از قبیله‌های عرب مجاور مرزهای ایران شکست خوردند. بر اثر این واقعه، عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان‌ها و آبادی‌های مرزی ایران شد.

ج) به تدریج شرایط مناسبی برای همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری میان ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه تجارت و کشاورزی و سپس در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد و کم‌کم مهاجران جذب فرهنگ ایرانی شدند.

د) در زمان پیامبر، اسلام به بحرین و عمان نیز راه یافت و مرزبان‌های ساسانی این دو منطقه در مقابل سپاهیان مسلمان تاب مقاومت نیاوردند و زرتشتیان ساکن بحرین به اطاعت مسلمانان و پرداخت جزیه گردن نهادند.

(تاریخ (۲)، اسلام در ایران، زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۱، ۸۴، ۸۵ و ۸۷)

۱۱۶- گزینه «۱»

(علیرضا پیرا)

تشریح موارد:

الف) از ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن پنجم هجری، ایرانیان سلسله حکومت‌هایی تشکیل دادند و به تدریج مناطق مختلف ایران را از زیر سلطه مستقیم خلفای عباسی خارج کردند. (صحیح)

ب) پس از حمله یعقوب به نیشابور، حکومت طاهریان از میان برداشته شد. (صحیح)

ج) در نتیجه حملات محمود غزنوی، دین اسلام و زبان فارسی به شبه قاره هند راه یافت و گسترش پیدا کرد. (صحیح)

د) به دلیل ضعف حکومت سلجوقیان، قلمرو سلجوقی در ایران بین امیران مختلف تقسیم شد. (صحیح)

(تاریخ (۲)، ایران، از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۸۹، ۹۲، ۱۰۲ و ۱۰۳)

جغرافیا (۳)

۱۲۱- گزینه «۱»

(مهری گاردان)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف) کاهش لرزش‌های کوچک زمینی در راستای گسل‌ها

(ب) تغییر در آب‌های زیرزمینی

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۱۲۲- گزینه «۴»

(فاطمه احمدی)

عبارت اشتباه «ب»: پیش از وقوع زمین‌لرزه باید، چادرها و لوازم اضطراری متناسب با جمعیت هر منطقه توزیع گردد.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۲۳- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

اگر در زمان وقوع زمین‌لرزه، درحال رانندگی باشیم، باید خودرو را در کنار خیابان یا جاده و دور از ساختمان‌های بلند یا تیرهای برق متوقف کنیم و تا پایان زمین‌لرزه در خودرو بمانیم.

تکته مهم درسی:

در زمان وقوع زمین‌لرزه، برای محافظت از خود در برابر سقوط اجسام می‌توانیم به زیر میزهای چوبی محکم پناه ببریم و برای جلوگیری از جابه‌جا شدن میز، پایه‌های آن را محکم بچسبیم.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۲۴- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

آنچه در اغلب زلزله‌ها سبب خسارت می‌شود و تلفات انسانی را بیشتر می‌کند، مشکلاتی است که پس از وقوع زلزله پیش می‌آید؛ برای مثال، آتش‌سوزی‌ها، انفجار لوله‌های گاز، لغزش‌های زمین، پس‌لرزه‌ها و اتصال کابل‌های برق.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۳)

۱۲۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«ب» و «د» هر دو از روش‌های سازه‌ای «ج» در خصوص مدیریت پیش از وقوع سیل می‌باشند.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۲۶- گزینه «۱»

(فاطمه احمدی)

پس از توقف و فروکش کردن سیل، اقداماتی از قبیل مکان‌یابی برای اسکان موقت و برپا کردن چادرهای امداد و استقرار مراکز درمانی در مناطق دور از خطر سیلاب برای رسیدگی به مصدومان.

(پغرافیا (۳)، مدیریت مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۱۷- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حکومت ایلخانان توسط هولاکوخان نوه چنگیزخان (تموچین) بنیان نهاده شد.

گزینه «۲»: دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان اگرچه با جنگ، کشتار و ویرانگری آغاز شد و ضربه شدیدی بر جامعه، اقتصاد و فرهنگ ایران وارد آورد، اما جامعه ایرانی بر این تلاطم سیاسی و نظامی غلبه کرد و حیات فکری، فرهنگی و هنری خود را تداوم بخشید.

گزینه «۴»: یکی از تحولات مهم دوران ایلخانان و تیموریان، رشد قابل توجه تصوف و طریقت‌های صوفیانه بود.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۲۵، ۱۲۷ و ۱۲۸)

۱۱۸- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

(الف) شاه عباس اول به منظور بهبود وضع مردم و رفاه و آسایش عمومی اصلاحات زیادی انجام داد.

(ب) شاه عباس گروهی از ارامنه را در اصفهان مستقر کرد و از دانش‌ها و تجارب فنی، اقتصادی و تجاری آن‌ها به نفع کشور بهره برد.

(ج) دو عامل نقش به‌سزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت. ۱- دولت‌های اروپایی برای کاستن از حملات عثمانی‌ها به سرزمین‌های خود تلاش کردند که با دولت صفوی ارتباط دوستانه‌ای برقرار کنند. ۲- انگیزه و اهداف تجاری و اقتصادی در گسترش روابط ایران و اروپا مؤثر بود.

(د) شرایط فکری و فرهنگی ایران در قرن نهم هجری باعث شد که طریقت صفوی ابتدا به تشیع گرایش پیدا کند و سپس به جنبشی سیاسی و مذهبی تبدیل شود.

(تاریخ (۲)، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۳۶، ۱۴۰ و ۱۴۶)

۱۱۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری ۱۴۰۲)

در سده‌های ۱۱ و ۱۲ میلادی، اختلاف و درگیری شدیدی میان پاپ و امپراتور آلمان (امپراتور مقدس روم) بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی به وجود آمد.

(تاریخ (۲)، قرون وسطا، صفحه ۱۷۱)

۱۲۰- گزینه «۲»

(فاطمه عزیزی)

ذخیره فلزات قیمتی موجب رونق اقتصادی و رشد تجارت در شهرهای اروپایی شد.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر مدرن، صفحه‌های ۱۷۶، ۱۸۰، ۱۸۴ و ۱۸۶)

۱۲۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

گستره زمین لغزش‌ها بسیار کمتر از مخاطراتی مانند زمین‌لرزه است؛ یعنی طول و عرض اغلب توده‌های لغزشی کمتر از یک کیلومتر است و بنابراین، خسارت‌های آن چندان فراگیر نیست.

(مقارفا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۷)

۱۲۸- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) حدود ۹۰٪ نیاز به آبیاری دارند.

(و) برخلاف صنعت و خدمات، کشاورزی بیشتر آسیب‌پذیر است.

(مقارفا (۳)، مدیریت مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۸)

۱۲۹- گزینه «۲»

(رافیه ابراهیمی‌نژاد)

تشریح عبارت نادرست:

الف) سنجش از دور، دانش و فن جمع‌آوری اطلاعات از پدیده‌های سطح زمین از طریق مشاهده غیرمستقیم با استفاده از سنجنده‌ها و پردازش اطلاعات دریافت شده است.

د) سنجنده‌های ماهواره‌ای طیف‌های مختلف بازتاب شده از سطح زمین را به صورت رقومی دریافت و ثبت می‌کنند، سپس این داده‌های رقومی به ایستگاه‌های زمینی ارسال می‌شود، در مرحله بعد نرم افزارهای رایانه‌ای پیشرفته، داده‌های رقومی دریافت شده را تحلیل و به تصاویر مورد نیاز تبدیل می‌کنند.

(مقارفا (۳)، فنون و مهارت‌های مقارفايي ۳، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۱۳۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

معمولاً خطوط گسلی مهم به سبب انرژی عظیمی که در امتداد آن‌ها نهفته است، پیش از وقوع زمین‌لرزه دچار تنش می‌شوند. تنش‌های موجود در امتداد خط گسل تولید گرما می‌کند. از این رو، تصاویر حرارتی ماهواره‌ای می‌توانند این تغییرات دمایی را در اطراف خطوط گسل ثبت کنند و هشدارهای لازم را بدهند.

(مقارفا (۳)، فنون و مهارت‌های مقارفايي ۳، صفحه ۱۱۳)

جغرافیا (۲)

۱۳۱- گزینه «۳»

(رافیه ابراهیمی‌نژاد)

تصویر، مربوط به شکل‌دهی نواحی به فعالیت‌های انسان است. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

(مقارفا (۲)، تأمیه پیست، صفحه‌های ۴، ۱۱ و ۱۵)

۱۳۲- گزینه «۳»

(علیرضا پدرام)

تشریح موارد:

- در محل برخورد توده‌های هوا، ناپایداری ایجاد می‌شود. (بارندگی سیکلونی)

- وجود مانع، موجب صعود توده هوا و کاهش تدریجی دمای آن می‌شود. (بارندگی کوهستانی)

- اختلاف دما میان توده هوا و هوای مجاورش، باعث صعود و ایجاد بارندگی می‌شود. (بارندگی همرفتی)

(مقارفا (۲)، نواهی طبیعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۷)

۱۳۳- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» تپه‌های ماسه‌ای انواع مختلف دارند، مانند نیکا، سیف و برخان.

گزینه «۲»: تپه‌های ماسه‌ای چندین متر ارتفاع دارند و ارتفاع برخی از آن‌ها در لیبی تا ۳۰۰ متر و در لوت ایران تا بیش از ۵۰۰ متر نیز می‌رسد.

گزینه «۳»: برخان‌ها می‌توانند طی یک سال ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند.

(مقارفا (۲)، تاهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۳۴- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

بالا آمدن سطح آب دریا باعث تخریب تأسیسات می‌شود.

راهکار: نصب حفاظ‌های عمودی، موج‌شکن و دیوار دریایی.

سایر گزینه‌ها ترتیب منطقی یا محتوایی درستی را ندارند.

(مقارفا (۲)، نواهی زیستی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۳۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

یکی از موضوعات مورد توجه جغرافی‌دان‌ها، اهمیت تنوع جغرافیایی زبان‌هاست. امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات برخی از زبان‌ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده‌اند. همچنین پیش‌بینی می‌شود که در آینده برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند. به همین دلیل اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را حفظ کنند تا هویت فرهنگی‌شان پابرجا بماند.

(مقارفا (۲)، نواهی فرهنگی، صفحه ۷۱)

۱۳۶- گزینه «۲»

(موری کارادان)

تشریح موارد نادرست:

الف) ایالات متحده آمریکا حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید می‌کند.

ب) بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا، به‌ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود.

(مقارفا (۲)، نواهی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)، صفحه ۸۷)

۱۳۷- گزینه «۱» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۳- نوبت دوم تیرماه)

اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد. اگر ارزش واردات بیشتر از صادرات باشد، موازنه منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است. امروزه فعالیت‌های اقتصادی را به چهار گروه یا بخش تقسیم می‌کنند:

فعالیت‌های نوع اول: به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند.

فعالیت‌های نوع دوم: شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند. (صنعت) فعالیت‌های نوع سوم: به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.

فعالیت‌های نوع چهارم: بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات است.

نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

۱- کشورهایی که اقتصاد آن‌ها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است. اقتصاد کشورهای گروه اول در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب‌پذیری زیادی دارد. در این نوع اقتصاد، حمایت از بخش‌های تولیدی داخلی ضعیف است و واردات گسترش زیادی دارد. (با توجه به گسترش زیاد واردات و تولید و صدور مواد خام، فعالیت‌های نوع اول در این کشورها گسترش بیشتری دارد و موازنه تجاری منفی است.) (تأیید گزینه «۱» و رد گزینه «۲»)

۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آن‌ها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته است (با توجه به صدور کالاهای صنعتی و پیشرفته می‌توان گفت فعالیت‌های نوع دوم و چهارم غلبه دارند و ضمناً موازنه تجاری هم مثبت است. رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

(مفترافیا (۲)، نواحی اقتصادی، صفحه‌های ۸۴، ۱۰۰ و ۱۰۸)

۱۳۸- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌ها:

الف) نواحی خودمختار از استقلال محدودی در اداره امور خود در داخل یک کشور برخوردارند.

ب) هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی ملی محسوب می‌شود.

ج) ناحیه سیاسی به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد و می‌دانیم نواحی سیاسی به انواع مختلف تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از: ناحیه سیاسی فروملی، ملی، فراملی (منطقه‌ای) و ویژه.

د) مناطق آزاد تجاری، مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آن‌ها اجرا نمی‌شود.

طبق مطالب مذکور، می‌توان به این گونه نتیجه گرفت:

۱) عبارت «ج» برای همه گزاره‌ها صادق خواهد بود. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

۲) عبارت‌های «الف» و «د» جزء نواحی سیاسی ویژه هستند که بخشی از قلمرو یک کشور (ناحیه سیاسی ملی) محسوب می‌شوند. (رد گزینه «۲»)

(مفترافیا (۲)، معنا و مفهوم ناحیه سیاسی، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۳۹- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: از آنجا که در کشوری فدرال زندگی می‌کند قوانین آموزش و پرورش، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف، متفاوت است.

گزینه «۲»: حفاظت و مدیریت و کنترل مرزهای کشور بر عهده مرزبانان نیروی انتظامی و دفاع از مرزهای زمینی و هوایی و دریایی کشور در برابر تهدیدات خارجی بر عهده نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران است.

گزینه «۴»: پاریس قدمت پایتختی بیش از ۱۵۰۰ سال دارد و در مرکز انشعاب راه‌ها و شبکه‌های ارتباطی واقع شده است.

(مفترافیا (۲)، کشور، یک ناحیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۲، ۱۳۵، ۱۳۷، ۱۳۹ و ۱۴۰)

۱۴۰- گزینه «۱»

(علیرضا پوررا)

در زمان جنگ، ایران می‌تواند نیروهای نظامی پشتیبان خود را به بخش دیگری از کشور منتقل نماید. (نقش وسعت کشور) همچنین تهران به عنوان پایتخت ایران، در مرکز کشور قرار گرفته است و سایر نواحی در اطراف آن توزیع شده‌اند. (نقش شکل کشور) بنابراین گزینه‌های «۲» و «۴» نادرست هستند. همچنین در جنگ چین و ژاپن، وسعت بالای کشور چین برای آن سودمند بود، پس گزینه «۳» هم نادرست است.

(مفترافیا (۲)، نواحی سیاسی، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۰)

از نظر ابن سینا حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویرانگر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از نظر ابن سینا، اتفاقاتی مانند زلزله که ظاهراً شر محسوب می‌شوند، در نظم کلی جهان تأثیر مثبت دارند؛ بنابراین، با این نظم تناسب دارند و از این طریق می‌توان گفت که نظام احسن دانستن جهان با اتفاق افتادن اموری مانند زلزله ناسازگار نیست؛ بلکه سازگاری دارد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۱۴۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

آنچه که در فلسفه سهروردی عامل برتری مشرق بر مغرب می‌گردد این است که شرق عالم محل فرشتگان مقرب و نورانیت محض است که مغرب جهان بهره‌ای از آن ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این دو با یکدیگر تقابل دارند اما این تقابل و تفاوت عامل برتری یکی بر دیگری نیست.

گزینه «۲»: در شرق جهان هیچ ظلمت و تاریکی راه ندارد که بتوانیم بگوییم نور بر ظلمت غلبه دارد.

گزینه «۳»: این مورد از جمله ویژگی‌های مشرق جهان است اما عامل برتری آن نمی‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۱۴۴- گزینه «۲»

(فره‌ار قاسمی نژاد)

در سفر از حق به سوی خلق که سفر سوم می‌باشد سالک به سوی خلق باز می‌گردد در حالی که به حق توجه دارد.

ملاصدرا در کتاب «اسفار» بخش سوم را مطابق این سفر به افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی اختصاص داده است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۴۵- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

ملاصدرا در فلسفه خود از ابزارهای شناختی (عقل و وحی و شهود) به یک شکل استفاده نمی‌کرد؛ از ابزار عقل به‌عنوان پایه استدلال فلسفی استفاده می‌کرد و از وحی و شهود به‌عنوان شاهد و مؤید بهره می‌برد.

با این‌که از همه این ابزارها استفاده می‌کرد باید بدانیم که بهره‌مندی‌اش از هریک به یک شکل نبود. استفاده از شهود و وحی، فلسفه او را به عرفان و کلام تبدیل نکرده است و همچنان فلسفه باقی مانده است، به علت این‌که موضوعات بررسی‌اش وجود و مسائل بنیادین آن و روش بررسی‌اش هم عقلی و استدلالی است و از وحی و شهود برای تأیید و شاهد کمک گرفته شده است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه ۹۱)

۱۴۶- گزینه «۳»

(علی معزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اشاره به وحدت حقیقت وجود دارد.

گزینه «۲»: اعتباری به معنی خارجی نبودن و ذهنی بودن است.

گزینه «۴»: این تمثیل را عرفا پیش از ملاصدرا به‌کار می‌بردند.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۴۷- گزینه «۲»

(پواد پاکدل - فاروج)

همه گزینه‌ها عبارت‌های درستی درباره فعالیت‌های علامه طباطبایی ارائه کرده‌اند به‌جز عبارت «فعالیت‌های علمی علامه پیش از گسترش اندیشه‌های ضدماتریالیستی در ایران آغاز شد.» هنگامی که علامه به قم رفت و نیازهای فکری و فرهنگی جامعه و شرایط علمی را بررسی می‌کرد، تفکرات مارکسیستی و ماتریالیستی در حال گسترش بود نه ضدماتریالیستی.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۶)

۱۴۸- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

این کتاب حاصل کلاس‌های مسائل روز فلسفی علامه طباطبایی است که با تکیه بر فلسفه صدرایی نوشته شده است. در آن دیدگاه‌های فلسفه اسلامی با مکاتب فلسفی جدید، به‌ویژه مارکسیسم، مقایسه می‌شود. رویکرد کتاب تطبیقی و ناظر به مسائل معرفت‌شناسی و وجودشناسی معاصر است. از این رو نقش مهمی در روشنگری فکری طلاب و دانشجویان داشته است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا کتاب به بررسی و نقد فلسفه‌های جدید غربی می‌پردازد.

گزینه «۲»: نادرست است؛ چون متن کتاب از علامه طباطبایی و پاورقی‌ها از شهید مطهری است، نه برعکس.

گزینه «۴»: نادرست است؛ زیرا محور اصلی کتاب مباحث فلسفی، به‌ویژه معرفت‌شناسی و وجودشناسی است، نه کلام.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۴۹- گزینه «۲»

(عمید سوریان)

با ورود فلسفه‌های جدید اروپا، بسیاری از فیلسوفان و مدرسان ایرانی تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، این فلسفه‌ها را «بفهمند و ارزیابی کنند» و هم‌زمان تدریس فلسفه را که به رکود گراییده بود، احیا نمایند و با «بازسازی و نوسازی ذخایر فلسفی گذشته»، فلسفه‌ای ناظر به مسئله‌های روز عرضه کنند. عبارت گزینه «۲» دقیقاً بازتاب همین رویکرد است؛ نه نفی سنت، نه تقلید از غرب، بلکه فهم، ارزیابی و نوسازی بر پایه میراث خودی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کتاب درسی نمی‌گوید ورود فلسفه‌های اروپایی باعث شد «بار دیگر» اندیشه‌های ابن‌سینا و ملاصدرا مطرح شود؛ این اندیشه‌ها پیش‌تر نیز در سنت فلسفی ایران وجود داشتند و بحث از آن‌ها تداوم یافته بود. همچنین کتاب نمی‌گوید مدرسان «به جای آموزش مکاتب اروپایی» صرفاً به شرح میراث خود پرداختند، بلکه سخن از فهم و ارزیابی فلسفه‌های جدید در پرتو سنت فلسفی است، نه کنار گذاشتن آن‌ها.

گزینه «۳»: در کتاب درسی قم و تهران به عنوان «کانون اصلی» فعالیت‌های فلسفی معرفی شده‌اند و درباره اصفهان و مشهد تنها از تشکیل حلقه‌های درسی سخن به میان آمده است. همچنین تعبیر «تا قبل از امام خمینی و علامه طباطبایی» در کتاب نیامده و چنین تقطیع زمانی‌ای ارائه نشده است. بنابراین هم در تعیین کانون اصلی و هم در صورت‌بندی تاریخی، عبارت با متن کتاب درسی سازگار نیست.

گزینه «۴»: کتاب صریحاً بیان می‌کند که پس از سقوط دولت صفویان، نابسامانی‌ها حیات علمی و فرهنگی را «به شدت ضعیف کرد» و فلسفه از رونق افتاد. طرح مسئله‌های تازه و جنب‌وجوش فکری مربوط به اواخر حکومت قاجار است، نه دوران صفویه یا بلافاصله پس از سقوط صفویه.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۸)

۱۵۰- گزینه «۴»

(عمید سوریان)

در متن کتاب تصریح شده که امام خمینی در شرایطی تدریس فلسفه، به‌ویژه حکمت متعالیه را آغاز کرد که بسیاری از بزرگان حوزه با تدریس فلسفه و خصوصاً فلسفه صدرایی مخالف بودند و آن را ضددینی تلقی می‌کردند. به همین جهت حلقه درس ایشان اختصاص به شاگردان نزدیک داشت و کمتر علنی می‌شد. بنابراین ادعای اینکه «به‌سرعت نظر بزرگان حوزه را جلب کرد» و «مشتاقان به آن پیوستند»، برخلاف گزارش صریح کتاب است و با فضای مخالفت آن دوره سازگار نیست.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۴»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

واژه «سوفیست» در ابتدا به معنی «دانشمند» بود و سپس با تنزل معنایی، معنای «مغالطه‌کار» را به خود گرفت؛ اما واژه «فیلسوف» که در ابتدا به معنای «دوستدار دانایی» بود، با ارتقای معنایی، معنای «دانشمند» را به خود گرفت.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: تصمیمات انسان بدون در دست داشتن پاسخ‌هایی درست و قانع‌کننده به سؤالات فلسفی به نتیجه و سرانجام روشنی نخواهد رسید. (پاسخ سؤالات، و نه خود سؤالات.)

گزینه «۲»: ملاصدرا معتقد است شایسته است که انسان از فطرت اول گذر کند و به فطرت ثانی برسد. اما او اعتقاد دارد که فطرت اول برای زندگی روزمره انسانی مهم است و باید به آن پرداخت.

گزینه «۳»: تفکر فلسفی با دانش فلسفه متفاوت است و هرکس اعم از کارگر یا پزشک می‌تواند به تفکر فلسفی بپردازد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۲ و ۱۸)

۱۵۲- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

این سؤال به ابزار معتبر شناخت و کسب معرفت در دین اشاره دارد که موضوع فلسفه دین است. اگر شما در معرفت‌شناسی به شناخت وحیانی و عقلانی و ... اعتقاد داشته باشید، قطعاً این موضوع در فلسفه دین و در نتیجه در استنتاجات دینی شما اثر خواهد داشت.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مربوط به علم روان‌شناسی است که موضوع مشکلات روانی را مطرح کرده است.

گزینه «۲»: مربوط به ریشه دانش فلسفه است که وجود را مورد بحث قرار داده است.

گزینه «۳»: مربوط به معرفت‌شناسی است که سؤالی درباره شناخت را مطرح کرده است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۳- گزینه «۳»

(علی معزی)

از نظر پارمنیدس، هستی و وجود، حقیقتی ثابت دارد؛ اما هراکلیتوس جهان را در تغییر و تحول دائمی می‌بیند و هیچ چیزی را ثابت نمی‌داند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۵۴- گزینه «۱»

(هوار پاکدل - فاروج)

ملتوس به نمایندگی از اتهام‌زندگان به سقراط معتقد بود: «جرم سقراط این است که خدایانی که همه به آن باور دارند را انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید» پس وی اتهام بی‌خدایی را مطرح نمی‌کرد، بلکه اتهام انکار خدایان مرسوم یونان و پرستش خدایی جدید را به سقراط نسبت می‌داد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

۱۵۵- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سروان)

گزینه «۴» نادرست است، زیرا متن کتاب بیان می‌کند که هرچند معنای «معرفت» روشن است، اما می‌توان آن را با عباراتی معادل مانند «دانستن و آگاهی نسبت به چیزی» توضیح داد و تعریف لغوی کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: صحیح است، چون معرفت همان آگاهی نسبت به یک شیء یا واقعیت خارجی است.

گزینه «۲»: صحیح است، زیرا معرفت نشان‌دهنده تطابق ذهن با واقعیت خارجی است.

گزینه «۳»: نیز صحیح است، زیرا وقتی کسی می‌گوید «توپ آنجاست»، نشان‌دهنده آگاهی او نسبت به واقعیت موجود است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۱۵۶- گزینه «۲»

(مهدی قربانی)

وحی عالی‌ترین درجه شناخت شهودی است که مختص پیامبران است. در شهود وحیانی حقایق به صورت مستقیم بر قلب پیامبر نازل می‌شود و معارف حاصل از این شهود وحیانی در اختیار همگان قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در معرفت شهودی امکان مشاهده تمام جهان ماوراء طبیعت ممکن نیست؛ زیرا ذات خداوند را نمی‌توان از طریق معرفت شهودی مشاهده کرد.

گزینه «۳»: معرفت شهودی برای عارف و سالک الی الله نیازمند تزکیه نفس است.

گزینه «۴»: در خود شهود وحیانی امکان خطا وجود ندارد، اما در تلقی و برداشت افراد از شهود وحیانی (معارف وحیانی) امکان خطا وجود دارد.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۵۷- گزینه «۳»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

از نظر یوزینیویست‌ها مفهومی مانند خدا، چون فاقد معناست، قابل بررسی علمی نیست.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - لنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

از نظر افلاطون جزء عقلانی انسان همان نفس اوست و در نتیجه شناخت عقلانی نیز به نفس انسانی مربوط می‌شود. هر موجودی که دارای عقل و خرد است از یک نفس برخوردار است که جزء نامرئی ذات اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جزء نامرئی انسان نفس اوست، نه عقل.

گزینه «۲»: افلاطون قائل به تقدم هستی‌شناسانه نفس بر بدن است؛ یعنی نفس آدمی از همان ابتدا در عالم مثل قرار داشته و این‌طور نیست که بعداً تحقق پیدا کند.

گزینه «۴»: دقت کنید که از میان موجودات فرشتگان و عقول نیز موجوداتی هستند که نفس مجرد از ماده دارند. انسان تنها موجود در عالم طبیعت است که چنین ویژگی‌ای دارد نه تنها موجود دارای نفس در تمامی عوالم.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۵۹- گزینه «۲»

(سعید حسن‌زاده)

چنین مطلبی در حکمت متعالیه بیان نشده است؛ بلکه این مکتب حقیقت انسان را نیز وجود می‌داند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۶۰- گزینه «۳»

(مسین آفوندری راهنمایی)

به نظر آن‌ها، این که انسان کار خوب انجام می‌دهد به دلیل گرایش فطری انسان به کار خوب و فضیلت‌گرایی او نیست؛ بلکه انسان دریافته است که نفع او در نفع جمع است و برای زندگی جمعی بهتر مجبور است کار خوب بکند.

برای مثال آقای راهنماچی راستگویی را نه به خاطر جلب رضایت خدا، بلکه به خاطر عزیز شدن در نزد کسی یا کسانی انجام می‌دهد. دقت کنید که گزینه «۴» اگرچه صحیح است، اما عبارت گزینه «۳» کامل‌تر است. گزینه «۴» ناقص است، زیرا تنها درباره «آزادی» سخن گفته است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موجود افلاق‌گرا، صفحه ۸۹)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

طراحان

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، حسن روحی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، الهام محمدی، مرتضی منشاری	—	فریبا رتوفی، مهدی یعقوبیان، مانده ملکی، محسن جمشیدی
دین و زندگی	بهنام رسولی	امیرمهدی افشار، محمدرضا خان فخاریان	محمدرضا صادقی مقدم	سجاد حقیقی پور، علی ابراهیمی آرانی، سیدمجتبی رضازاده
اقلیت‌های مذهبی	دیورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان زاده

کلاس‌های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنجشنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رتوفی
حروف نگار و صفحه‌آرا	زهرآ تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۱۱- گزینه ۳»

(تازنین خاتمه هاپیلومغازاره)

آخته (در این عبارت) به معنای «بیرون کشیده و برکشیده» است.

عتاب: سرزنش، ملامت، تندی

معمر: سالخورده

(واژه، واژه نامه)

۲۱۲- گزینه ۴»

(تازنین خاتمه هاپیلومغازاره)

«مأمور» شکل درست املایی است. (مأمور: به امری گماشته شده / معمور: آباد شده)

(املا، صفحه‌های ۱۵۶، ۱۶۰ و ۱۶۱)

۲۱۳- گزینه ۴»

(حسن افتاده - تبریز)

«ان» موجود در گزینه ۴» در عبارت (الف) از نوع صفت فاعلی و در عبارت (ب) از نوع جمع است.

«ان» موجود در هر دو عبارت (الف) و (ب) در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳، جمع است.

(دستور، صفحه ۱۵۴)

۲۱۴- گزینه ۳»

(مفسن خدایی - شیراز)

در هر بیت یا عبارتی که «منادا» وجود داشته باشد، فعل به قرینه معنایی حذف شده است. در گزینه ۳»، «عشق من» منادا است بنابراین حذف فعل به قرینه معنایی داریم: عشق من، آبا تو هستم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: فعل «مانده است» در پایان این مصراع، به «قرینه لفظی» حذف شده است.

گزینه ۲»: در این جا حذف فعل به قرینه معنایی وجود ندارد.

گزینه ۴»: حذف فعل دیده نمی‌شود.

(دستور، صفحه‌های ۱۵۲، ۱۵۳ و ۱۵۷)

۲۱۵- گزینه ۳»

(حسن افتاده - تبریز)

در گزینه ۳» در ترکیب «درهای زندگی» در واقع شاعر زندگی را به خانه‌ای مانند کرده است که در دارد. بنابراین آرایه استعاره دارد. در این گزینه آرایه تشبیه وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: خنده را به گل تشبیه کرده است و نسبت دادن خواندن (صدا کردن) به گل، سبب خلق آرایه استعاره شده است.

گزینه ۲»: «گنجی است شادی» در مصراع اول، تشبیه دارد (شادی چون گنج است) و «این گنج بسیار» در مصراع سوم، استعاره از «شادی» است.

گزینه ۴»: (شکفتن خنده) آرایه استعاره و مانند کردن خنده بر شمشیر، آرایه تشبیه ایجاد کرده است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۵۲، ۱۵۳ و ۱۵۵)

۲۱۶- گزینه ۴»

(سعیر یعفری)

پرسش انکاری یا همان استفهام انکاری، پرسشی است که به صورت ایجابی یا مثبت مطرح می‌شود و معنا و مفهومی سلبی یا منفی دارد.

در همه عبارت‌ها به جز عبارت «ت» پرسش انکاری دیده می‌شود:

(الف) آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که... چیزی در مخیله آدمی نمی‌گنجد که...

(ب) چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است: حرف تازه‌ای برای گفتن نمانده است / چه چیز تازه‌ای برای نوشتن [مانده است]: چیز تازه‌ای برای نوشتن نمانده است

(پ) کی گفته بودید... نگفته بودید

(ث) مگر نمی‌دانی... باید بدانی

(قلمرو ادبی، صفحه ۱۵۸)

۲۱۷- گزینه ۱»

(حسین پرهیزگار، سبزوار)

«قصه‌های دوشنبه»، اثر آلفونس دوده با ترجمه عبدالحسین زرین کوب است.

(تاریخ ادبیات، صفحه ۱۶۴)

۲۱۸- گزینه ۴»

(ابوالفضل عباس زاده)

مفهوم بیت صورت سؤال، «لزوم عاشق شدن برای شایسته بودن» است. بیت گزینه ۴» نیز بیان می‌کند که دل (انسان) باید سوز عشق داشته باشد تا سزاوار باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: مفهوم: درخواست شیوه بیان تأثیرگذار

گزینه ۲»: مفهوم: طلب عشق از خداوند

گزینه ۳»: مفهوم مصراع اول: طلب عشق از خداوند / مفهوم مصراع دوم: طلب شیوه بیان تأثیرگذار از خداوند

(مفهوم، ترکیبی)

۲۱۹- گزینه ۱»

(مفسن خدایی - شیراز)

این جمله شکسپیر، در توصیف عشق و عاشق راستین است که به ظاهر معشوق توجهی ندارد بلکه در پی باطن و حقیقت معشوق است.

(مفهوم، صفحه ۱۵۷)

۲۲۰- گزینه ۱»

(سعیر یعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲»: مفهوم: استقبال از شهادت

گزینه ۳»: مفهوم: از جستجو و پرواز دست بکش

گزینه ۴»: مفهوم: بازگشت از جنگ

(مفهوم، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۶)

دین و زندگی ۲

۲۲۱- گزینه ۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

این آیه شریفه، مربوط به تقویت توانایی‌های فردی و مربوط به تقویت ایمان و اراده انسان است.

(درس ۱۳، صفحه‌های ۱۵۸ و ۱۵۹)

۲۲۲- گزینه ۲»

(مرتضی مفسنی کبیر)

اولین اقدام در حوزه تقویت توانایی‌های فردی، تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت است و دومین اقدام تقویت ایمان و اراده است.

(درس ۱۳، صفحه ۱۵۸)

۲۲۳- گزینه ۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

با توجه به آیه «و لقد كتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادى الصالحون: بندگان صالح خداوند وارثان زمین خواهند بود.»

(درس ۱۳، صفحه ۱۵۷)

۲۲۴- گزینه ۱»

(مفسن بیاتی)

اگر بنیان خانواده سست شود، فساد گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند.

(درس ۱۳، صفحه ۱۵۹)

۲۲۵- گزینه ۴»

(مفسن بیاتی)

برای تبدیل شدن به کانون اصلی تبلیغ اسلام، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

۱- شناسایی ضعف‌ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آن‌ها

۲- همراه کردن سایر افراد جامعه با خود

۳- تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری

۴- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی

۵- تقویت عزت نفس عمومی

(درس ۱۳، صفحه‌های ۱۶۰، ۱۶۱ و ۱۶۲)

۲۲۶- گزینه ۳»

(غردین سماقی)

استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور، مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است.

(درس ۱۳، صفحه ۱۶۱)

۲۲۷- گزینه ۲»

(غردین سماقی)

در راستای حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی به عنوان یکی از مسئولیت‌های ما مسلمانان برای احیای تمدن اسلامی، لازم است تا پیام رهایی‌بخش اسلام را با همان شیوه‌هایی که رسول خدا (ص) به دیگران رساند، در جهان تبلیغ کنیم و به دیگران برسانیم.

(درس ۱۳، صفحه ۱۶۲)

۲۲۸- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

با شناخت دقیق فرصت‌ها، مردم دنیا را باید نسبت به شرایط سخت و ظالمانه‌ای که در آن قرار گرفته‌اند، آگاه کنیم و با زنده کردن روحیه جهاد و مبارزه، به تقویت جبهه عدالت‌خواهان بپردازیم. با اقتدا به امام خمینی (ره) عزت و کرامت ذاتی انسان‌ها را به آن‌ها یادآوری کنیم، روحیه خودباختگی و ترس را از ملت‌ها بزداییم و آن‌ها را به سوی استقامت و مبارزه‌ای معقول و عزتمند هدایت کنیم.

(درس ۱۳، صفحه ۱۶۶)

۲۲۹- گزینه ۱»

(میثم هاشمی)

آیه «أدع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنه و جادلهم بالتی هی احسن (سوره نحل-۱۲۵): به راه پروردگارت دعوت کن با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه‌ای که نیکوتر است، مجادله نما»، اشاره به ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام دارد.

(درس ۱۳، صفحه ۱۶۳)

۲۳۰- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

باید هوشیار باشیم که همواره از اهل باطل گروهی هستند که نه تنها زیر بار حق نمی‌روند، بلکه سد راه حق‌جویی می‌شوند؛ زیرا گسترش عدالت، منافع آن‌ها را تهدید می‌کند.

(درس ۱۳، صفحه ۱۶۴)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه ۳»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «شرکت در فعالیت بدنی روزانه برای داشتن سلامتی خوب و رفاه کلی در طول زندگی مهم است.»

(۲) فاصله

(۱) ارتباط

(۴) جزو، بخش

(۳) فعالیت

(واژگان، صفحه ۸۹)

۲۳۲- گزینه ۲»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «او نمره فوق العاده‌ای در امتحان نهایی خود کسب کرد که نتیجه مستقیم سخت‌کوشی او بود.»

(۲) فوق العاده

(۱) نگران

(۴) آشنا

(۳) کوچک

(واژگان، صفحه ۸۹)

۲۳۳- گزینه ۴»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «معمار با دقت سازه ساختمان را طوری طراحی کرد که در برابر زلزله و شرایط آب و هوایی شدید مقاوم باشد.»

(۲) موضوع

(۱) سند

(۴) ساختار، سازه

(۳) گله

(واژگان، صفحه ۸۹)

۲۳۴- گزینه ۳»

(بیتا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «بسیاری از فارغ التحصیلان تصمیم می‌گیرند برای بورسیه اقدام کنند تا به تأمین مالی مطالعات پیشرفته دانشگاهی خود در خارج از کشور کمک کنند.»

(۲) تأمین کردن

(۱) عذرخواهی کردن

(۴) قرض گرفتن

(۳) درخواست دادن

(واژگان، صفحه ۹۰)

۲۳۵- گزینه ۱»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «مقررات سفرهای بین‌المللی همه مسافران را ملزم می‌کرد تا نتیجه آزمایش منفی معتبر کووید-۱۹ را هنگام ورود ارائه دهند.»

(۲) تشکیل دادن

(۱) ملزم کردن

(۴) توضیح دادن

(۳) حول محور چیزی گشتن

(واژگان، صفحه ۹۲)

۲۳۶- گزینه ۲»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «کودکان مشتاقانه منتظر [رسیدن] وقت داستان بودند، به‌خصوص زمانی که مادر بزرگشان کتاب مورد علاقه آن‌ها درباره یک خرس کوچک شجاع را می‌خواند.»

(۲) مورد علاقه

(۱) لازم

(۴) درست

(۳) خورشیدی

(واژگان، صفحه ۹۱)

ترجمه متن درک مطلب:

باورش سخت است که شباهت‌های زیادی بین روش غذا خوردن امروزی ما و رژیم غذایی و عادات غذایی رومیان باستان وجود داشته باشد. با این حال، حفاری‌ها در شهرهای روم باستان پمپی و هرکولانیوم در حومه آن، حداقل از یک وجه تشابه مهم پرده برداشته است. رومی‌ها از راه‌های راحت برای تهیه غذا و غذا خوردن در زندگی پرمشغله لذت می‌بردند، دقیقاً مانند کاری که امروزه ما انجام می‌دهیم.

خرید نان پخته [توسط دیگران] یکی از نمونه‌های رفاه در دنیای باستان و مدرن است. امروزه اکثر مردم نان را از فروشگاه می‌خرند. شواهدی وجود دارد مبنی بر این که رومی‌ها نیز نان خود را به جای این که خودشان بپزند، خریداری می‌کردند. یک نقاشی دیواری بزرگ در پمپی، مشتریانی را نشان می‌دهد که در حال خرید قرص‌های نان در یک مغازه هستند.

باستان‌شناسان بیش از ۳۰ مغازه را شناسایی کرده‌اند که احتمالاً نانواپی بوده‌اند. تابلوهای روی دیوارها به خریداران رومی می‌گفتند که مغازه‌های خاصی نان می‌فروشد. علاوه بر این اکتشافات، باستان‌شناسان دریافته‌اند که خانه‌های کمی در پمپی دارای اجاق هستند که نشان می‌دهد بیشتر مردم در خانه نان نمی‌پختند.

رومیان باستان نیز به‌نوعی غذای بیرون‌بر داشتند. پمپی پر از مغازه‌هایی بود که حاوی ظروف برای نگهداری یا نمایش غذا بودند. بسیاری از مغازه‌ها اجاق‌های داخلی داشتند که به آن‌ها امکان پخت و سرو غذا را می‌داد. از انواع غذاهایی که در این مغازه‌ها یافت می‌شود می‌توان به خرما و عدس اشاره کرد.

باستان‌شناسان همچنین خانه‌های زیادی با کباب‌پزهای کوچک کشف کرده‌اند. با این حال، تعداد کمی از این خانه‌ها دارای مجموعه ظروف بودند. روی هم‌رفته، این شواهد نشان می‌دهد که رومی‌ها اغلب یک چیز در خانه از روی کباب‌پز می‌خوردند. یا یک وعده غذایی بیرون‌بر می‌خریدند. آشنا به نظر می‌رسد؟

۲۳۷- گزینه ۱»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «متن اساساً نوشته شده است ...»

«تا نشان دهد چه‌طور عادات غذایی و آشپزی [دوران] باستان و مدرن شبیه به هم هستند.»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه ۲»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر در روم باستان یافت نمی‌شد؟»

«ظروف در منازل»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه ۱»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «کلمه vendor (فروشنده) در پاراگراف «۳» نزدیک‌ترین معنی را به کلمه "shopkeeper" به معنای «مغازه‌دار» دارد.»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه ۲»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «بر اساس اطلاعات [موجود] در متن، مردم امروز چگونه شبیه رومیان باستان هستند؟»

«مردم امروز غذاهایی را می‌خورند که شخص دیگری آماده کرده است.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد معلّمی)

۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

آن‌جا که سخن از علم و فرهنگ است، خداوند صفت «اکرم» را به کار می‌برد و می‌فرماید: «إقرأ و ربك الأكرم: بخوان که پروردگار تو از همه گرامی‌تر است.»

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۵۲- گزینه ۴

(مرتضی ممسنی کبیر)

یکی از نشانه‌های برتری اعمال، ماندگاری آثار آن است، چنان‌که حضرت ابراهیم (ع) از خدا خواست که در تاریخ، ماندگار باشد: «و اجعل لی لسان صدق فی الآخرين: و در میان آیندگان نام نیکی برای من قرار بده.» خداوند نیز دعای او را این‌گونه پاسخ داد: «و جعلها کلمة باقية فی عقبه لعلهم يرجعون: آن [کلمه توحید] را در میان نسلش کلمه ماندگار قرار داد، باشد که آنان (به توحید) بازگردند.»

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۲۵۳- گزینه ۱

(یاسین ساعری)

در احادیث می‌خوانیم: «أعلم الناس من جمع علم الناس إلى علمه: داناترین مردم کسی است که علم مردم را به علم خودش اضافه کند.» اخلاص، دانشگاهی است که چهل روزه فارغ‌التحصیل بیرون می‌دهد.

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، صفات معلم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۹)

۲۵۴- گزینه ۲

(یاسین ساعری)

باید منشأ اعتماد به نفس، ایمان به خدا و راه او و داشتن هدف الهی و بصیرت کامل باشد؛ «قل هذه سبيلي أدعوا إلى الله على بصيرة أنا و من اتبعني: [ای پیامبر! بگو: این راه من است. من و هرکس که پیروی‌ام کرد، با بینایی به سوی خدا دعوت می‌کنیم.»

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، صفات معلم، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۵۵- گزینه ۲

(مرتضی ممسنی کبیر)

در آیه «يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا بطانة... و ما تخفى صدورهم اكبر...» موضوع دشمن‌شناسی مطرح است و یکی از شگردهای آن در ضربه زدن به انسان‌ها، نفاق است.

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۲۵۶- گزینه ۳

(مرتضی ممسنی کبیر)

حکمت، همتای کتاب آسمانی است و به هرکس وحی شود «خیر کثیر» را برای او به ارمغان خواهد داشت. در قرآن کریم آمده است که: «يؤتي الحكمة من يشاء و من يؤت الحكمة فقد أوتي خيراً كثيراً و ما يذکر أولو الالباب: [خداوند] حکمت و بینش را به هرکس بخواهد [و شایسته ببیند] می‌دهد و به هرکس حکمت داده شود، همانا خیری فراوان به او داده شده است و جز خردمندان [از این نکته] متذکر نمی‌گردند.»

(همه رشته‌ها: مهارت معلمی، وظایف معلم، صفحه ۱۰۴)

۲۵۷- گزینه ۲

(میثم هاشمی)

وقتی خدا از ما راضی خواهد بود که ما در مسیر رستگاری و خوشبختی خود گام برداریم؛ و آن‌گاه از ما ناخشنود خواهد بود که به خود ظلم کنیم و در مسیر هلاکت خود قدم گذاریم (رد گزینه‌های «۳» و «۴»).

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «حاسبوا أنفسكم قبل أن تحاسبوا: به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.» زیرک‌ترین انسان از نظر امام علی (ع) کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. (رد گزینه «۱»)

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

(رشته انسانی: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

۲۵۸- گزینه ۴

(میثم هاشمی)

موارد (د و ه) کاملاً درست هستند.

تشریح موارد نادرست:

الف) «جهاد در راه خدا» در برنامه تمام پیامبران الهی (ع) بوده است، این مورد بیانگر بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان از آثار محبت به خدا است. ب) از نظر حضرت علی (ع)، ارزش واقعی انسان به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.

ج) دلیل این‌که عشق به خدا چون اکسیری است که به زندگی انسان حیات می‌بخشد، این است که قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام و قرار نمی‌گیرد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

(رشته انسانی: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹ و ۱۲۱)

۲۵۹- گزینه ۴

(فردین سماقی)

مبطلات روزه ۹ چیز است. با تکرار درست آن چه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم به تدریج چنان تسلطی بر خود می‌یابیم که می‌توانیم در برابر منکرات بایستیم و از انجامشان خودداری کنیم.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۳۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۳۱ و ۱۳۶)

۲۶۰- گزینه ۱

(یاسین ساعری)

امام صادق (ع) فرمودند: «ما أحب الله من عصاه: کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد.» این سخن گوهر بار ایشان، با «پیروی از خداوند» از آثار محبت به خدا ارتباط مفهومی دارد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(رشته انسانی: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۶۱- گزینه ۳»

(یاسین ساعری)

یکی از آثار محبت به خدا و راه‌های افزایش آن، پیروی از خداوند است. برخی می‌گویند: اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، آن‌چه اهمیت دارد، درون و باطن انسان است، نه ظاهر او. اما این توجیه، با کلام خدا سازگار نیست. خداوند، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ ... بگو اگر خدا را دوست دارید، از من پیروی کنید تا خدا دوستان شما باشد ...»

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۱، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۶۲- گزینه ۲»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

- عرضه نابجای زیبایی به‌جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، عفت و حیا را از بین می‌برد و این‌گونه مقدس را از او می‌گیرد.
- احساسات لطیف زن که بیانگر زیبایی‌های درونی وی است با زیبایی ظاهری او عجین شده است.
- آراستگی به‌معنای بهترکردن وضع ظاهری و باطنی و زیبانمودن این دو است.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۱، فضیلت آراستگی، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۱، فضیلت آراستگی، صفحه‌های ۱۴۳ و ۱۴۶)

۲۶۳- گزینه ۲»

(فریدین سماقی)

ادیان الهی، که در اصل و حقیقت، یک دین هستند، همواره بر پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمه دین‌داری شمرده‌اند. قانون حجاب، قانونی برای سلب آزادی زنان در جامعه نیست؛ بلکه کمک می‌کند تا جامعه به‌جای آن‌که ارزش زن را در ظاهر و قیافه وی خلاصه کند، به شخصیت، استعدادها و کرامت ذاتی وی توجه کند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۱، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۴۹)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۱، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۵)

۲۶۴- گزینه ۲»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «بنده کسی مثل خود نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.» این موضوع، مؤید «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» از راه‌های تقویت عزت نفس است.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۴۰ و ۱۴۱)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۹۸ و ۱۹۹)

۲۶۵- گزینه ۱»

(کنکور فرهنگیان سال ۱۴۰۳، رشته تهری)

امام علی (ع) می‌فرماید: «لیس لأنفسکم ثمن إلاّ الجنة فلا تبعوها إلاّ بها: همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست، پس خود را به کمتر از آن نفروشید» که مفهوم این حدیث با آیه شریفه «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم» در ارتباط است و هردو مورد ذکرشده، بیانگر «شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک» از راه‌های تقویت عزت نفس هستند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۴۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۹۸ و ۱۹۹)

۲۶۶- گزینه ۴»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

رسول خدا (ص) می‌فرماید: «هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست.» خانواده مقدس‌ترین نهاد و بنای اجتماعی نزد خداست. این نهاد با ازدواج زن و مرد به‌وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود، که کلیدواژه «بنین و حفدة» در ادامه آیه شریفه «و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً ...» به آن اشاره دارد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقرر، صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، ترکیبی، صفحه‌های ۲۰۸ و ۲۰۹ و ۲۲۲)

۲۶۷- گزینه ۴»

(فریدین سماقی)

پس از تعیین هدف ازدواج، موضوع انتخاب همسر مناسب مطرح می‌شود. لازمه تصمیم‌گیری به بهترین شکل و کمتر دچارشدن به حسرت و پشیمانی در امر ازدواج آن است که محیط خانواده، محیط هم‌دلی، اعتماد به بزرگ‌ترها، شنیدن نظرات یکدیگر و محیط محبت و خیرخواهی باشد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقرر، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، پیوند مقرر، صفحه ۲۲۳)

پاسخ سؤالات همه رشته‌ها به‌جز انسانی

۲۶۸- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

نفس لوازمه از ما می‌خواهد در حدّ نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش پیدا کند و آن زیبایی‌ها وجودمان را فرا بگیرند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۴۳)

۲۶۹- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

انسان با رسیدن به سنّ بلوغ و دوره جوانی وارد مرحله مسئولیت‌پذیری می‌شود و این شایستگی را به‌دست می‌آورد که مخاطب خداوند قرار گیرد. قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که قبل از ازدواج، حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقرر، صفحه ۱۵۱)

۲۷۰- گزینه ۲»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

در موضوع «رشد اخلاقی و معنوی» از اهداف ازدواج، پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده، از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند.

در موضوع «رشد و پرورش فرزندان» از اهداف ازدواج، فرزند، ثمره پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آن‌ها است، آنان دوام وجود خود را در فرزند می‌بینند و از رشد و بالندگی او لذت می‌برند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقرر، صفحه ۱۵۳)

پاسخ سؤالات ویژه انسانی

۲۶۸- گزینه «۲»

(غزنین سماقی)

توکل بر خدا به معنای اعتماد به خداوند است؛ یعنی انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۱، اعتماد بر او، صفحه ۱۰۹)

۲۶۹- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

چون دختران به خاطر حیا و عزت نفس قوی خود، در ازدواج پیش قدم نمی شوند و طلب و درخواست از طرف پسر صورت می گیرد، ممکن است حیا مانع از آن بشود که دختر همه ویژگی های پسر و سابقه او را بشناسد و با آگاهی کامل تصمیم گیری کند. تأخیر در ازدواج، سبب افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی می شود.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، پیوند مقترس، صفحه های ۲۲۳ و ۲۲۴)

۲۷۰- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

چون دختران به خاطر حیا و عزت نفس قوی خود، در ازدواج پیش قدم نمی شوند و طلب و درخواست از طرف پسر صورت می گیرد، ممکن است حیا مانع از آن بشود که دختر همه ویژگی های پسر و سابقه او را بشناسد و با آگاهی کامل تصمیم گیری کند. در چنین مواقعی پدر که بر احساسات خود غلبه دارد و نیز تجارت فراوان و شناخت کامل از جنس مرد دارد، می تواند همانند باغبانی دلسوز و کاردان از گل لطیف و ظریف خویش مراقبت کند و به راهنمایی او بپردازد.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، پیوند مقترس، صفحه ۲۲۳)

هوش و استعداد معلّی

۲۷۱- گزینه ۲»

(مدیر امفوانی)

طبق متن «خودبستگی» به معنای «برای خود بسنده بودن، برای خود کافی بودن، کفایت، استقلال» به کار رفته است.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۲- گزینه ۳»

(مدیر امفوانی)

در متن می‌خوانیم که هر سلول، قادر به انجام وظایف حیاتی نظیر تغذیه و رشد، و نیز پاسخ به محیط پیرامون خود است. همچنین متن در توضیح اندامک‌ها، «هسته» را مثال می‌زند. یعنی هسته را نوعی اندامک دانسته است.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۳- گزینه ۱»

(فامد کریمی)

عبارت «با این حال» برای بیان نوعی تضاد بین دو سوی متن به کار می‌رود. پس گزینه ۲» نادرست است. عبارات گزینه‌های «۳» و «۴» نیز طبق متن درست نیست: هدف ساخت ژن‌های جدید در آزمایشگاه منحصر به اصلاح ژن‌های معیوب نیست و در ژن‌درمانی، «حامل‌ها» نقش انتقال ژن‌های درمانی به سلول‌های هدف را بر عهده می‌گیرند.

(درک متن کوتاه، هوش کلامی)

۲۷۴- گزینه ۱»

(فامد کریمی)

بدون شناخت سوگیری امکان بی‌اثر کردن آن را نداریم. متن نیز برای بیان جنبه‌ای مثبت از سوگیری نیست. همچنین متن از القای حس امنیت و جنبه مثبت بیان‌ها سخن نگفته است.

(درک متن کوتاه، هوش کلامی)

۲۷۵- گزینه ۴»

(کتاب استعداد تفلیلی هوش کلامی)

از عبارت «امروزه فلسفه در همه علوم دیده می‌شود» نمی‌توان نتیجه گرفت «استادان فلسفه، به همه علوم روز دیگر تسلط کامل دارند.» به دیگر موارد در متن صورت سؤال اشاره شده است.

(درک متن کوتاه، هوش کلامی)

۲۷۶- گزینه ۱»

(کتاب استعداد تفلیلی هوش کلامی)

«همیشگی بودن در متن» به معنای همیشگی بودن تلاش برای پاسخگویی به پرسش‌های فلسفه است، یعنی جواب‌های ثابت برای آن نیست.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۷- گزینه ۳»

(فامد کریمی)

شماره الفبایی حروف صورت سؤال، الگویی شبیه به فیبوناچی دارد، به شکلی که حاصل جمع دو شماره نخست، شماره سوم را می‌سازد و شماره چهارم، حاصل جمع شماره‌های دوم و سوم است:

دو - سه - پنج - هشت - سیزده - بیست و یک

که حرف بیست و یکم الفبا، «ع» است.

(استدلال‌های متنی، هوش کلامی)

۲۷۸- گزینه ۳»

دو حالت داریم:

مهسا علی صبا سام رها

رها سام صبا علی مهسا

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه ۲»

(غریزاد شیرممدلی)

دو حالت ممکن:

صبا علی مهسا سام رها

صبا علی رها سام مهسا

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه ۳»

(غریزاد شیرممدلی)

حالت‌های ممکن:

رها علی مهسا سام صبا

رها سام مهسا علی صبا

صبا علی مهسا سام رها

صبا سام مهسا علی رها

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه ۱»

(فاطمه راسخ)

داریم:

$$\frac{x}{y} = \frac{3}{4} \Rightarrow x = \frac{3}{4}y$$

$$\frac{y}{z} = \frac{3}{2} \Rightarrow z = \frac{2}{3}y$$

حال داریم:

$$\text{الف} = \frac{y-x}{x-z} = \frac{y-\frac{3}{4}y}{\frac{3}{4}y-\frac{2}{3}y} = \frac{(\frac{1}{4})y}{(\frac{9-8}{12})y} = \frac{12}{4} = 3$$

$$\text{ب} = \frac{y-2x}{x-2z} = \frac{y-\frac{3}{2}y}{\frac{3}{4}y-2 \times \frac{2}{3}y} = \frac{(\frac{1-3}{2})y}{(\frac{3-4}{3})y} = \frac{-\frac{1}{2}}{\frac{9-16}{12}} = \frac{6}{7}$$

معلوم است که $\text{الف} < \text{ب}$ است.

(نسبت و تناسب، معادله نویسی، هوش منطقی ریاضی)

یعنی:

$$6 + ((6-5) \times 5) = 11$$

$$5 + ((5-2) \times 2) = 11$$

$$9 + ((9-2) \times 2) = 23$$

$$8 + ((8-5) \times 5) = 23$$

$$14 + ((14-10) \times 10) = 54$$

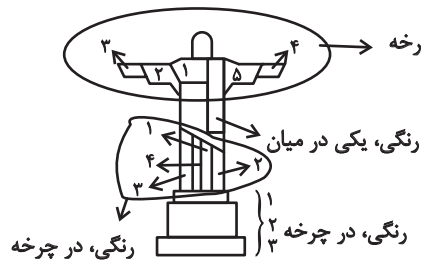
در نهایت:

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(خاطمه راسخ)

۲۸۶- گزینه «۴»

چهار طرح در الگوی صورت سؤال هست:

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

(غریزاد شیرممدولی)

۲۸۷- گزینه «۳»

دو طرح در الگوی صورت سؤال هست.

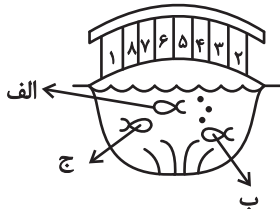
در بخش بالایی شکل، بخش رنگی هر بار یکی بیشتر از بار قبل جابه‌جا می‌شود:

$$\begin{array}{ccccccc} 1 & 2 & 4 & 7 & 11 \\ +1 & +2 & +3 & +4 \end{array}$$

که بخش ۱۱ همان بخش $3 = 11 - 8$ است.

در بخش پایینی نیز هر بار یکی از ماهی‌وارها جهت خود را تغییر می‌دهد.

ابتدا الف، سپس ب، سپس ج و دوباره به همین ترتیب الف و ب.

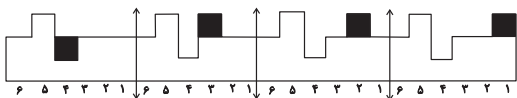

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

(ممیر اصفهانی)

۲۸۸- گزینه «۴»

اگر شکل صورت سؤال را به بخش‌های شش‌ستونی تقسیم کنیم، متوجه می‌شویم یکی از مربع‌ها در حال حرکت در ستون‌هاست:

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

(ممیر کنی)

۲۸۲- گزینه «۴»

اگر $\square + \bigcirc = \square$ باشد، حاصل $\frac{9}{13} + \frac{11}{7} + \frac{6}{11} + \frac{4}{3} = \square$ برابر است با:

$$\begin{aligned} \frac{9}{13} + \frac{11}{7} + \frac{6}{11} + \frac{4}{3} &= \frac{9}{13} + \frac{11}{7} + \frac{6}{11} + \frac{4}{3} \\ &= \frac{13}{13} + \frac{14}{7} + \frac{6}{3} + \frac{11}{11} = 1 + 2 + 2 + 1 = 6 \end{aligned}$$

$$\bigcirc + \square = 6 \Rightarrow \square = 6 - \bigcirc$$

پس:

(نسبت و تناسب، معادله‌نویسی، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر کنی)

۲۸۳- گزینه «۴»

طول شمع‌ها را در هر لحظه بر حسب t که واحد زمان و در مقیاس ثانیه است، بر حسب سانتی‌متر می‌نویسیم:

$$\text{الف: } 40 - 0.2t$$

$$\text{ب: } 30 - 0.3t$$

$$\text{ج: } 35 - 0.4t$$

در لحظه‌ی برابری طول شمع‌های «ب» و «ج» داریم:

$$30 - 0.3t = 35 - 0.4t \Rightarrow \frac{t}{10} = 5 \Rightarrow t = 50 \text{ (s)}$$

که در این لحظه طول شمع‌های «ب» و «ج» پانزده سانتی‌متر است:

$$30 - (0.3 \times 50) = 35 - (0.4 \times 50) = 15 \text{ cm}$$

و طول شمع «الف» در آن برابر است:

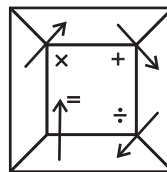
$$40 - (0.2 \times 50) = 40 - 10 = 30 \text{ cm}$$

(نسبت و تناسب، معادله‌نویسی، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر کنی)

۲۸۴- گزینه «۱»

روند الگوی صورت سؤال به شکل زیر ثابت است:

داریم:

$$((9 \times 2) + 3) \div 3 = 7$$

$$((5 \times 6) + 6) \div 9 = 4$$

$$((18 \times 1) + 7) \div 5 = 5$$

$$((21 \times 2) + 2) \div 4 = 11$$

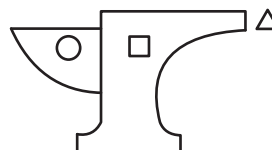
و در نهایت:

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

(ممیر کنی)

۲۸۵- گزینه «۴»

در الگوی صورت سؤال داریم:

$$\bigcirc + ((\bigcirc - \square) \times \square) = \Delta$$

۲۸۹- گزینه «۴»

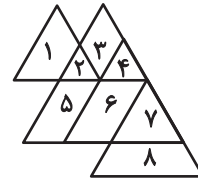
(ممید کنی)

بخش رنگی سمت راستِ شکل گزینه «۴» جایگاه نادرستی دارد.

(قرینه‌یابی و دوران، هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه «۲»

(ممید کنی)

ناحیه‌های شکل را شماره‌گذاری کرده‌ایم. مثلث‌ها عبارتند از:

(۲), (۱, ۲), (۴), (۲, ۳, ۴), (۷), (۷, ۸), (۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷), (۴, ۶, ۷)

(شمارش تصویری، هوش غیرکلامی)